

ARBEIDSMARKEDET.

UTGITT AV

DET STATISTISKE CENTRALBYRAA.

(BULLETIN DU TRAVAIL DU BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE
DU ROYAUME DE NORVÈGE.)

SYVENDE AARGANG.

(SEPTIÈME ANNÉE.)

1909.

KRISTIANIA.

E KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1910.

Pris kr. 1.00.

ÅRBEIDS MARKEDET.

UTGITT AV

DET STATISTISKE CENTRALBYRAA.

(*BULLETIN DU TRAVAIL DU BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE
DU ROYAUME DE NORVÈGE.*)

SYVENDE AARGANG.

(*SEPTIÈME ANNÉE.*)

1909.

KRISTIANIA,

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1910.

STEEN'SKE BOGTRYKKERI.

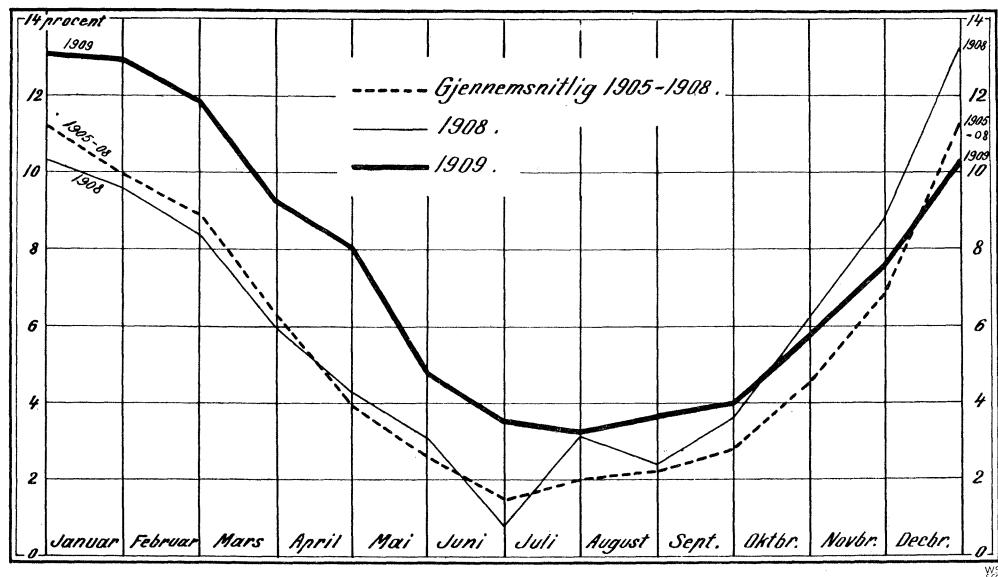
Alfabetisk indholdsfortegnelse.

	Side.
Arbeidsgivere, opgaver fra . . .	41—44, 88—92
Arbeidskontorer, de offentlige	4—26, 52—74
Arbeidsledighet, oversigt over	1—29, 49—77
— sammendrag av opgaver fra fagforeninger av arbeidere ved- kommende	30—39, 78—87
— vigtigere fagforeninger	27—29, 75—77
Arbeidsledighetsstællinger i Sverige	46—48, 100
Arbeidsløn (og tildels arbeidstid) i en del vigtigere fag	92—99
Arbeidsmarkedet i utlandet 1908 og 1909	99—108
«Arbeidsmarkedet»s aarsoversigter .	108
Fagforeningsbevægelsen, internatio- nale beretninger om	44—46
Socialstatistikken og de nordiske arbeiderorganisationer	40—41
Statistikken over arbeidsoverens- komster og arbeidskonflikter . . .	108

Table Alphabétique des Matières.

	Pages.
Chômage. Données mensuelles d'uni- ons ouvrières en Norvège	30—39, 78—87
— Recensements en Suède	46—48, 100
— Revue générale	1—29, 49—77
— (les principales unions)	27—29, 75—77
Mouvement syndical, rapports inter- nationaux	44—46
Offices publics de Placement	4—26, 52—74
Patrons syndiqués, données de	41—44, 88—92
Pays étrangers. Marché du travail	99—108
Salaire, heures du travail etc. pour quelques principaux métiers	92—99
Statistique sociale et les organisations ouvrières scandinaves	40—41

I. Oversigt over arbeidsledigheten i januar—juni 1909 sammenlignet med de tilsvarende maaneder tidligere aar. (Med foreløpig oversigt for juli—december 1909.)

Gjennomsnittlig ledighetsprocent for 10 fag.

Av ovenstaaende grafiske fremstilling sees, at arbeidsledigheten blandt fagforeningsmedlemmer (i 10 fag) i første halvdel av 1909 stillet sig mindre gunstig sammenlignet med tilsvarende tidsrum baade i det nærmest foregaaende aar og i gjennemsnit for aarene 1905—1908. I løpet av anden halvdel av 1909 nærmer imidlertid ledighetsprocenten sig mere og mere det gjennomsnittlige forhold i de foregaaende aar, og ved arets utgang stillet forholdet sig endog litt gunstigere end dette gjennomsnit og adskillig gunstigere end i 1908, om end ikke saa godt som i 1906 (da procenten var 9.0).

Den uregelmaessighet, den grafiske fremstilling viser i juni og juli 1908, skriver sig væsentlig fra bygningskonflikten i Kristiania, idet der her ikke regnedes nogen arbeidsledige i bygningsfagene ved utgangen av juni (da konflikten paagik), mens der i juli efter konfliktenens slutning var adskillig arbeidsledighet blandt murerne.

De fag den grafiske fremstilling omfatter er: jern- og metalarbeiderne, formerne, traearbeiderne, møbelnsnekkerne, boktrykkerne, bokbinderne, bakerne, skotiarbeiderne, malerne og murerne¹⁾. For bakernes og murerenes vedkommende gjelder dog opgaverne kun Kristiania for alle maaneder i 1909 og tildels tidligere. Gjennomsnittet for de 10 fag er beregnet paa den

¹⁾ Tildels medregnet murarbeidere.

maate, at man har git hvert fag saa stor vekt som det i forhold til de andre av de medtagne fag bør ha, naar man tar hensyn til det antagne samlede arbeiderantal i riket i vedkommende fag¹⁾. (Ved de i «Arbeidsmarkedet» ellers meddelte tabeller er gjennemsnitsprocenten beregnet likefrem ved at dividere de arbeidere, oppgaverne gjælder, i antallet av ledige.)

Det mindre gunstige forhold, som viser sig i den største del av 1909, skriver sig for en del fra indskrænket virksomhet i en enkelt viktig industrigren, nemlig metal-, maskin- og skibsbrygningsindustrien, noget der ogsaa fremgaar av arbeidsgivernes oppgaver, idet der i de fleste av aarets maaneder viser sig nedgang i antallet av beskjæftigede arbeidere; mot slutningen av aaret synes der at indtræde nogen bedring i denne industriegren, idet antallet av arbeidere stiger litt og ledighetsprosenten blandt fagforeningsmedlemmer holder sig omtrent uforandret fra juli til december, mens den ellers pleier at stige mot slutningen av aaret. Derhos kan merkes, at der i de første maaneder av 1909 var meget stor arbeidsledighet i murerfaget, mens paa den anden side boktrykkerne har en lavere ledighetsprosent end sedvanlig og de fleste andre av de heromhandlede fag ikke viser synnerlig avvigelse fra gjennomsnittet for de foregaaende aar.

Ved utgangen av januar, april, juli og december var ledighetsprosenten i hvert av de 10 fag og i gjennomsnit for disse (etter den for den grafiske fremstilling anvendte beregningsmaate):

Fag.	31 januar			30 april			31 juli			31 december		
	1905-1908.		1909.	1905-1908.		1909.	1905-1908.		1909.	1905-1908.		1909.
	1905.	1908.		1905.	1908.		1905.	1908.		1905.	1908.	
Jern- og metalarb..	2.0	1.2	4.9	1.4	1.2	3.6	1.1	1.6	4.4	2.9	5.2	4.7
Formere	0.4	-	3.9	0.5	-	4.3	-	-	2.7	2.4	8.7	1.9
Træarbeidere	9.0	9.2	10.2	3.7	3.0	4.8	1.2	1.2	2.4	11.8	13.7	8.5
Mobelsnekker	3.8	0.8	4.1	1.4	0.7	1.8	2.1	0.9	1.0	3.6	4.0	1.2
Boktrykkere	3.8	1.1	1.6	2.9	1.2	1.9	2.3	0.6	1.0	4.2	2.4	2.0
Bokbindere	1.5	2.2	0.8	1.4	1.9	1.2	3.6	0.7	1.8	1.9	1.3	0.4
Bakere	²⁾ 8.9 ³⁾ 7.7	13.2	8.8	11.5	6.7	3.1	7.8	6.0	11.1	14.2	15.0	
Skotoiarbeidere	3.8	1.7	2.7	0.2	0.3	1.1	0.2	0.6	0.3	1.3	2.7	3.8
Malere	34.9	26.5	23.2	0.8	1.0	1.7	0.5	0.6	-	37.2	30.0	37.3
Murere	⁴⁾ 53.1 ⁵⁾ 64.6	81.2	23.3	30.4	60.2	11.9	20.6	6.3	57.3	65.1	42.9	
Gjennomsnittlig	9.9	9.6	13.0	3.9	4.3	8.1	2.0	3.1	3.3	11.2	13.1	10.3

Ogsaa arbeidskontorenes oppgaver tyder paa adskillig større arbeidsledighet i første halvdel av 1909 end i samme tidsrum i de to foregaaende aar, men viser i det hele tat noget gunstigere forhold sammenlignet med første halvdel av 1905 og 1906. I november og december viser arbeidskontorenes oppgaver i 1909 bedring sammenlignet med 1908, men ikke saa gunstige forhold som i 1906 og 1907.

Arbeidsgivernes oppgaver for første halvaar 1909 er ogsaa i det hele tat noget ugunstigere end for det tilsvarende tidsrum de to foregaaende aar, jfr. nærmere side 41-44.

Forøvrig henvises til de følgende maanedsoversigter og tabeller.

¹⁾ Væsentlig efter M. Ormestads artikel «Industri- og organisationsstatistik» i «Meddelesesblad utgit av Arbeidernes fagl. Landsorganisation» 1909, side 100-108. Murarbeiderne er medregnet under murere. ²⁾ I Kristiania: 12.5. ³⁾ Likesaa: 9.5. ⁴⁾ Murere i Kristiania: 57.2. ⁵⁾ Likesaa: 69.0.

Januar og Februar 1909.

1. Almindelig oversigt.

Opgaverne for januar og februar 1909 tyder paa adskillig større arbeidsledighet end i de samme maaneder de to foregaaende aar, men i det hele tat ikke paa større arbeidsledighet end i januar og februar 1906. Saaledes er antallet av ledige mænd pr. 100 ledige pladser ved arbeidskontorerne i de 4 største byer i januar 1906 beregnet til 498, i januar 1907 til 229, i januar 1908 til 204 og i januar 1909 til 418; i februar henholdsvis til 342, 166, 181 og 279. Efter opgaver fra endel vigtigere fagforeninger er der vistnok blandt jern- og metalarbeiderne og hermetikarbeiderne iaar betydelig større arbeidsledighet end i de tre foregaaende aar, mens forholdene i gjenemsnit for endel andre fag (boktrykkere, bokbindere, bakere, tomrere, murere, møbelsnekere) iaar stiller sig omtrent som i 1906 og ikke meget ugunstigere end i 1907 og 1908 (beregnet underrett for januar og februar: i 1906 14.2, i 1907 11.4, i 1908 12.4 og i 1909 14.3 pct. ledige).

Fra januar til februar er der som sedvanlig i det hele tat bedring; efter arbeidskontorernes opgaver synes denne bedring at være forholdsvis større end i de foregaaende aar.

I begge maaneder var der stor arbeidsledighet blandt sjøfolk (ifølge en redegjørelse i en dagsavis («Aftenposten» nr. 83) samt underhaanden indhentede oplysninger).

2. Opgaver fra fagforeninger.

Arbeidsledigheten blandt medlemmerne av endel vigtigere fagforeninger ved utgangen av januar og februar 1908 og 1909 sees af følgende tabel:

Fag.	31 januar.				28 (29) februar.			
	Medlemstal.		Derav pct. ledige.		Medlemstal.		Derav pct. ledige.	
	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.
Jern- og metalarbeidere	5 044	5 257	1.3	5.1	5 128	5 280	1.4	4.4
Boktrykkere	1 255	1 345	0.8	1.6	1 264	1 368	0.5	2.0
Bakere (Kristiania)	210	250	9.5	13.2	215	c. 250	9.8	13.6
Møbelsnekere	301	373	1.3	4.8	325	377	0.9	3.7
Skotoiarbeidere	456	562	1.1	2.8	451	570	0.2	3.7
Murere (Kristiania)	c. 290	345	69.0	81.2	295	342	55.6	73.1
Malere (do.)	c. 525	425	18.5	16.9	c. 550	425	17.3	19.1
Tomrere m. v.	568	592	18.7	17.6	582	586	20.4	19.3
Sag- og høvleriårbeidere	728	420	30.8	11.7	749	429	17.9	11.2
Hermetikarbeidere	280	420	8.6	15.2	286	422	5.2	31.0
Tilsammen	9 657	9 989	7.8	9.3	9 845	10 049	6.4	9.5
Tilsammen ekskl. hermetikarb.	9 377	9 569	7.8	9.0	9 559	9 627	6.5	8.5

3. De offentlige arbeidskontorer.

a) Oversigt for januar.

Ved arbeidskontorerne er antallet av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser, sammenlignet med januar 1908, steget sterkt saavel i Kristiania som i Bergen, Stavanger og Trondhjem, gjennemsnitlig for disse fire byer til litt over det dobbelte — nemlig fra 204 til 418.

En sammenligning med den nærmest foregaaende maaned viser ogsaa for de fleste byers vedkommende en større eller mindre stigning i antallet av arbeidssøkende mænd. Ialt er for 15 kontorer antallet av saadanne steget fra 2237 i december 1908 til 3131 i januar 1909, mens antallet av ledige pladser gik ned fra 724 til 661. Særlig sterkt er stigningen av arbeidsledigheten i Fredrikstad, hvor antallet av ledige mænd steg fra 190 til 637, mens de ledige pladser kun steg fra 13 til 26. Det kan ogsaa merkes, at der i Bergen var en sterkt nedgang i antallet av ledige pladser (fra 158 til 83), mens antallet av arbeidssøkende var steget litt. Paa den anden side viser Kristiansand meget gunstigere tal for januar end for december, idet antallet av ledige mænd er gått ned fra 59 til 15 og de ledige pladser steget fra 5 til 7. I Gjøvik er forholdstallene baade i december og januar gunstige.

Naar man — for at faa et bredere og sikrere grundlag for bedømmelsen — sammenligner december 1907—januar 1908 med december 1908—januar 1909, var der i dette tidsrum ifjor vinter i gjennemsnit for rikets fire største byer 192 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser og i samme tidsrum iaa 348 (derav i Kristiania henholdsvis 187 og 347, i Bergen 178 og 322, i Trondhjem 205 og 571, i Stavanger 226 og 358; som det vil sees, overalt betydelig stigning).

Sammenlignet med november—december 1908 viser december 1908—januar 1909 for de 4 ældre kontorer en stigning fra 289 til 348 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser, mens den tilsvarende stigning vinteren 1907—1908 kun var fra 180 til 192. — For samtlige i november eksisterende 15 kontorer var der fra november—december 1908 til december 1908—januar 1909 en stigning fra 286 til 388 ledige mænd pr. 100 ledige pladser (i Kristiania fra 302 til 347, i Bergen fra 234 til 322, i Trondhjem fra 389 til 571, i Stavanger fra 304 til 358, i Drammen fra 257 til 377 og i Fredrikstad fra 373 til 2121). Derimot er antallet av ledige mænd pr. 100 ledige pladser gått ned i Kristiansand og Gjøvik.

b) Oversigt for februar.

Ogsaa i februar 1909 er antallet av arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser større end i samme maaned ifjor, gjennemsnitlig for de fire største byer 279 mot 181. Sammenlignet med den nærmest foregaaende maaned er derimot forholdet gjennemsnitlig adskillig forbedret, jfr. tabellen side 8; antallet av ledige pladser er nemlig steget, navnlig i Stavanger, Kristiania og Fredrikstad, mens de arbeidssøkende i det hele er litt færre, uagtet deres antal i Horten er øket meget sterkt.

Sammenlignet med de to første maaneder av 1908 var antallet av ledige mænd pr. 100 ledige pladser i samme tidsrum av 1909 i gjennemsnit for de fire største byer steget fra 193 til 337, mens der siden december—januar sidstleden gjennemsnitlig for samme byer viser sig en bedring fra 348 til 337 (uagtet Bergen og Trondhjem viser forværring) og gjennemsnitlig for 15 kontorer en bedring fra 388 til 373 ledige mænd pr. 100 ledige pladser.

c) Arbeidskontorerernes virksomhet i januar 1909.¹⁾

Steder.	Januar 1909:						Arbeidssøkende mænd pr. 100 led. pladser.		
	Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.			Januar 1909.	Januar 1908.	Decbr. 1909.
	Arbeids-søk. ²⁾	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids-søk. ²⁾	Ledige pladser.	Besatte pladser.			
1. Kristiania.....	1 304	332	250	783	740	536	393	195	304
2. Bergen	394	83	72	134	74	60	475	195	242
3. Trondhjem	67	9	6	-	-	-	(744)	223	(442)
4. Stavanger.....	524	124	96	39	64	15	423	249	294
Nr. 1—4 tilsammen	2 289	548	424	956	878	611	418	204	290
5. Fredrikstad	637	26	11	7	10	2	2 450 ^{**})	—	(1 462)
6. Hamar	11	4	1	10	22	1	(275)	(106)	(42)
7. Gjøvik	22	27	4	6	65	2	81	176	(78)
8. Drammen	132	33	29	74	109	32	400 ^{**})	—	343
9. Horten	6	2	2	7	5	3	(300) ^{**})	—	³⁾ —
10. Kristiansand S.	15	7	7	8	6	6	(214) ^{**})	—	(1 180)
11. Kristiansund N.	11	3	1	1	1	-	(367)	(160)	⁴⁾ —
12. Stenkjær ^{*)}	-	-	-	-	-	-	-	(188)	(150)
13. Bodø ^{*)}	-	-	-	-	-	-	-	(125)	-
14. Trysil	-	3	-	-	3	-	-	^{**})	-
15. Elverum.....	8	8	1	6	15	1	(100)	(43)	(167)
Nr. 1—15 tilsammen	3 131	661	480	1 075	1 114	658	474	—	309
Nr. 1—15 decbr. 1908	2 237	724	566	1 096	1 230	820	—	—	309
Hertil i januar 1909:									
16. Skien (fra 18 januar) ..	94	7	6	3	-	-	(1 343) ^{**})	—	^{**}) —
17. Arendal ⁵⁾	66	66	66	7	26	5	⁵⁾ ^{**})	—	⁵⁾ —

Av de 3 225 arbeidssøkende mænd i januar 1909 ved samtlige kontorer undtagen Arendal⁵⁾ var 480 sæsonarbeidere (ved almindelig bygningsindustri, veibygning o. l. samt (i Stavanger) hermetikarbeide), 803 ulærte arbeidere og 1 942 andre (derav 337 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeiderne ansattes ca. 72, av de ulærte arbeidere ca. 110, av de øvrige ca. 304 (derav 77 sjøfolk i Stavanger). — Av de besatte pladser var 39 ved sæsonarbeide, 236 ved ulært arbeide og 211 ved andet arbeide.

Blandt sæsonarbeidere er her likesom i tidligere maanedsberetninger ikke medtat sagarbeidere, hvilke kun av Fredrikstad arbeidskontor anføres særskilt i tabellen. Av saadanne meldte der sig ved nævnte kontor i januar 1909 216, hvorav kun 3 fik ansættelse (ved andet arbeide); i den foregaaende maaned hadde der kun meldt sig 25 sagarbeidere (ingen ansatte).

Av 1 085 arbeidssøkende kvinder ansattes 663. Der var 1 140 ledige pladser for kvinder.

¹⁾ Arbeidsledige anmeldt fra arbeidsledighetskasser er kun medtat, forsaavidt de ved personlig fremmøte har søkt om arbeide, jfr. «Arbeidsmarkedet» for 1ste—2det kvartal 1908, side 47—48. — Hvor nødsarbeide forekommer, er dette overalt fraregnet. ²⁾ Antal tilfælde af ledighet. ³⁾ 2 arb.søkende, 0 ledige pladser.

⁴⁾ 6 arb.søkende, 0 ledige pladser. ⁵⁾ Jfr. note 3 til tabellen for februar 1909.

^{*)} Jfr. side 7. ^{**) Arbeidskontor var endnu ikke oprettet.}

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for januar 1909:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen¹⁾ var i januar 1796 personer mot 1811 i december og 1062 i januar 1908. Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av kvægrøtere og skibssnekkere, men overflod av smedgutter og opslagere, kobberslagere, formere, platearbeidere, metalarbeidere, fyrbøtere, maskinister, møBELSNEKKERE, arbeidere i bygningsfagene, handskemakere, typografer, trykkere, bakere, kontor-, lager- og butikfolk, kjørere, sjøfolk, bryggearbeidere, fjeldarbeidere og ulærte arbeidere. Den kvindelige avdeling har hat mangel paa alle slags tjenestepiker til hoteller, restauranter og private hus. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat ned fra 12 pct. i december til 10 pct. i januar. Januar ifjor var den 9 pct.

Bergen: Arbeidsledigheten har siden f. m. været jevnt stigende omtrent inden alle erhvervsgrupper; størst er den fremdeles inden metal-, maskin- og skibsbygningsindustrien. — Av de mandlige arbeidssøkende var 20 pct. hjemmehørende utenbys.

Trondhjem: Efterspørslen paa det mandlige arbeidsmarked i byen var ogsaa denne maaned meget liten, hvorfor overskudet av mandlig arbeidskraft antages adskillig øket i maanedens løp. Det var da ogsaa større end i foregaaende maaned og i den tilsvarende maaned f. a. De erhvervsgrupper, hvor misforholdet mellem tilbud og efterspørsel var størst, var fremdeles jern- og metalindustrien og bygningsindustrien. — Kontoret hadde i maanedens løp overflødig tilgang av de fleste slags arbeidere. — Ved nødsarbeide — stenpukning tilakkordpris kr. 3.50 pr. m.³ — var for kommunens regning ved maanedens utgang beskjæftiget 24 mand.

Stavanger: Den mandlige avdeling har hat utilstrækkelig tilgang av pakhusmænd og erindsgutter, men overflod av gartnere, mekanikere, blikslagere, klinkere, støperiarbeidere, smeder, maskintrøkkere, skibstømmermænd, fyrbøtere, bødkere, hustømmermænd, malere og malerarbeidere, stenarbeidere, typografer, hermetikarbeidere, kjørere, sjøfolk, dagarbeidere, fabrikarbeidere og yngre gutter, som søker hyre. Den kvindelige avdeling har hat mangel paa tjenestepiker til landet (budeier) og alle slags piker til private hus. Til nødsarbeide (kommunalt jorddyrkningsarbeide) er i januar maaned anvist 55 mand. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat op fra 17.9 pct. i december til 21.6 pct. i januar. Januar 1908 var den 24.5 pct.

Fredrikstad: Kontoret har denne maaned hat overflod av jordbruksarbeidere, mekanikere, skibstømmermænd, fyrbøtere og maskinister, trævarearbeidere, bygningsarbeidere, tomtearbeidere, kjøregutter, sjøfolk og ulærte arbeidere. Paa grund av indskräkningsved de herværende sagbruk tiltok arbeidsledigheten i betydelig grad ved aarsskiftet. — Til avhjælpelse av arbeidsnøden er ialt anvist 83 mand til de av kommunen igangsatte planeringsarbeider og stenpukning. Arbeidet er delt i 2 skift saaledes, at en halvpart arbeider skiftevis i 2 uker efter en dagløn av kr. 2.25.

Hamar: I denne maaned er der merket nogen arbeidsledighet i byen, væsentlig blandt ulærte, og enkelte tilfælde paa landet, væsentlig paa grund av daarlig føre, hvilket er hindrende for forskjellig transport, hvorved adskil-

¹⁾ Overskuddet av arbeidssøkende mænd over ledige pladser regnes at utgjøre 47 pct. av det samlede antal ledige mænd i byen. For hver maaned er gjennomsnitsforholdet for den anførte maaned og den nærmest foregaaende lagt til grund for beregningen. Jfr. «Arbeidsmarkedet» 1908, side 7, note 1. Regnet efter overskuddet for januar 1909 a l e n e vilde man faa 2 068 ledige mænd i byen.

lige landarbeidere har beskjæftigelse denne tid av aaret. — Adskillig arbeide har der været nu og vil ogsaa bli utover vinteren, ved at der er foregaat optrækning paa slip av ikke mindre end 3 av vore dampskibe. Reparationsarbeidet paa disse vil imidlertid bli utført væsentlig av utenbys fagarbeidere.

Gjøvik: Der er mangel paa kvindelig arbeidskraft, særlig budeier.

Drammen: Den mandlige avdeling har denne maaned hat overflod av almindelige dagarbeidere, sagbruksarbeidere, kjørere og sjøfolk; disse tilhører byen og nærmeste omegn. Av fremmede tilreisende arbeidere har det været ganske faa, som har søkt arbeidskontoret. — Den kvindelige avdeling har hat mangel paa alle slags tjenestepiker til hoteller, kaféer og private hus. — I det skjønsmæssige antal av arbeidsledige mænd ved maanedsskiftet, som er ansat til 50, er det ikke tat hensyn til dem, som tilhører nogen av arbeidsledighetskasserne, og som muligens er ledige ved maanedsskiftet.

Horten: Her spores nu nogen arbeidsledighet — væsentlig blandt sjøfolk og ulærte arbeidere (mænd) — uten dog at komme tilsyn i øket indmeldelse paa arbeidskontoret.

Skien: De arbeidssøkende er for det meste unge folk, og er der formidlet kun 6 personer. At der er formidlet saa faa personer, maa vel ha sin grund i, at kontoret er nyt og litet kjendt. — For tiden synes arbeidsforholdene at være bra, naar man tar hensyn til aarstiden.

Arendal: Tilgangen av ledig arbeidskraft har for januar maaned været betydelig mindre end for december, hvad mænd angaar, dog har man endnu overflødig arbeidere (ulaerte).

Kristiansand S.: Kontoret har hat utilstrækkelig tilgang av kvindelig arbeidskraft til landsstel, men overflod av alle slags ulærte arbeidere. — Antagelig er der flere ledige mænd i byen, som ingen forstaaelse har av kontorets nytte, og som derfor ikke søker det.

Kristiansund N.: I januar maaned har søkningen til kontoret været noget større end i december f. a.; de fleste arbeidssøkende har været ulærte arbeidere og kun et par fagfolk. — Det er kontoret bekjendt, at endel verkstedsarbeidere er opsgaet paa grund av arbeidsindskraenkning. Dog har kun et par av disse meldt sig ledige, saa de øvrige antages at ha erholdt anden beskjæftigelse. — Forøvrig maa tilstanden paa arbeidsmarkedet ansees som normal.

Stenkjær: Arbeidsforholdene her paa stedet er som vanlig. Til trods for den stille tid, som altid præger januar maaned, merker man dog ikke nogen særlig arbeidsløshet. Kontoret har i maaneden hat endel forespørsler av arbeidssøkende, uten at de har latt sig indskrive.

Bodø: Da elektricitetsverksanlegget fremdeles beskjæftiger de løsarbeidere fra byen, som har meldt sig, og da det paabegyndte lofotfiske lægger beslag paa de for fiskeribedriften skikkede mænd, maa arbeidsforholdene idethele betegnes som gunstige. — Paa grund av arbeidsindskraenkninger ved bergverksdriften i de omliggende distrikter søker forreisende arbeidere fremdeles kontoret om oplysninger angaaende arbeidsforholdene utenbys.

Elverum: Skjønsmæssig antal ledige mænd ved maanedsskiftet: omtrent ingen.

Trysil: Det er fremdeles nogen mangel paa tjenestepiker og budeier, uten at det har lykkes kontoret at avhjælpe den.

I Trysil og Gjøvik antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av januar 1909; i Elverum omtrent ingen, i Kristiania 1796, i Hamar 5, i Drammen 50 (jfr. dog ovenfor), i Horten ca. 20, i Skien ca. 80, i Arendal 40 saadanne.

d) Arbeidskontorernes virksomhet i februar 1909.¹⁾

S t e d e r .	F e b r u a r 1 9 0 9 :						Arbeidssøkende mænd pr. 100 led. pladser.		
	Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.			Februar 1909.	Februar 1908.	Januar 1909.
	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.			
1. Kristiania	1 173	405	329	667	724	498	290	199	393
2. Bergen	360	103	87	107	64	49	350	161	475
3. Trondhjem	71	14	9	-	1	-	(507)	179	(744)
4. Stavanger.....	546	248	205	83	122	31	220	155	423
Nr. 1—4 tilsammen	2 150	770	630	857	911	578	279	181	418
5. Fredrikstad	550	68	28	11	16	3	809	²⁾ -	2 450
6. Hamar	19	14	2	18	54	4	(136)	(131)	(275)
7. Gjøvik.....	26	30	3	9	79	1	87	108	81
8. Drammen	89	40	33	71	121	31	223	²⁾ -	400
9. Horten	110	11	6	11	24	3	(1000)	²⁾ -	(300)
10. Skien	118	22	16	6	2	1	536	²⁾ -	(1343)
11. Kristiansand S.	14	11	11	20	14	14	(127)	²⁾ -	(214)
12. Kristiansund N.	14	[1]	1	2	3	-	—	(180)	(367)
13. Stenkjær	-	8	-	-	2	-	-	(23)	-
14. Bodø.....	-	-	-	-	-	-	-	—	-
15. Trysil	1	1	-	-	3	-	(100)	²⁾ -	-
16. Elverum	9	22	3	14	33	5	41	(56)	(100)
Nr. 1—16 tilsammen	3 100	998	733	1 019	1 262	640	311	-	483
Nr. 1—16 januar 1909	3 225	668	486	1 078	1 114	658	-	-	483
Hertil i februar 1909:									
17. Arendal ³⁾	14	14	14	12	23	6	³⁾ —	²⁾ -	³⁾ —

Av de 3 100 arbeidssøkende mænd i februar 1909 (ved samtlige kontorer undtagen Arendal) var 486 sæsonarbeidere (jfr. oversigten for januar), 773 ulærte arbeidere og 1 841 andre (derav 335 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeidere ansattes ca. 97, av de ulærte arbeidere ca. 155, av de øvrige ca. 481 (derav 167 sjøfolk i Stavanger). Av de besatte pladser var 65 ved sæsonarbeide, 284 ved ulært arbeide og 384 ved andet arbeide.

Blandt sæsonarbeidere er her likesom i tidligere maanedsberetninger ikke medtatt sagarbeidere, hvilke væsentlig kun av Fredrikstad arbeidskontor anføres særskilt i tabellen. Av saadanne meldte der sig ved nævnte kontor i februar 1909 171 (ingen ansatte); i den foregaaende maaned hadde der i samme by meldt sig 216 sagarbeidere, hvorav 3 fik ansættelse.

Av 1 031 arbeidssøkende kvinder ansattes 646. Der var 1 285 ledige pladser for kvinder.

¹⁾ Jfr. note 1 og 2 til tabellen for januar 1909. ²⁾ Arbeidskontor var endnu ikke oprettet. ³⁾ Oprettet i december 1908; hittil er for den mandlige avdelings vedkommende kun anført arbeidssøkende, som har fåt arbeide anviset (i beretningen for december anføres, at arbeiderne var uvillige til at la sig indskrive, førend arbeide var i utsigt).

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for februar 1909:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i februar 1851¹⁾ personer mot 1 796 i januar og 1 166 i februar 1908. Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av kvæg-røgtere, gaardsfolk til landet, trappesmeder og skibssnekkerne, men overflod av smeder og smedarbeidere, mekanikere, blikslagere, formere, platearbeidere og klinkere, elektrikere, fyrbøtere, maskinister, møBELSNEKKERE, arbeidere i bygningsfagene, trykkere, typografer, bakere, kontor- og handelsfolk, kjørere, bryggearbeidere, sjøfolk, fjeldarbeidere og ulærte arbeidere. Den kvindelige avdeling har manglet alleslags tjenestepiker til hoteller, restauranter og private hus. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er den samme som i januar og likeledes februar ifjor, nemlig 10 pct. — Konjunkturberegningen (336 arbeidssøkende mænd pr. 100 ledige pladser i [januar—]februar mot 346 i [december—]januar) synes at utvise en liten forbedring av arbeidsforholdene.

Bergen: Arbeidsforholdene er noget nær uforandrede. Den smule bedring, som har indtraadt siden forrige maaned, skyldes det nu paagaende vaarsildfiske. — Av de mandlige arbeidssøkende var 9 pct. hjemmehørende utenbys.

Trondhjem: Det antages, at der her indtraadte nogen om end ubetydelig bedring paa det mandlige arbeidsmarked mot slutningen av februar sammenlignet med foregaaende maaned. Derpaa tyder saavel efterspørslen ved kontoret som anmeldelserne fra arbeidsledighetskasser om arbeidere, som i maanedens løp var traadt i arbeide. Sammenlignet med februar ifjor var tilstanden fremdeles daarlig. — Ved nødsarbeide — stenpukning — var ved maanedens utgang beskjæftiget 26 mand mot 24 ved utgangen af januar. — Kontoret har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av tjenestegutter og jordbruksarbeidere til landet, men overflødig tilgang av de fleste slags arbeidere i jern- og metalindustrien og i bygningsindustrien.

Savanger: Den mandlige avdeling har hat utilstrækkelig tilgang av tjenestedrenger til landet, men overflod av gartnere, smeder, blikslagere, mekanikere, maskinarbeidere, metalfilere, platearbeidere, skibstømmermænd, fyrbøtere, bødker, hustømmermænd, malere- og malerarbeidere, typografer, hermetikarbeidere, sjøfolk, dagarbeidere, jordarbeidere, fabrikarbeidere og yngre gutter som søker anden beskjæftigelse. Den kvindelige avdeling har hat mangel paa tjenestepiker til landet (budeier) og alle slags piker til private hus, men overflod av vask- og rengjøringskvinder og fabrikarbeidersker. — Til nødsarbeide (kommunalt jorddyrkningssarbeide) er i februar anvist 54 mand. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gåaet ned fra 21.6 pct. i januar til 18.8 pct. i februar. Februar ifjor var den 27 pct.

Fredrikstad: Kontoret har denne maaned hat overflod av teglverksarbeidere, fyrbøtere, møbel- og indredningssnekkerne, tømmermænd, malere, murere, tomtearbeidere, kjøregutter, sjømænd, sagarbeidere og ulærte arbeidere, hvorimot der har været mangel paa kvindelig arbeidskraft til landet.

Hamar: I denne maaned er der fremkommet enkelte tilfælde av arbeidsledighet, væsentlig ulærte. Mangel paa kvindelig arbeidshjælp.

Gjøvik: Mangel paa kvindelig arbeidskraft.

¹⁾ Beregnet efter overskuddet for februar 1909 alene (jfr. side 6, noten): 1 634.

D r a m m e n: Kontoret har hat overflod av havearbeidere, gaardsgutter, smeder, elektrikere, klinkere, blikslagere, skibsbyggere, fyrbøtere, hustømmermænd, bygnings- og indredningssnekkerne, malere, murarbeidere, kontorister, handelsbetjenter, lagermænd, bordstablere, jordarbeidere, ulært arbeidere og sjøfolk. — Den kvindelige avdeling har hat mangel paa flinke kokker og enepiker til private hus samt budeier til landet; derimot overflod av vask- og rengøringsarbeidersker.

H o r t e n: Da der syntes at være adskillig arbeidsledighet her i byen, lot kontoret henstille til de arbeidsledige mænd inden kommunen om at melde sig paa arbeidskontoret i løpet av en uke fra 2 februar—8 februar. Dette medførte, at over 100 arbeidsledige meldte sig inden nævnte tid. Da det saaledes viste sig, at ledigheten var uformodet stor, foranledigede kontoret, at magistrat og formandskap lot henstille til Stortinget om at bevilge ekstrordinært til nogen af staten planlagte arbeider her med speciel sigte paa eventuelt arbeidsløse. Denne henvendelse har imidlertid ikke endnu været til behandling i Stortinget¹⁾, hvorfor de lediges antal antages at være ca. 100. — Behovet av kvindelig tjenerhjælp kan fremdeles ikke tilfredsstilles, særlig viser det sig vanskeligt at skaffe budeier, de er nemlig ikke at opdrive.

S k i e n: Kontoret har denne maaned hat overflod av jernarbeidere, møbel- og bygningssnekkerne, murere, graastensmurere, haandlangere, anlægsarbeidere, sjøfolk og ulært arbeidere, derimot er der mangel paa tjenestegutter og paa kvindelig arbeidskraft til landet.

A r e n d a l: I denne maaned har søkningen paa kontoret været betydelig mindre end forrige maaned, især for mændenes vedkomende, kvinderne har derimot søkt kontoret bedre end før. Nogen større arbeidsrørelse merkes endnu ikke.

K r i s t i a n s a n d S.: Her er overflod av alleslags ulært arbeidere og arbeidersker.

K r i s t i a n s u n d N.: Som det vil sees har søkningen til kontoret været omrent som i forrige maaned, saa tilstanden paa arbeidsmarkedet vedvarende maa ansees som normal.

S t e n k j æ r: Her i byen er arbeidsforholdene som vanlige. Nogen særlig arbeidsløshet kjender man ikke til, uagtet det vistnok er en del som ikke netop har stadig arbeide. — Fra landet klages over mangel paa mandlig og kvindelig tjenerhjælp.

B o d ø: Heller ikke i februar antages der her at ha været nogen væsentlig arbeidsledighet for friske arbeidere, som kan og vil arbeide. De løsarbeidere, der ikke søger beskjæftigelse ved lofotfiske, har hittil hat arbeide enten hos kommunen eller ved privat arbeide.

T r y s i l: En del omstreifende løsarbeidere (svensker) har henvendt sig til kontoret for at faa arbeide, men da slikt ikke kunde skaffes paa øieblikket, har de ikke git sig tid til at vente til noget andet resultat kunde opnaaes. Ellers kjendes ikke til nogen arbeidsløshet for øieblikket.

I Elverum, Trysil og Gjøvik antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av februar 1909, i Kristiania 1851, i Fredrikstad 200, i Hamar ca. 5, i Drammen 40, i Horten ca. 100, i Skien ca. 60, i Arendal ca. 60 saadanne.

¹⁾ Andragendet er senere behandlet, men avslaat.

Mars 1909.

1. Almindelig oversigt.

Opgaverne for mars 1909 tyder paa adskillig større arbeidsledighet end i de samme maaneder de to foregaaende aar, men i det hele tat ikke paa større arbeidsledighet end i mars 1906. Saaledes er antallet av ledige mænd pr. 100 ledige pladser ved arbeidskontorerne i de 4 største byer i mars 1906 beregnet til 295, i mars 1907 til 184, i mars 1908 til 178 og i mars 1909 til 238. Overskuddet av ledige mænd over antallet av ledige pladser ved de samme kontorer — altsaa det antal mænd, for hvilke intet arbeide har været at faa gjennem disse kontorer — var i mars 1906 1 765, i mars 1907 762, i mars 1908 802 og i mars 1909 1 389.

Efter opgaver fra endel vigtigere fagforeninger var der vistnok blandt jern- og metalarbeiderne og hermetikarbeiderne ved utgangen av mars iaar betydelig større arbeidsledighet end ved samme tid de tre foregaaende aar (for jern- og metalarbeiderne 2.2 pct. i 1906, 1.5 pct. i 1907, 1.6 pct. i 1908 og 3.8 pct. i 1909, for hermetikarbeiderne henholdsvis 0.9, 4.8, 4.3 og 31.0 pct.), mens forholdene i gjennemsnit for endel andre fag (boktrykkere, bokbindere, bakere, tømrere o. l., murere, møbelsnekere) i mars iaar stillet sig omrent som i 1906, om end ugunstigere end i 1907 og 1908 (i 1906 11.3 pct., i 1907 6.7 pct., i 1908 8.0 pct. og i 1909 12.0 pct.).

Fra februar til mars er der iaar som sedvanlig i det hele tat bedring. Særlig viser arbeidskontorernes opgaver en betydelig nedgang i arbeidsledigheten i Fredrikstad og Horten (for den sidstnævnte bys vedkommende delvis paa grund av ekstraordinaere kommunale arbeider). Derimot synes der at ha været megen arbeidsledighet i Bergen samt blandt hermetikarbeiderne i Stavanger. — For sjøfolk i Kristiania var det fremdeles meget vanskelig at faa hyre.

2. Opgaver fra fagforeninger.

Arbeidsledigheten blandt medlemmerne av endel vigtigere fagforeninger (de samme som i tabellen side 3) ved utgangen av februar og mars 1908 og 1909 sees av følgende tabel:

Fag.	28 (29) februar.				31 mars.			
	Medlemstal.		Derav pct. ledige.		Medlemstal.		Derav pct. ledige.	
	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.
Jern- og metalarbeidere.....	5 128	5 280	1.4	4.4	5 262	5 334	1.6	3.8
Boktrykkere	1 264	1 368	0.5	2.0	1 272	1 379	1.0	2.4
Bakere (Kristiania)	215	c. 250	9.8	13.6	200	c. 260	14.0	9.6
Møbelsnekere	325	377	0.9	3.7	345	389	0.6	1.8
Skotøiarbeidere.....	451	570	0.2	3.7	485	554	0.2	5.6
Murere (Kristiania)	295	342	55.6	73.1	303	346	42.2	54.9
Malere (do.)	c. 550	425	17.3	19.1	c. 550	c. 430	7.5	20.7
Tømrere m. v.	582	586	20.4	19.3	600	571	12.0	17.0
Sag- og høvleri arbeidere	749	429	17.9	11.2	755	425	14.6	5.6
Hermetikarbeidere	286	422	5.2	31.0	c. 280	419	[4.3]	31.0
Tilsammen	9 845	10 049	6.4	9.5	10 052	10 107	4.9	8.2
Tilsammen ekskl. hermetikarb.	9 559	9 627	6.5	8.5	9 772	9 688	4.9	7.2

3. De offentlige arbeidskontorer.¹⁾

Steder.	Mars 1909.						Arbeidssøkende mænd flere end ledige pladser.		
	Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.					
	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Mars 1909.	Mars 1908.	Februar 1909.
1. Kristiania	1 304	565	463	926	1 166	721	739	544	768
2. Bergen	578	245	218	165	137	121	333	96	257
3. Trondhjem	56	11	6	3	4	1	45	÷ 12	57
4. Stavanger	459	187	125	181	258	115	272	174	298
Nr. 1—4 tilsammen	2 397	1 008	812	1 275	1 565	958	1 389	802	1 380
5. Fredrikstad	347	133	96	13	30	2	214	²⁾ -	482
6. Hamar	15	18	2	27	59	7	÷ 3	-	5
7. Gjøvik	25	28	2	23	98	7	÷ 3	8	÷ 4
8. Drammen	119	50	38	81	141	40	69	²⁾ -	49
9. Horten	35	39	31	9	5	1	÷ 4	9	99
10. Skien	100	68	33	8	6	2	32	²⁾ -	96
11. Kristiansand S.	23	9	9	26	16	14	14	²⁾ -	3
12. Kristiansund N.	16	5	4	3	3	1	11	10	13
13. Stenkjær	-	2	-	1	4	-	÷ 2	÷ 9	÷ 8
14. Bodø	-	-	-	-	-	-	-	1	-
15. Trysil	-	1	-	-	3	-	÷ 1	÷ 9	-
16. Elverum	3	30	2	16	49	10	÷ 27	2	÷ 13
Nr. 1—16 tilsammen	3 080	1 391	1 029	1 482	1 979	1 042	1 689	—	2 102
Nr. 1—16 i februar 1909	3 100	998	733	1 019	1 262	640	—	—	2 102
17. Arendal	21	21	21	16	16	16	³⁾ ?	²⁾ ?	³⁾ ?

Av de 3 080 arbeidssøkende mænd i mars 1909 (ved samtlige kontorer undtagen Arendal) var 491 sæsonarbeidere (jfr. oversigten for januar), 722 ulærte arbeidere og 1 867 andre (derav 256 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeidere ansattes 179, av de ulærte arbeidere 301, av de øvrige 549 (derav 78 sjøfolk i Stavanger). Av de besatte pladser var 169 ved sæsonarbeide, 456 ved ulært arbeide og 404 ved andet arbeide.

Blandt sæsonarbeidere er her likesom i tidligere maanedsberetninger ikke medtatt sagarbeidere, hvilke væsentlig kun av Fredrikstad arbeidskontor anføres særskilt i tabellen. Av saadanne meldte der sig ved nævnte kontor i mars 1909 57 (14 ansatte); i den foregaaende maaned hadde der ved samme kontor meldt sig 171 sagarbeidere (ingen ansatte).

Av 1 498 arbeidssøkende kvinder ansattes 1 058. Der var 1 995 ledige pladser for kvinder.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for mars 1909:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i mars 1 604⁴⁾ personer mot 1 851 i februar og 1 111 i mars ifjor. — Den mandlige

¹⁾ Jfr. note 1 og 2 til tabellen for januar 1909. ²⁾ Arbeidskontor var endnu ikke oprettet. ³⁾ Jfr. note 3 til tabellen for februar 1909. ⁴⁾ 1 572, hvis man regner som side 9, note 1.

avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av kvægrøgtere, tjenestefolk til landet, metalstøpere, skibssnekker og uldvævere, men overflod av smeder og smedarbeidere, mekanikere, blikslagere, elektrikere, formere, metalarbeidere, maskinister, fyrbøtere, møbel-snekker, arbeidere i bygningsfagene, sættere, trykkere, kontor-, lager- og butikfolk, kjørere, bryggearbeidere, sjøfolk, fjeldarbeidere og ulærte arbeidere. Den kvindelige avdeling har manglet alle slags tjenestepiker til hoteller, restauranter og private hus. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er uforandret fra foregaaende maaned, nemlig 10 pct. Mars ifjor var den 9 pct. — Den i forrige maaned konstaterte bedring i arbeidsforholdene har fortsat i mars.

Bergen: Til avhjælp av arbeidsledigheten lot magistrat og formandskab i midten av maanedens igangsætte ekstraordinære arbeider. Hertil anvistes ca. 50 mand, væsentlig ulærte arbeidere, da ledigheten blandt disse var størst. De fleste fik beskjæftigelse ved veivæsenet, en del ved kloak- og havnevæsenet. — Efterspørslen efter gaardsdrenger til landet har ikke kunnet tilfredsstilles. — Av de mandlige arbeidssøkende var 10 pct. hjemmehørende utenby.

Trondhjem: Arbeidsforholdene her paa stedet viser ogsaa i mars nogen bedring sammenlignet med de to foregaaende maaneder av indeverende aar. Her antages dog fremdeles at være mange mandlige arbeidere ledige, specielt forskjellige slags jern- og metalarbeidere og bygningsarbeidere.

Stavanger: Den mandlige avdeling har hat mangel paa tjenestdrenger til landet, men overflod av gartnere, blikslagere, maskintrækkere, maskinarbeidere, mekanikere, smeder, skibstømmermaend, fyrbøtere, møbel-snekker, bødkere, bygnings- og indredningssnekker, hustømmermaend, hermetikarbeidere, kjøregutter, sjøfolk alle slags, dagarbeidere og yngre gutter, som søker hyre. Kvindeavdelingen har hat mangel paa tjenestepiker til landet (budeier) og alle slags piker til private hus, men overflod av sykepleiersker, hermetikarbeidersker, butikpiker, fabrikarbeidersker og vask- og rengjøringskvinder. — Til nødsarbeide er i mars maaned anvist 23 mand. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gåaet ned til 17.6 pct. i mars mot 18.8 i februar. Mars ifjor var den 27.9 pct.

Fredrikstad: Kontoret har denne maaned hat utilstrækkelig tilgang av saavel kvindelig som mandlig arbeidskraft til landet, hvorimot der har været overflod av teglverksarbeidere, stenhuggere, maskinister, fyrbøtere, møbel- og bygningssnekker, tømmermaend, tomtearbeidere, sjøfolk, sagarbeidere og ulærte arbeidere. — Av 347 arbeidssøkende mænd var 166 hjemmehørende i byen.

Hamar: Der er mangel paa kvindelig tjenerhjælp baade paa landet og i byen. Ulysten til fjøstjeneste tiltar. — I maanedens løp har kontoret utstedt fragtmoderationskort til 10 yngre mænd herfra, hvorav flesteparten til Tønsberg og Sandefjord, hvor de hadde utsigt til hyre.

Gjøvik: Da efterspørslen efter mandlig arbeidskraft har været liten, har der ogsaa meldt sig faa arbeidssøkende mænd. — Paa arbeidssøkende kvinder er der fremdeles mangel.

Drammen: Kontorets mandlige avdeling har denne maaned hat overflod av hustømmermaend, graastensmurere, anlægsarbeidere, dagarbeidere og sjøfolk, derimot mangel paa gaardsgutter og sveitsere til landet. Ved den kvindelige avdeling mangel paa flinke kokkepiker og budeier.

Horten: Den i forrige rapport nævnte henstilling til Stortinget om at bevilge ekstraordinært til nogen av marinens planlagte arbeider for at raade bot paa arbeidsløsheten her, blev ikke tat tilfølge. Men straks Stortingets

avgjørelse forelaa, besluttedes i ekstraordinært formandskapsmøte at sætte igang endel gravningsarbeider for kommunens regning. Under hensyntagen til vedkommendes forsørgepligt blev saa 26 av de arbeidsledige engagert hertil. Lønnen er 2 à 3 kr. pr. dag¹⁾. — I maanedens løp vites flere at ha faat hyre utenbys eller paa anden maate kommen i beskjæftigelse, saa arbeidsledigheten nu er betydelig mindre end i februar. Skjønsmaessig anslaaes tallet av arbeidsledige mænd inden kommunen nu til ikke over 30.

Ski en: Kontoret har denne maaned hat overflod av haandlangere, murere, bygningssnekkerne, sjømænd og ulærte arbeidere, derimot mangel paa gaardsgutter til landet og tjenestepiker.

Arendal: Arbeidskontoret har den forløpne maaned været bedre besøkt av arbeidsgivere end forrige maaned; der er dog endnu ingen rørelse i arbeidsdriften til denne aarstid at være, dette har vel tildels sin grund i at skibsfarten iaar er meget daarlig, saa de skibe, som i mars pleier laste og avseile, har iaar mestendels ligget stille. Kranarbeidet er i maanedens løp gjenoptat, dog ikke i nogen større maalestok, endel større lastedampske har været oplagt en tid for oppudsning og litt reparation, og endel av arbeidsklassen har paa disse faat arbeide.

Kristiansand S.: Overflod av sjømænd, fyrbøtere, handelsbetjenter, visergutter, sagarbeidere, ulaerte arbeidere, men mangel paa budeier og flinke kokker til hotel og private hus.

Kristiansund N.: Siden forrige maaned er ingen nævneværdig forandring indtraadt i arbeidsforholdene her. Der gaar for tiden nogen ulærte arbeidere ledige, men forhaabentlig vil dette forhold rette paa sig længere ut paa vaaren, naar arbeidet med klipfiskens tørring er kommen i fuld gang.

Stenkjær: Arbeidsmarkedets stilling her paa stedet er som vanlig. I maaneden har foregaat bra sildfiske i fjorden, hvorved en hel del folk baade her fra byen og fra landdistrikterne har hat beskjæftigelse og ganske god fortjeneste. — Fra landdistriktet klages over mangel paa arbeidshjælp til landbruket.

Bodø: Arbeidsforholdene her antages at være omrent som samtidig ifjor. Nogen nævneværdig arbeidsledighet er neppe tilstede, idet de fleste ulærte arbeidere, som ikke har beskjæftigelse paa stedet, er paa lofotfiske.

Trysil: Tilstanden paa arbeidsmarkedet er omrent som ved forrige maanedsskifte. Intet nyt tilfælde, hverken av tilbud av eller efterspørsel efter arbeidskraft.

I Elverum og Trysil antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av mars 1909, i Hamar omrent ingen, i Kristiania 1604, i Fredrikstad (by) 100, i Gjøvik 2–3, i Drammen 60, i Horten 30, i Arendal ca. 50 saadanne; i Kristiansand 14 foruten dem, der ikke har søkt kontoret.

I Fredrikstad som maa der ha været adskillig arbeidsledighet, idet der av arbeidskontoret oplyses, at kun 166 av de 347 arbeidssøkende mænd var hjemmehørende i byen; av 101 ansatte arbeidere (iberegnet 5 nødsarbeidere) var 66 hjemmehørende indenbys og 35 utenbys.

I Trondhjem fandtes der den 31 december 1908, ifølge den da foretagne folketælling, ialt 185 arbeidsløse mænd og 37 arbeidsløse kvinder.

¹⁾ Ifølge skrivelse fra arbeidskontoret antagelig ikke lavere end sedvanlig løn, hvorfor dette arbeide ikke regnes som nødsarbeide.

April 1909.

1. Almindelig oversigt.

Likesom for mars tyder ogsaa opgaverne for april 1909 paa adskillig større arbeidsledighet end i de samme maaneder de to foregaaende aar, men i det hele tat ikke paa større arbeidsledighet end i den tilsvarende maaned i 1906. Saaledes er antallet av ledige mænd pr. 100 ledige pladser ved arbeidskontorerne i de 4 største byer i april 1906 beregnet til 203, i april 1907 til 148, i april 1908 til 155 og i april 1909 til 198. Overskuddet av ledige mænd over antallet av ledige pladser ved de samme kontorer — altsaa det antal mænd, for hvilke intet arbeide har været at faa gjennem disse kontorer — var i april 1906 1 199, i april 1907 666, i april 1908 642 og i april 1909 1 080.

Efter opgaver fra endel viktigere fagforeninger var der vistnok blandt jern- og metalarbeiderne og murere ved utgangen av april iaar betydelig større arbeidsledighet end ved samme tid de tre foregaaende aar (for jern- og metalarbeiderne 1.3 pct. i 1906, 0.7 pct. i 1907, 1.3 pct. i 1908 og 3.7 pct. i 1909, for murerne henholdsvis 42.9, 22.3, 33.3 og 60.2 pct.), mens forholdene i gjennemsnit for endel andre fag (boktrykkere, bokbindere, tømrere o. l., malere, møbelsnekkekere og bakere) i april iaar stillet sig adskillig bedre end i 1906 og litt bedre end i 1907, om end ugunstigere end i 1908 (i 1906 4.8 pct., i 1907 3.6, i 1908 2.4 og i 1909 3.1 pct.).

Fra mars til april er der iaar som sedvanlig i det hele tat bedring. Særlig viser der sig (etter fagforeningernes opgaver) betydelig mindre arbeidsledighet blandt m a l e r e og t ø m r e r e (jfr. nedenstaende tabel); for m u r e r e er der derimot meget stor arbeidsledighet i april 1909. — Efter arbeidskontorernes opgaver er arbeidsledigheten gjennemgaaende adskillig avtat, og der klages flere steder over mangel paa landarbeidere og særlig over mangel paa kvindelig tjenerhjælp til landet.

2. Opgaver fra fagforeninger.

Arbeidsledigheten blandt medlemmerne av endel viktigere fagforeninger ved utgangen av mars og april 1908 og 1909 sees av følgende tabel:

Fag.	31 mars.				30 april.			
	Medlemstal.		Derav pct. ledige.		Medlemstal.		Derav pct. ledige.	
	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.
Jern- og metalarbeidere.....	5 262	5 334	1.6	3.8	5 332	5 265	1.3	3.7
Boktrykkere	1 272	1 379	1.0	2.4	1 283	1 379	1.3	2.2
Møbelsnekkekere	345	389	0.6	1.8	335	389	1.2	1.8
Skotoiarbeidere.....	485	554	0.2	5.6	520	551	-	1.3
Murere (Kristiania)	303	346	42.2	54.9	c. 300	332	33.3	60.2
Malere (do.)	c. 550	c. 430	7.5	20.7	c. 550	c. 450	0.4	0.4
Tømrere m. v.	600	571	12.0	17.0	617	584	4.1	7.7
Sag- og hoyleriarbeidere	755	425	14.6	5.6	691	407	19.7	4.4
Bakere (Kristiania)	200	c. 260	14.0	9.6	200	270	13.5	6.7
Tilsammen	9 772	9 688	4.9	7.2	9 828	9 627	3.8	5.5

3. De offentlige arbeidskontorer¹⁾.

Steder.	April 1909:						Arbeidssøkende mænd flere end ledige pladser.		
	Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.					
	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	April 1909.	April 1908.	Mars 1909.
1. Kristiania	1 203	559	465	1 116	1 413	1 077	644	464	739
2. Bergen	466	242	183	180	134	127	224	49	333
3. Trondhjem	57	47	25	2	6	1	10	4	45
4. Stavanger.....	451	249	193	167	246	121	202	125	272
Nr. 1—4 tilsammen	2 177	1 097	866	1 465	1 799	1 326	1 080	642	1 389
5. Fredrikstad	292	253	141	36	49	9	39	²⁾ -	214
6. Hamar	22	41	13	6	24	1	÷ 19	÷ 12	÷ 3
7. Gjovik.....	24	27	7	13	83	4	÷ 3	÷ 19	÷ 3
8. Drammen	126	98	54	54	77	45	28	²⁾ -	69
9. Horten	9	16	5	6	18	4	÷ 7	÷ 6	÷ 4
10. Skien	97	36	25	-	8	-	61	²⁾ -	32
11. Kristiansand S.	17	6	6	27	18	18	11	²⁾ -	14
12. Kristiansund N.	25	-	-	4	5	2	25	-	11
13. Stenkjær	-	2	-	1	7	1	÷ 2	÷ 2	÷ 2
14. Bodø.....	-	-	-	-	-	-	-	2	-
15. Trysil	1	1	1	-	4	-	-	÷ 7	÷ 1
16. Elverum	8	25	4	8	43	4	÷ 17	÷ 4	÷ 27
Nr. 1—16 tilsammen	2 798	1 602	1 122	1 620	2 135	1 414	1 196	—	1 689
Nr. 1—16 i mars 1909	3 080	1 391	1 029	1 482	1 979	1 042	—	—	1 689
17. Arendal	12	11	11	17	17	17	³⁾ ?	²⁾ ?	³⁾ ?

Av de 2 798 arbeidssøkende mænd i april 1909 (ved samtlige kontorer undtagen Arendal) var 346 sæsonarbeidere (derav 41 hermetikarbeidere i Stavanger), 589 ulært arbeidere og 1 863 andre (derav 270 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeiderne ansattes 130 (derav 13 hermetikarbeidere i Stavanger), av de ulært arbeidere 276, av de øvrige 716 (derav 132 sjøfolk i Stavanger). Av de besatte pladser var 82 ved sæsonarbeide, 522 ved ulært arbeide og 518 ved andet arbeide.

Blandt sæsonarbeidere er her, likesom i tidligere maanedsberetninger, ikke medtatt sagarbeidere. Ved Fredrikstad arbeidskontor meldte der sig i april 1909 26 saadanne, av hvilke 11 ansattes, mot 57 arbeidssøkende og 14 ansatte i mars og 171 arbeidssøkende og ingen ansatte i februar. Disse er medregnet under «ulært arbeidere».

Av 1 637 arbeidssøkende kvinder ansattes 1 431. Der var 2 152 ledige pladser for kvinder.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for april 1909:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i april 1 472⁴⁾ personer mot 1 604 i mars⁴⁾ og 1 070 i april ifjor. — Den mand-

¹⁾ Jfr. note 1 og 2 til tabellen for januar 1909. ²⁾ Arbeidskontor var endnu ikke oprettet. ³⁾ Jfr. note 3 til tabellen for februar 1909. ⁴⁾ Jfr. tabellen side 18 med noten.

lige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av tjenestefolk til landet, metalstøpere, skibssnekker, broarbeidere, hovslagere, maskinsmeder; men overflod av grovsmede og opslagere, mekanikere, metalarbeidere, platearbeidere, fyrbøtere, maskinister, arbeidere i bygningsfagene, kontor- og handelsfolk, sjørere, sjøfolk, fjeldarbeidere og dagarbeidere. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er steget fra 10 pct. i mars til 13 pct. i april paa grund av flyttedag for tjenestefolk paa landet. April ifjor var den 8 pct. — Den kvindelige avdeling har manglet alle slags tjenestepiker til hoteller, restauranter og private hus. — Arbeidsforholdene har vist fortsat bedring i april.

B e r g e n: Arbeidsforholdene viser i april adskillig oppgang. Omrent alle inden bygningsindustrien har erholdt beskjæftigelse. Av skibsbyggere har en del faat arbeide utenbys, i Trondhjem og Fredrikstad. For dagarbeidernes vedkommende har den almindelige flyttetid bragt adskillig sysselsettelse. Efterspørslen etter tjenere til landdistrikterne har ikke kunnet tilfredsstilles. — Av de mandlige arbeidssøkende var 18.5 pct. hjemmehørende utenbys.

T r o n d h j e m: Tilstanden paa arbeidsmarkedet her blev i løpet av april saa nogenlunde normal. De fleste ledige bygningsarbeidere fikk etter beskjæftigelse i sine fag. Det samme var tilfældet med mesteparten av de ledige jern- og metalarbeidere. Av klinkere var tilgangen en kort tid endog utilstrækkelig, men behovet blev senere tilfredsstillet ved samarbeide med et andet arbeidskontor. Derimot kunde efterspørslen etter skibstømmermænd, hvorav tilgangen ogsaa var utilstrækkelig, heller ikke paa denne måate dækkes.

S t a v a n g e r: Den mandlige avdeling har hat mangel paa tjenestdrenger og jordarbeidere til landet, men overflod av maskinarbeidere, maskintrykkere, klinkere, skibstømmermænd, fyrbøtere, tømmermænd, skomakere, hermetikarbeidere, sjøfolk, dagarbeidere og yngre gutter, som søker hyre til sjøs. Kvindeavdelingen har hat mangel paa tjenestepiker til landet (budeier) og alle slags piker til private hus. — Til nødsarbeide er i april maaned anvisst 50 mand. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat op til 21.4 pct. i april mot 17.6 i mars. April ifjor var den 23 pct.

F r e d r i k s t a d: Kontoret har denne maaned hat utilstrækkelig tilgang av saavel kvindelig som mandlig arbeidskraft til landet samt teglverksarbeidere og mekanikere, hvorimot der har været overflod av fyrbøtere, sjøfolk og dagarbeidere. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft var 58 pct.

H a m a r: Paa kvindelig tjenerhjælp er der stor mangel. Tilbud av mænd derimod nok. Men der spørges mest efter anlægsarbeide.

G j ø v i k : Fremdeles mangel paa kvindelig arbeidskraft.

D r a m m e n: Kontorets mandlige avdeling har denne maaned hat overflod av dagarbeidere og sjøfolk, derimot mangel paa arbeidskraft til landet. Ved den kvindelige avdeling har det ogsaa været mangel paa arbeidskraft til landet.

H o r t e n: Fra typografernes arbeidsledighetskasse er anmeldt 4 mand, for hvem ingen beskjæftigelse har været at erholde her. — Tilgangen paa arbeidshjælp til landet er utilfredsstillende, særlig er mangelen av budeier følelig.

S k i e n: Kontoret har for den mandlige avdeling hat overflod av ulærte arbeidere og sjøfolk. Ved den kvindelige avdeling har der ingen tilbud været, men derimot mangel paa arbeidskraft.

A r e n d a l: Der har denne maaned været betydelig mindre søkning paa kontoret av arbeidsledige, saavel mænd som kvinder, og det merkes, at

vaaren med sin rørelse er sat ind; saaledes har flere av de herværende sagbruk igangsat mere arbeide. Fløtning er delvis ogsaa begyndt, de faa kraner, som endnu findes her, har tildels ogsaa utført litt reparationsarbeide, litt grubedrift foregaar ogsaa, og denne vil vistnok efter sigende i sommerens løp økes.

Kristiansand S.: Overflod av ulærte arbeidere og arbeidersker.

Kristiansund N.: Formanden for bryggearbeiderforeningen «Fosna» oplyser, at der av foreningens medlemmer for tiden ikke gaar nogen ledige — i tilfælde bare endel ungdommer. — Blandt skibstømmermændene er der nogen ledige, men disse er ældre mænd, hvem det har været kontoret umulig at skaffe arbeide, hverken utenbys eller indenbys. — Av ulærte arbeidere gaar fremdeles flere uten arbeide, da tilførslen av raafisk endnu er liten, saa der ingen videre efterspørsel har været efter fiskvaskere og fiskbjergarbeidere. — Forøvrig maa tilstanden ansees som normal.

Stenkjær: Stillingen paa arbeidsmarkedet her paa stedet ansees tilfredsstillende, idet — saavidt man vet — de allerfleste har arbeide. — I landdistrikterne blir det vanskeligere for hver tid at erholde den nødvendige arbeidshjælp ved landbruket.

Bodø: Siden lofotfiskets slutning i midten av april har der været nogen arbeidsledighet, som dog paa denne aarstid ikke antages at bli av nogen lang varighet.

Elverum: Der har i maaneden været adskillig efterspørsel efter tjenestepiker og budeier samt tjenestegutter til gaardsbruk.

Trysil: Arbeidsforholdene er bra. — I denne tid — tiden mellem tømmerhugningens slutning og fløtningens begyndelse — er der en del løskarer, som gaar ledige; men det er sjeldent, de søger arbeide, da de vel synes, tiden er for kort, saa nogen, som har søkt arbeide og ikke faat, kjendes ikke.

I Gjøvik, Elverum og Trysil antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av april 1909, i Hamar omrent ingen, i Kristiania 1472, i Fredrikstad (by) 50, i Drammen 30, i Horten ca. 20, i Skien ca. 40, i Arendal ca. 30 saadanne; i Kristiansand 11 foruten dem, der ikke har søkt kontoret.

4. Samlet antal arbeidsledige mænd i Kristiania, Fredrikstad, Drammen, Horten, Skien og Arendal ved utgangen av maanederne januar—april 1909,

(Efter arbeidskontorernes beregning eller skjøn¹⁾.)

	31 januar 1909.	28 februar 1909.	31 mars 1909.	30 april 1909.
Kristiania	2 068	1 634	1 572	1 370
Fredrikstad	?	200	100	50
Drammen	50	40	60	30
Horten	c. 20	c. 100	30	c. 20
Skien	c. 80	c. 60	?	c. 40
Arendal	40	c. 60	c. 50	c. 30

¹⁾ For Kristiania beregnet i det Statistiske Centralbureau paa den side 6, note 1 i slutningen omhandlede maate (der siden juli 1909 anvendes av Arbeidskontoret).

Mai 1909.

1. Almindelig oversigt.

Likesom for mars og april tyder ogsaa opgaverne for mai 1909 paa noget større arbeidsledighet end i de samme maaneder de to foregaaende aar, men i det hele tat ikke paa større arbeidsledighet end i den tilsvarende maaned i 1906. Saaledes er antallet av ledige mænd pr. 100 ledige pladser ved arbeidskontorerne i de 4 største byer i mai 1906 beregnet til 168, i mai 1907 til 124, i mai 1908 til 142 og i mai 1909 til 161. Overskuddet av ledige mænd over antallet av ledige pladser ved de samme kontorer — altsaa det antal mænd, for hvem intet arbeide har været at faa gjennem disse kontorer — var i mai 1906 911, i mai 1907 339, i mai 1908 536 og i mai 1909 757.

Efter opgaver fra endel viktigere fagforeninger var der vistnok blandt jern- og metalarbeiderne ved utgangen av mai iaar betydelig større arbeidsledighet end ved samme tid de tre foregaaende aar (0.7 pct. i 1906, 0.4 pct. i 1907, 1.4 pct. i 1908 og 4.2 pct. i 1909), mens forholdene i gjennemsnit for endel andre fag (boktrykkere, bokbindere, tømrere o. l., murere, malere, møbelsnekere og bakere) i mai iaar stillet sig litt bedre end i 1907 og omtrent som i 1908, om end noget ugunstigere end i 1906 (i 1906 2.5 pct., i 1907 4.5, i 1908 3.9 og i 1909 3.7 pct.).

Fra april til mai er der iaar som sedvanlig i det hele tat bedring. Særlig viser der sig iaar (etter fagforeningernes opgaver) betydelig mindre arbeidsledighet blandt murere og tømrere. — Efter arbeidskontorerenes opgaver er arbeidsledigheten gjennemgaende adskillig avtat, og der klages de fleste steder over mangel paa landarbeidere.

2. Opgaver fra fagforeninger.

Arbeidsledigheten blandt medlemmerne av endel viktigere fagforeninger ved utgangen av april og mai 1908 og 1909 sees av følgende tabel:

Fag.	30 april.				31 mai.			
	Medlemstal.		Derav pct. ledige.		Medlemstal.		Derav pct. ledige.	
	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.
Jern- og metalarbeidere	5 332	5 265	1.3	3.7	5 308	5 076	1.4	4.2
Boktrykkere	1 283	1 379	1.3	2.2	1 291	1 369	1.1	0.9
Møbelsnekere	335	389	1.2	1.8	345	392	1.7	0.8
Skotøiarbeidere	520	551	-	1.3	604	521	-	1.0
Murere (Kristiania)	c. 300	332	33.3	60.2	319	334	24.5	24.0
Malere (do.)	c. 550	450	0.4	0.4	c. 550	c. 450	-	-
Tømrere m. v.	617	584	4.1	7.7	614	611	6.2	2.5
Bakere (Kristiania)	200	270	13.5	6.7	200	271	-	8.5
Sag- og høvleriarbeidere	691	407	19.7	4.4	636	401	4.4	3.0
Hovedsum	9 828	9 627	3.8	5.5	9 867	9 425	2.4	3.9

3. De offentlige arbeidskontorer¹⁾.

Steder.	Mai 1909:						Arbeidssøkende mænd flere end ledige pladser.		
	Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.					
	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Mai 1909.	Mai 1908.	April 1909.
1. Kristiania	1 249	796	654	944	1 162	860	453	360	644
2. Bergen	376	250	210	137	110	92	126	55	224
3. Trondhjem	33	26	15	-	2	-	7	9	10
4. Stavanger.	340	169	140	93	186	82	171	112	202
Nr. 1—4 tilsammen	1 998	1 241	1 019	1 174	1 460	1 034	757	536	1 080
5. Fredrikstad	181	146	63	15	14	3	35	²⁾ -	39
6. Hamar	11	15	6	9	21	4	÷ 4	1	÷ 19
7. Gjøvik	11	19	1	10	79	5	÷ 8	÷ 20	÷ 3
8. Drammen	108	101	76	43	55	24	7	²⁾ -	28
9. Horten	19	22	7	8	10	1	÷ 3	÷ 45	÷ 7
10. Skien	71	67	50	5	7	1	4	²⁾ -	61
11. Kristiansand S.	16	8	8	18	17	17	8	²⁾ -	11
12. Kristiansund N.	18	1	-	1	4	-	17	5	25
13. Stenkjær	1	1	1	1	1	-	-	1	÷ 2
14. Bodø	-	1	-	-	-	-	÷ 1	-	-
15. Trysil	-	-	-	-	4	-	-	÷ 3	-
16. Elverum	14	32	6	3	45	4	÷ 18	÷ 10	÷ 17
Nr. 1—16 tilsammen	2 448	1 654	1 237	1 287	1 717	1 093	794	—	1 196
Nr. 1—16 april 1909	2 798	1 602	1 122	1 620	2 135	1 414	—	—	1 196
17. Arendal	3	3	3	7	7	7	³⁾ ?	²⁾ ?	³⁾ ?

Av de ovenanførte 2 448 arbeidssøkende mænd i mai 1909 (eksl. Arendal) var 268 sæsonarbeidere, 606 ulærte arbeidere og 1 574 andre (derav 215 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeiderne ansattes 126, av de ulærte arbeidere c. 370, av de øvrige c. 741 (derav 99 sjøfolk i Stavanger). Av de besatte pladser var 99 ved sæsonarbeide, 482 ved ulært arbeide og 656 ved andet arbeide.

Av (mandlige) hermetikarbeidere i Stavanger var der i mai kun 13 arbeidssøkende mot 41 i april, av sagarbeidere i Fredrikstad kun 10 (mot 26 i april og 57 i mars).

Av 1 294 arbeidssøkende kvinder ansattes 1 100. Der var 1 724 ledige pladser for kvinder.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for mai 1909:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i mai 1172⁴⁾ personer mot 1 472⁴⁾ i april iaar og 920 i mai ifjor. — Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av kvægrøgtere og tjenestefolk til landet, platearbeidere og skimakere; men overflod av smeder

¹⁾ Jfr. note 1 og 2 til tabellen for januar 1909. ²⁾ Arbeidskontor var endnu ikke oprettet. ³⁾ Jfr. note 3 til tabellen for februar 1909. ⁴⁾ Jfr. tabellen s. 22 med noten.

og opslagere, mekanikere, kobber- og blikslagere, elektrikere, metalarbeidere, fyrbøtere, maskinister, sættere, trykkere, kontor- og handelsfolk, kjørere, sjøfolk og ulærte arbeidere. Den kvindelige avdeling har manglet alle slags tjenestepiker til hoteller, restauranter og private hus. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er steget fra 13 pct. i april til 14 pct. i mai. Mai ifjor var den 9 pct. — Bedringen i arbeidsforholdene har fortsat ogsaa i mai.

Bergen: Arbeidsforholdene har i mai ikke gjennemgaat væsentlig forandring fra f. m. Kun blandt hustømmermænd og bygningssnekkerne har der været en forcert virksomhet, hvilket maa antages at ha sin grund i den konflikt, som har været i utsigt og som tog sin begyndelse ved maanedens slutning. Kontoret har hat utilstrækkelig tilgang av skibstømmermænd samt landarbeidere. — Av de mandlige arbeidssøkende var 15.3 pct. hjemmehørende utenby.

Trondhjem: Av indenbys mandlige arbeidere, som er fuldt konkurrenseytig paa arbeidsmarkedet, var vistnok faa eller ingen ledig i mai grundet arbeidsmangel. Av fremmed arbeidskraft var tilbuddet betydelig, saa dette i det hele tat var adskillig større end efterspørslen. Arbeidsmarkedet for selve byen hadde saaledes overskud av mandlig arbeidskraft, mens jordbruken i landdistrikterne, hvorfra en stor del av dette overskud kommer, manglede den nødvendige arbeidshjælp.

Stavanger: Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat overflod av stansearbeidere, skibstømmermænd, fyrbøtere, tømmermænd, hermetikarbeidere, sjøfolk, anlægsarbeidere og yngre gutter, som søker hyre. Kvindelavdelingen har hat mangel paa piker til landet og piker til private hus. — Til nødsarbeide er i mai maaned anvist 7 mand. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft var 22.4 pct. mot 21.4 i april. Mai 1908 var den 28.6 pct.

Fredrikstad: Kontoret har denne maaned hat utilstrækkelig tilgang av kyndige mekanikere, gaardsgutter til landet og skibstømmermænd, hvorimot der har været overflod av fyrbøtere, sjøfolk, dagarbeidere og ulærte arbeidere. — Driften ved de herværende sagbruk er nu optat, hvorved noget nærmestlig sagarbeidere er indtraadt i arbeide. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er steget fra 58 pct. i april til 66 i mai.

Hamar: Fremdeles mangel paa kvindelig tjenerhjælp. Til vaaraannen bruk for al mandlig arbeidskraft.

Gjøvik: Mangel paa arbeidskraft — særlig kvindelig.

Drammen: I denne maaned har tilgangen av fremmed arbeidskraft været ganske liten, og da det har været noksaa meget forskjellig slags arbeide, er det vistnok faa ledige arbeidere, særlig har det været mangel paa arbeidskraft til landet. Der er fremdeles mangel paa kvindelig arbeidshjælp til byen og landet.

Horten: Efterspørslen efter tjenerhjælp til landet kan kontoret fremdeles ikke tilfredsstille, idet de arbeidsledige, som melder sig, enten ikke har betingelser for eller ikke ønsker slike pladser. — For om mulig i større grad at henlede landarbeidernes opmerksamhet paa kontorets virksomhet, har man sendt amtets samtlige ordførere en anmodning om paa centrale steder at besørge opslaat rapporter fra arbeidskontoret. — Blandt bygningssnekkerne og tømrere paagaar streik.

Skiens: Der har i maanedens løp været adskillig efterspørsel efter havearbeidere og tjenestegutter til landet, men oversflod av ulærte folk.

Arendal: Søkningen paa arbeidskontoret har for denne maaned været liten, baade for mænd og kvinder, og det meste er nu mindre arbeids-

dygtige folk, der søger jordarbeide. — Fra Norsk centralforening for boktrykkere er meldt 5 og fra Norsk møbelsnekkerforbund 1 — denne sidste er begyndt arbeide igjen, typograferne forlot stedet, da intet arbeide her kunde erholdes.

Kristiansand S.: Kontoret har denne maaned hat utilstrækkelig tilgang av baade mandlig og kvindelig arbeidskraft til landet — gaardsgutter og budeier —, men har fremdeles overflod af alslags ulærte arbeidere.

Kristiansund N.: Som rapporten viser, har kontoret været litet søkt i forløbne maaned. Grunden maa vel nærmest være den, at alle arbeidsledige — lærte som ulærte arbeidere — nu har fundet beskjæftigelse ved den paabegyndte tilberedning af klipfisk. — Efterspørslen har især været efter alle slags tjenestepiker.

Stenkjær: Saavidt man vet, er nu ingen arbeidsledighet her paa stedet —, de allerfleste har beskjæftigelse. — I landdistriket fremdeles mangel paa tjenerhjælp.

Bodø: Ingen nævneværdig arbeidsledighet antages at være her for tiden, da her paa denne tid er bruk for al forhaandenværende arbeidskraft.

Elverum: Der har været utilstrækkelig tilbud av tjenestegutter til gaardsbruk samt av budeier og kvindelig tjenerhjælp.

I Gjøvik, Elverum, Bodø og Hamar antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av mai 1909, i Kristiania 1172, i Fredrikstad 15, i Drammen 10, i Horten 20 saadanne.

4. Samlet antal arbeidsledige mænd

i Kristiania, Fredrikstad, Drammen og Horten ved utgangen av maanederne februar—mai 1909.

(Efter arbeidskontorernes beregning eller skjøn¹⁾.)

	28 febr. 1909.	31 mars 1909.	30 april 1909.	31 mai 1909.
Kristiania	1 634	1 572	1 370	964
Fredrikstad	200	100	50	15
Drammen	40	60	30	10
Horten	c. 100	30	c. 20	20
Tilsammen for disse byer	1 974	1 762	1 470	1 009

¹⁾ For Kristiania se side 18, noten.

Juni 1909.

1. Almindelig oversigt.

I juni maaned var der iaar som sedvanlig i det hele tat ikke megen arbeidsledighet. En undtagelse danner dog forholdene i Bergen, idet der her var en betydelig ledighet i skibsbrygnings-, metal- og maskinindustrien. I denne by meldte der sig ved arbeidskontorets mandlige avdeling i juni 1909 ialt 505 arbeidssøkende, mens der kun var 211 ledige pladser, altsaa et overskud av 294 ledige mænd; i juni 1906—1908 var der gjennemsnitlig 304 arbeidssøkende mænd og 290 ledige pladser, altsaa kun et ganske ubetydelig overskud av arbeidssøkende mænd. Blandt Bergens organiserte jern- og metalarbeidere var der ved utgangen av juni 1909 18 pct. ledige mot kun 1 pct. ved samme tidspunkt i hvert av de 3 foregaaende aar.

Bortset fra Bergen utgjorde overskuddet av ledige mænd over ledige pladser ved arbeidskontorerne i de 4 største byer i juni 1909 572 mot 639 i juni 1906, 367 i juni 1907 og 426 i juni 1908; medregnes Bergen, var overskuddet i juni 1909 866 mot henholdsvis 669, 350 og 454 i samme maaned 1906—1908.

Efter opgaver fra endel viktigere fagforeninger var der blandt jern- og metalarbeidere ved utgangen av juni iaar betydelig større arbeidsledighet end i de tilsvarende maaneder de tre foregaaende aar, idet den ved utgangen av juni 1906, 1907, 1908 og 1909 utgjorde henholdsvis 0.9, 0.5, 1.3 og 5.0 pct. (i Bergen 18.2 pct., forøvrig 3.3 pct.), mens arbeidsledigheten i gjennemsnit for endel andre fag (boktrykkere, bokbindere, tømrere o. l., murere, malere, møbelsnekere og bakere) ved utgangen av juni 1909 kun utgjorde 2.1 pct. (juni 1906 2.3 pct., juni 1907 2.6 pct.; juni 1908 kan ikke fuldt ut sammenlignes paa grund av bygningskonflikten i Kristiania).

2. Opgaver fra fagforeninger.

Arbeidsledigheten blandt medlemmerne av endel viktigere fagforeninger ved utgangen av mai og juni 1908 og 1909 sees av følgende tabel:

Fag.	31 mai.				30 juni.			
	Medlemstal.		Derav pct. ledige.		Medlemstal.		Derav pct. ledige.	
	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.
Jern- og metalarbeidere.....	5 308	5 076	1.4	4.2	5 270	5 199	1.3	5.0
Boktrykkere.....	1 291	1 369	1.1	0.9	1 299	1 377	0.3	0.4
Møbelsnekere	345	392	1.7	0.8	340	370	0.6	1.9
Skotøiarbeidere	604	521	-	1.0	601	523	1.7	0.4
Murere	319	334	24.5	24.0	318	319	¹⁾ -	12.5
Malere	c. 550	c. 450	-	-	c. 550	c. 450	¹⁾ -	-
Tømrere m. v.	614	611	6.2	2.5	619	682	¹⁾ 1.3	2.3
Bakere.....	200	271	-	8.5	200	270	-	2.6
Sag- og høvleriabeidere	636	401	4.4	3.0	595	399	1.5	2.3
Tilsammen	9 867	9 425	2.4	3.9	9 792	9 589	1.0	3.6

¹⁾ Jfr. side 29, note 1.

3. De offentlige arbeidskontorer.¹⁾

Steder.	Juni 1909:						Arbeidssøkende mænd flere end ledige pladser.		
	Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.					
	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Juni 1909.	Juni 1908.	Mai 1909.
1. Kristiania	1 218	827	627	1 024	1 066	866	391	332	453
2. Bergen	505	211	176	132	100	86	294	28	126
3. Trondhjem	45	20	18	1	-	-	25	24	7
4. Stavanger	361	205	156	137	224	119	156	70	171
Nr. 1—4 tilsammen	2 129	1 263	977	1 294	1 390	1 071	866	454	757
5. Fredrikstad	129	76	45	10	13	1	53	²⁾ -	35
6. Hamar	8	14	1	2	23	1	÷ 6	6	÷ 4
7. Gjøvik	11	23	2	12	76	6	÷ 12	÷ 20	÷ 8
8. Drammen	127	117	90	34	98	23	10	²⁾ -	7
9. Horten	18	14	4	13	20	6	4	÷ 28	÷ 3
10. Skien	51	61	31	7	13	4	÷ 10	²⁾ -	4
11. Kristiansand S.	12	4	4	22	13	13	8	²⁾ -	8
12. Kristiansund N.	5	2	-	8	11	³⁾ -	3	1	17
13. Stenkjær	1	4	-	2	7	1	÷ 3	1	-
14. Bodø	-	1	-	-	-	-	÷ 1	-	÷ 1
15. Trysil	-	4	-	-	4	-	÷ 4	÷ 8	-
16. Elverum	10	18	6	6	25	1	÷ 8	÷ 5	÷ 18
Nr. 1—16 tilsammen	2 501	1 601	1 160	1 410	1 693	1 127	900	—	794
Nr. 1—16 mai 1909	2 448	1 654	1 237	1 287	1 717	1 093	—	—	794
17. Arendal	3	3	3	18	18	18	⁴⁾ ?	²⁾ —	⁴⁾ ?

Av de ovenanførte 2 501 arbeidssøkende mænd i juni 1909 (ekskl. Arendal) var 304 sæsonarbeidere, 559 ulært arbeidere og 1 638 andre (derav 222 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeiderne ansattes 160, av de ulært arbeidere 309, av de øvrige 691 (derav 106 sjøfolk i Stavanger). Av de besatte pladser var 135 ved sæsonarbeide, 483 ved ulært arbeide og 542 ved andet arbeide.

Av (mandlige) hermetikarbeidere i Stavanger var der baade i juni og mai 13 arbeidssøkende mot 41 i april, av sagarbeidere i Fredrikstad i juni 14 (mot 10 i mai og 26 i april).

Av de 1 428 arbeidssøkende kvinder ansattes 1145. Der var 1 711 ledige pladser for kvinder.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for juni 1909:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft i byen var i juni $896^5)$ personer mot $1 172^5)$ i mai og 736 i juni ifjor. — Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat utilstrækkelig tilgang av kvægrøgtere og tjenestefolk til landet, men overflod av opslagere, platearbeidere og klinkere,

¹⁾ Jfr. note 1 og 2 til tabellen for januar 1909. ²⁾ Arbeidskontor var endnu ikke oprettet. ³⁾ Der var anvist pladser, men anvisningskortene var ved maanedsberetningens avsendelse (2 juli) ikke indløpne. ⁴⁾ Jfr. note 3 til tabellen for februar 1909. ⁵⁾ Jfr. tabellen side 26 med noten.

fyrbøtere og maskinister, kontor- og handelsfolk, kjørere, sjøfolk og ulærte arbeidere. Den kvindelige avdeling har manglet alle slags tjenestepiker til hoteller, restauranter og private hus, samt piker til landet. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er steget fra 14 pct i mai til 17 pct. i juni. Juni ifjor var den 12 pct. — Bedringen i arbeidsforholdene har fortsat ogsaa i juni.

Bergen: Ved maanedens begyndelse indtraadte uforholdsmaessig stor arbeidsledighed inden skibsbygnings-, metal- og maskinindustrien, den har for hver uke stadig tiltat. — Streiken blandt bygningssnekkerne og hustømmermænd paagaar fremdeles. — Efterspørslen efter slaattefolk til landdistrikterne har ikke helt kunnet tilfredsstilles. — Av de mandlige arbeidssøkende var 25 pct. hjemmehørende utenbys.

Trondhjem: Tilgangen av fremmed arbeidskraft var denne maaned noget mindre end i mai. Forøvrig var tilstanden paa arbeidsmarkedet her omrent uforandret fra forrige maaned.

Stavanger: Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat mangel paa tjenestedrenger til landet, læregutter og erendgutter, men overflod av smeder, fyrbøtere, tømmermænd, hermetikarbeidere, sjøfolk, dagarbeidere og yngre gutter, som søker hyre. Kvindeavdelingen har hat mangel paa tjenestepiker til landet (budeier) og piker til private hus. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat op til 25 pct. mot 22.4 pct. i mai. Juni 1908 var den 36 pct.

Fredrikstad: Kontoret har denne maaned hat mangel paa kvindelig arbeidskraft til landet, hvorimot der har været overflod av gaardsgutter, murerarbeidere, sjøfolk, sagarbeidere og ulærte arbeidere. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft var 65 pct. mot 66 i mai.

Hamar: Ingen ledige arbeidere; alle, som vil, er optat.

Gjøvik: Mangel paa kvindelig arbeidskraft — væsentlig til landet.

Drammen: I denne maaned har tilgangen av fremmed arbeidskraft været stor, da $\frac{2}{3}$ av de arbeidssøkende ved kontoret har været tilreisende og utenbysboende, idet vistnok indenbysboende har hat godt for at faa arbeide. Der er fremdeles mangel paa kvindelig arbeidshjælp, særlig er der anmeldt mange ledige pladser fra oktober flyttetid.

Horten: Ved arbeidskontoret er fremdeles mangel paa arbeidshjælp til landet. Ogsaa i bygningsfaget er her i byen utilstrækkelig tilgang av arbeidere. — Bygningsstreiken er nu ophørt.

Skiens: Kontoret har i juni maaned hat mangel paa saavel mandlig som kvindelig arbeidskraft.

Arendal: Der er nu saaatsige ingen arbeidsløshet; vistnok gaar der endel, som litet eller intet har at gjøre, men det er enten gamle eller mindre arbeidsdygtige folk. Paa kvindelige arbeidere er der mangel, især til tjenester.

Kristiansand S.: Kontoret har denne maaned hat mangel paa malere, vognlakerere, smedgutter og visergutter samt kvindelig arbeidshjælp til landet, men overflod av ulærte arbeidere. Her har været mange beskjæftiget med makrelarbeide, baade mænd og kvinder, utenom kontoret.

Kristiansund N.: I juni har efterspørslen været stor efter tjenestepiker. Kontoret har likeledes været søkt av endel kvindelige arbeidere.

Stenkjær: Her i byen har — saavidt vites — de allerfleste beskjæftigelse for tiden. — Fra landdistriktet er sterk efterspørsel efter onnefolk og tjenerhjælp.

B o d ø: Alle friske arbeidskræfter antages paa denne tid at være fuldt optat. Naar undtages, at der klages over utilstrækkelig tilgang paa kvindelig tjenerhjælp, antages tilgangen paa arbeidskraft iøvrig nogenlunde tilstrækkelig for behovet.

T r y s i l: Tilstanden paa arbeidsmarkedet synes at være god. Nogen arbejdsløshet — blandt folk, som vil arbeide — kjendes ikke, ligesom der heller ikke antages at være følelig mangel paa arbeidshjælp for tiden.

E l v e r u m: Skønsmæssig antal arbeidsledige mænd ved maanedsskiftet: ingen.

I Gjøvik, Elverum, Hamar og Bodø antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av juni 1909, i Kristiania 896, i Fredrikstad 15, i Drammen og Skien antagelig ingen, i Horten ca. 10 saadanne.

4. Samlet antal arbeidsledige mænd

i Kristiania, Fredrikstad, Drammen og Horten ved utgangen av maanederne februar—juni 1909.

(Efter arbeidskontorerernes beregning eller skjøn¹⁾.)

	28 febr. 1909.	31 mars 1909.	30 april 1909.	31 mai 1909.	30 juni 1909.
Kristiania	1 634	1 572	1 370	964	832
Fredrikstad.....	200	100	50	15	15
Drammen	40	60	30	10	-
Horten	c. 100	30	c. 20	20	c. 10
Tilsammen for disse byer	1 974	1 762	1 470	1 009	857

¹⁾ For Kristiania se side 18, noten.

Procent arbeidsledige i omstaaende foreninger ved utgangen av hver av maanederne januar–juni 1907, 1908 og 1909.

Fag.	31 januar.			28 (29) februar.			31 mars.			
	Byer.	1907.	1908.	1909.	1907.	1908.	1909.	1907.	1908.	1909.
1. Jern- og metalarb. (5 byer)		1.3	1.3	5.1	0.5	1.4	4.4	1.5	1.6	3.8
2. Boktrykkere (4 byer) ...		1.6	0.8	1.6	1.6	0.5	2.0	3.3	1.0	2.4
3. Tømrere m. v. (4 forengr.)		19.5	18.7	17.6	13.1	20.4	19.3	7.8	12.0	17.0
4. Møbelsnekker (2 byer) ..		2.1	1.3	4.8	0.9	0.9	3.7	-	0.6	1.8
5. Bokbindere (Kr.a)		3.2	1.1	0.3	0.4	2.1	3.2	0.8	0.3	1.9
6. Bakere (Kr.a)		7.7	9.5	13.2	14.1	9.8	13.6	13.4	14.0	9.6
7. Murere (Kr.a)		52.9	69.0	81.2	45.7	55.6	73.1	36.5	42.2	54.9
8. Malere (Kr.a)		38.3	18.5	16.9	25.5	17.3	19.1	7.6	7.5	20.7
<i>Over-hodet</i> { sæsonarb. (nr. 3, 7, 8) andre (nr. 1, 2, 4–6)		30.9	29.1	33.5	22.5	26.5	32.8	12.4	16.6	27.9
i alt (1–8)		1.7	1.5	4.5	1.1	1.5	4.2	2.0	1.7	3.5
6.0		6.0	8.9	4.1	5.6	8.5	3.5	4.2	7.2	
Derav:										
Kra. { sæsonarb. (nr. 3, 7, 8) andre (nr. 1, 2, 4–6)		37.8	31.0	36.8	25.1	29.2	34.9	13.7	18.2	31.7
2.0		2.0	1.5	4.1	1.3	1.7	4.2	2.4	2.2	3.6
Bergen { sæsonarb. (nr. 3) andre (nr. 1, 2, 4)		17.6	14.9	20.9	13.7	7.7	22.2	6.6	6.1	7.4
1.6		0.9	6.7	1.0	1.4	5.6	1.6	0.9	4.5	
Trondhjem (nr. 1, 2)		1.1	2.6	2.5	0.4	1.5	1.7	2.1	0.4	2.7
Stavanger (nr. 1, 2)		-	0.3	2.8	0.2	0.5	1.7	0.6	-	1.0
	30 april.			31 mai.			30 juni.			
	1907.	1908.	1909.	1907.	1908.	1909.	1907.	1908.	1909.	
1. Jern- og metalarb. (5 byer)		0.7	1.3	3.7	0.4	1.4	4.2	0.5	1.3	5.0
2. Boktrykkere (4 byer) ...		2.9	1.3	2.2	2.9	1.1	0.9	2.2	0.3	0.4
3. Tømrere m. v. (4 forengr.)		7.3	4.1	7.7	5.5	6.2	2.5	4.0	¹⁾ 1.3	2.3
4. Møbelsnekker (2 byer) ..		2.1	1.2	1.8	3.0	1.7	0.8	0.9	0.6	1.9
5. Bokbindere (Kr.a)		1.5	1.0	1.4	3.8	1.3	1.9	3.8	1.2	1.6
6. Bakere (Kr.a)		13.3	13.5	6.7	7.1	-	8.5	-	-	2.6
7. Murere (Kr.a)		22.3	33.3	60.2	18.0	24.5	24.0	11.3	¹⁾ -	12.5
8. Malere (Kr.a)		-	0.4	0.4	2.8	-	-	¹⁾ -	-	
<i>Over-hodet</i> { sæsonarb. (nr. 3, 7, 8) andre (nr. 1, 2, 4–6)		6.6	8.7	18.1	6.2	7.8	6.8	3.5	¹⁾ 0.5	3.9
i alt (1–8)		1.4	1.6	3.4	1.2	1.3	3.5	1.0	1.0	3.7
2.3		2.7	5.6	2.0	2.4	4.0	1.4	1.0	3.8	
Derav:										
Kra. { sæsonarb. (nr. 3, 7, 8) andre (nr. 1, 2, 4–6)		5.1	9.5	21.1	5.2	8.3	7.4	2.7	¹⁾ -	3.8
1.8		2.1	3.9	1.7	1.5	3.5	1.1	1.1	3.0	
Bergen { sæsonarb. (nr. 3) andre (nr. 1, 2, 4)		5.4	0.8	3.2	3.1	2.4	0.7	3.2	1.9	3.1
1.4		0.7	2.5	0.7	1.1	7.3	0.7	1.0	12.7	
Trondhjem (nr. 1, 2)		0.8	0.7	1.8	0.2	1.6	1.2	1.6	1.3	1.7
Stavanger (nr. 1, 2)		0.2	0.3	0.8	0.2	0.8	0.5	-	-	0.3

¹⁾ Jfr. side 28–29, note 1.

Arbeidsledighet blandt medlemmerne av endel viktigere fagforeninger

Nr.	Fag Arbeidssted.	31 januar.				28 (29) februar.				31 mars.			
		Medlemmer.		Derav ledige.		Medlemmer.		Derav ledige.		Medlemmer.		Derav ledige.	
		1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.
1	Jern- og metalarb. Kristiania	3 238	3 581	36	161	3 336	3 600	50	154	3 458	3 610	68	135
	Bergen	684	608	9	50	669	606	12	41	676	595	8	32
	Fredrikstad	401	351	6	36	400	339	2	25	406	346	5	17
	Trondhjem	410	451	14	14	414	463	8	9	409	489	2	15
	Stavanger.....	311	266	1	9	309	272	2	5	313	294	-	3
	Tilsammen	5 044	5 257	66	270	5 128	5 280	74	234	5 262	5 334	83	202
2	Boktrykkere:												
	Kristiania	868	951	10	19	872	974	5	23	879	978	12	26
	Bergen	186	197	-	2	190	199	1	2	187	200	1	5
	Trondhjem	120	111	-	-	121	110	-	1	122	112	-	1
	Stavanger.....	81	86	-	1	81	85	-	1	84	89	-	1
	Tilsammen	1 255	1 345	10	22	1 264	1 368	6	27	1 272	1 379	13	33
3	Tømrere, Kristiania . Bygn.tomr., Bergen..	251	296	33	40	263	290	65	38	274	291	36	59
	Tømrere og bygnings-snekker, Aalesund	114	124	33	28	118	124	17	34	122	124	12	14
	Skibstøm.m., Bergen.	89	57	39	14	85	57	36	22	81	51	21	21
	Tils. træarb.	114	115	1	22	116	115	1	19	123	105	3	3
		568	592	106	104	582	586	119	113	600	571	72	97
4	Møbelsnekke:												
	Kristiania	210	256	4	8	225	260	3	5	235	272	2	3
	Bergen	91	117	-	10	100	117	-	9	110	117	-	4
	Tilsammen	301	373	4	18	325	377	3	14	345	389	2	7
5	Bokbindere, Kristiania	273	370	3	1	283	370	6	12	296	360	1	7
6	Bakere, Kristiania...	210	250	20	33	215 c.	250	21	34	200 c.	260	28	25
7	Murere, Kristiania ..	c. 290	345	c. 200	c. 280	295	342	164	c. 250	303	346	128 c.	190
8	Malere, Kristiania ...	525	425	97	72	c. 550	425	c. 95	81	c. 550	c. 480	41	89
	Sammendrag:												
	Sæson arb. (3, 7, 8):												
	Kristiania (3, 7, 8) ..	1 066	1 066	330	392	1 108	1 057	324	369	1 127	1 067	205	338
	Bergen (3)	228	239	34	50	234	239	18	53	245	229	15	17
	Aalesund (3)	89	57	39	14	85	57	36	22	81	51	21	21
	Tilsammen	1 383	1 362	403	456	1 427	1 353	378	444	1 453	1 347	241	376
	Andre (1, 2, 4-6):												
	Kristiania (1, 2, 4-6)	4 799	5 408	73	222	4 931	5 454	85	228	5 068	5 480	111	196
	Bergen (1, 2, 4)	961	922	9	62	959	922	13	52	973	912	9	41
	Trondhjem (1, 2) ..	530	562	14	14	535	573	8	10	531	601	2	16
	Stavanger (1, 2)	392	352	1	10	390	357	2	6	397	383	-	4
	Fredrikstad (1)....	401	351	6	36	400	339	2	25	406	346	5	17
	Tilsammen	7 083	7 595	103	344	7 215	7 645	110	321	7 375	7 722	127	274
	Hovedsum	8 466	8 957	506	800	8 642	8 998	488	765	8 828	9 069	368	650

¹⁾ Arbeidskonflikt i bygningsfagene, hvorfor ingen er regnet som ledig av mangel paa arbeide.

ved utgangen av maanederne januar—juni 1908 og 1909.

30 april.				31 mai.				30 juni.				Nr.	
Medlemmer.		Derav ledige.		Medlemmer.		Derav ledige.		Medlemmer.		Derav ledige.			
1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.		
3 516	3 542	58	153	3 506	3 388	54	140	3 483	3 468	51	139	1	
689	595	6	21	674	582	9	64	665	582	8	106		
403	345	-	10	398	315	-	4	386	372	1	3		
414	489	3	10	424	493	8	5	425	484	7	9		
310	294	-	3	306	298	3	2	311	293	-	1		
5 332	5 265	67	197	5 308	5 076	74	215	5 270	5 199	67	258		
890	985	14	28	895	983	11	10	903	987	2	4	2	
186	193	1	2	190	193	2	1	191	195	2	-		
121	112	1	1	122	106	1	2	123	108	-	1		
86	89	1	-	84	87	-	-	82	87	-	-		
1 283	1 379	17	31	1 291	1 369	14	13	1 299	1 377	4	5		
290	288	6	24	293	296	18	-	299	315	1)	-	1	
132	129	1	2	130	147	4	-	132	198	-	-		
71	47	17	13	66	48	14	13	63	c. 48	3	[9 c. 5]	3	
124	120	1	6	125	120	2	2	125	121	5	10		
617	584	25	45	614	611	38	15	619	682	8	16		
230	272	4	7	235	275	6	3	240	278	2	3	4	
105	117	-	-	110	117	-	-	100	92	-	c. 4		
335	389	4	7	345	392	6	3	340	370	2	c. 7		
304	360	3	5	304	360	4	7	324	365	4	6	5	
200	270	27	18	200	271	-	23	200	270	-	7	6	
c. 300	c. 332	c. 100	c. 200	319	334	78	c. 80	318	319	1)	c. 40	7	
c. 550	c. 450	2	2	c. 550	c. 450	-	-	c. 550	c. 450	1)	-	8	
1 140	1 070	108	226	1 162	1 080	96	80	1 167	1 084	1)	-	41	
256	249	2	8	255	267	6	2	257	319	5	10		
71	47	17	13	66	48	14	13	63	48	3	[5]		
1 467	1 366	127	247	1 483	1 395	116	95	1 487	1 451	8	56		
5 140	5 429	106	211	5 140	5 277	75	183	5 150	5 368	59	159		
980	905	7	23	974	892	11	65	956	869	10	110		
535	601	4	11	546	599	9	7	548	592	7	10		
396	383	1	3	390	385	3	2	393	380	-	1		
403	345	-	10	398	315	-	4	386	372	1	3		
7 454	7 663	118	258	7 448	7 468	98	261	7 433	7 581	77	283		
8 921	9 029	245	505	8 931	8 863	214	356	8 920	9 032	85	339		

2 a. Sammendrag av opgaver fra fagforeninger av

Nr.	Fag.	Antal medlemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide:					Kristiania.			
			Antal ledige personer:		Antal ledige arbeidsdage.						
			a) ved maanedens utgang.		b) i løpet av maaneden.		Antal ledige arbeidsdage.				
			ialt.	pct.	ialt.	tils.	pr. medl.	Medl.	Derav ledige.		
x	2	3	4	5	6	7		8	9		
<i>Hovedgrupper.</i>											
1	Grubedrift (grubearb.)	132	43	32.6	67	1 209	9.2	-	-		
2	Jord- og stenindustri	125	3	2.4	5	90	0.7	-	-		
3	Metal-, maskin- og skibsbryggingsindustri ¹⁾	8 120	389	4.8	711	10 803	1.3	3 945	191		
4	Kemisk industri	219	-	-	7	20	0.1	-	-		
5	Papirindustri	1 958	98	5.0	323	3 133	1.6	370	1		
6	Forarb. av trævarer ²⁾	3 202	386	12.1	677	9 812	3.1	1 161	72		
7	Tilv. av nær- og nydelsesm. (bakere)	250	33	13.2	c. 38	c. 868	3.5	250	33		
8	Beklædningsindustri (skotoi)	1 222	33	2.7	62	1 037	0.8	474	16		
9	Bygningsindustri ³⁾	1 308	c. 503	38.5	739	c. 13 371	10.2	770	c. 352		
10	Polygrafisk ind. (boktrykkere)	1 712	27	1.6	70	788	0.5	951	19		
11	Hovedsum for januar	18 248	1 515	8.3	2 699	41 131	2.25	7 921	684		
<i>Herav viktigere fag:</i>											
12	Jern- og metalarbeidere	7 072	348	4.9	607	9 590	1.4	3 581	161		
13	Formere	1 048	41	3.9	104	1 213	1.2	364	30		
14	Træstof- og papirfabrikarb.	1 426	94	6.6	315	c. 3 000	2.1	-	-		
15	Bokbindere	532	4	0.8	8	133	0.3	370	1		
16	Træarbeidere ⁴⁾	1 756	179	10.2	362	4 713	2.7	606	60		
17	Mobelsnekkekere	665	27	4.1	43	823	1.2	282	8		
18	Sag-, høvleri- og tomtearb.	781	180	23.0	272	4 276	5.5	273	4		
19	Murende	345	c. 280	81.2	c. 340	c. 6 000	17.4	345	c. 280		
20	Malere	963	c. 223	23.2	399	7 371	7.7	425	72		
21	Cementarbeidere	78	3	3.8	5	90	1.2	-	-		
22	Glasarbeidere	47	-	-	-	-	-	-	-		
23	Fyrstikarbeidere	146	-	-	-	-	-	-	-		
24	Dynamitfabrikarbeidere	73	-	-	7	20	0.3	-	-		
	Bakere, se gruppe 7.										
<i>Foregaaende maaneder.</i>											
	(Hovedsum.)										
25	December 1908 ⁵⁾	17 870	1 528	8.6	2 198	33 394	1.87	7 829	721		
26	November « ⁵⁾	18 266	986	5.4	1 734	24 076	1.32	7 832	463		
27	Oktober « ⁵⁾	18 434	698	3.8	1 240	16 940	0.92	7 831	299		
28	September «	18 510	448	2.4	1 018	13 306	0.72	7 881	226		
29	August «	18 703	279	1.5	784	8 975	0.48	7 909	150		
30	Juli «	18 576	281	1.5	720	7 002	0.38	8 009	173		
31	Juni « ⁶⁾	17 809	230	1.3	c. 786	7 308	0.41	7 969	72		
32	Mai « ⁵⁾	17 889	367	2.1	793	9 762	0.55	7 693	179		
33	April « ⁵⁾	17 675	c. 475	2.7	c. 1 191	c. 13 297	0.75	7 471	c. 219		
34	Mars «	17 551	637	3.6	1 320	20 930	1.19	7 328	323		
35	Februar « ⁵⁾	16 862	837	5.0	1 531	24 021	1.42	7 125	416		
36	Januar « ⁵⁾	16 379	938	5.7	1 847	27 353	1.67	6 921	413		

¹⁾ Træarbeidere ved skibsbryggingsindustri er henført til gruppe 6. ²⁾ Jfr. note 1 og 3. ³⁾ Tomrere o. l. er arbeidere (ikke medtat i 1ste halvår 1909, da man mangler tilstrekkelige oplysninger til at kunne skjelne grund av manglende opgaver. ⁴⁾ Tildels med omegn.

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i januar 1909.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:

Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad ⁶⁾ .		Drammen ⁶⁾ .		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.	
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.		
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	132	43	1	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	125	3	2	
758	55	510	16	343	9	380	37	217	6	76	5	1 066	26	825	44	3	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	219	-	4	
84	1	23	1	41	1	-	-	-	-	-	-	-	434	18	1 006	76	5
448	68	133	-	230	12	305	82	156	23	62	14	323	27	384	88	6	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	
114	(?) 1	69	-	208	c. 5	17	-	37	-	40	7	238	4	25	-	8	
173	? c. 10	78	21	69	26	32	23	12	6	19	(?) 17	116	48	39	-	9	
197	2	111	-	86	1	32	-	61	-	25	-	244	5	5	-	10	
1 774	137	924	38	977	54	766	142	483	35	222	43	2 421	128	2 760	254	11	
608	50	451	14	266	9	351	36	167	6	67	5	920	25	661	42	12	
150	5	59	2	77	-	29	1	50	-	9	-	146	1	164	2	13	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	420	18	1 006	76	14	
84	1	23	1	41	1	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	15	
331	58	104	-	189	12	38	2	76	15	57	14	181	18	174	-	16	
117	10	29	-	41	-	14	-	24	-	5	-	142	9	11	-	17	
-	-	-	-	-	-	253	80	56	8	-	-	-	-	199	88	18	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	
173	? c. 10	78	21	69	26	32	23	12	6	19	(?) 17	116	48	39	-	20	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	78	3	21	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47	-	22	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	146	-	23	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	73	-	24	
1 735	225	875	43	970	57	614	64	492	73	200	46	2 431	90	2 724	209	25	
1 809	128	988	34	1 009	59	579	42	567	11	208	28	2 535	108	2 739	113	26	
1 744	124	964	22	1 012	23	581	19	562	20	240	18	2 449	50	3 051	123	27	
1 898	107	979	13	1 031	7	559	8	546	22	217	10	2 416	15	2 983	40	28	
1 905	50	968	13	1 004	3	601	10	536	14	222	8	2 472	20	3 086	11	29	
1 728	29	1 008	7	1 000	4	623	11	539	15	260	4	2 391	21	3 018	17	30	
1 733	15	1 069	7	1 006	3	881	91	547	7	272	5	1 980	7	2 352	23	31	
1 794	17	1 132	12	1 013	8	663	4	559	24	291	20	2 212	15	2 532	88	32	
1 826	12	1 013	7	994	7	680	21	540	19	309	18	2 319	25	2 523	147	33	
1 762	28	1 049	5	952	5	707	31	540	24	341	45	2 241	31	2 631	145	34	
1 718	36	954	15	883	33	710	48	533	33	348	70	2 099	29	2 492	157	35	
1 599	50	938	23	870	37	637	29	462	44	341	72	2 176	57	2 435	213	36	

henført til gruppe 6. ⁴⁾ Tømmermann, bygningssnekker, skibssnekker, bødkere m. v. ⁵⁾ Fraregnet hermetik-mangel paa arbeide fra konflikt; i mars, juli, august og september 1908 er hermetikarbeidere ikke medtatt paa

2 b. Sammendrag av oppgaver fra fagforeninger av

Nr.	Maaned. Fag.	Antal med- lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide:					Kristiania.	
			Antal ledige personer:		Antal ledige arbeidsganger.				
			a) ved maanedens utgang.		b) i løpet av maan- neden.	Antal ledige arbeidsdage.		Medl.	Derav ledige.
			ialt.	pet.	ialt.	tils.	pr. medl.		
	I		2	3	4	5	6	7	8
	Februar:								9
	<i>Hovedgrupper.</i>								
1	Grubedrift (grubearb.)	132	35	26.5	57	1 038	7.9	-	-
2	Jord- og stenindustri	2) 134	4	3.0	4	66	0.5	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsbyg- ningsindustri ¹⁾	8 225	349	4.2	575	8 785	1.1	3 964	178
4	Kemisk industri	3) 219	-	-	-	-	-	-	-
5	Papirindustri	1 919	125	6.5	136	2 762	1.4	370	12
6	Forarb. av trævarer ¹⁾	3 382	342	10.1	533	8 435	2.5	1 156	64
7	Tilv. av nær- og nydelsesm.	c. 250	34	13.6	c. 37	c. 851	3.4	c. 250	34
8	Beklædningsindustri (skotoi)	1 217	35	2.9	72	1 215	1.0	474	12
9	Bygningsindustri ¹⁾	1 233	c. 439	35.6	c. 554	c. 11 084	9.0	767	c. 331
10	Polygrafisk ind. (boktrykkere)	1 652	30	1.8	60	803	0.5	974	23
11	Hovedsum for februar	18 363	1 393	7.6	2 028	35 039	1.91	7 955	654
	<i>Herav viktigere fag:</i>								
12	Jern- og metalarbeidere	7 267	311	4.3	533	7 964	1.1	3 600	154
13	Formere	958	38	4.0	42	821	0.9	364	24
14	Træstof- og papirfabrikarb..	1 386	112	8.1	112	2 432	1.8	-	-
15	Bokbindere	533	13	2.4	24	330	0.6	370	12
16	Træarbeidere ¹⁾	1 903	174	9.1	301	4 288	2.3	589	55
17	Møbelsnekkerie	682	21	3.1	34	489	0.7	291	5
18	Sag-, høvleri- og tomtearb..	797	147	18.4	198	3 658	4.6	276	4
19	Bakere	c. 250	34	13.6	c. 37	c. 851	3.4	c. 250	34
20	Murere	342	c. 250	73.1	c. 280	c. 5 500	16.1	342	c. 250
21	Malere	891	189	21.2	274	5 584	6.3	425	81
	Mars:								
	<i>Hovedgrupper.</i>								
1	Grubedrift (grubearb.)	136	37	27.2	45	975	7.2	-	-
2	Jord- og stenindustri	6) 140	2	1.4	3	30	0.2	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsbyg- ningsindustri	8 322	313	3.8	551	9 399	1.1	3 974	155
4	Kemisk industri	7) 223	1	0.4	1	15	0.1	-	-
5	Papirindustri	1 898	108	5.7	121	2 883	1.5	360	7
6	Forarb. av trævarer	3 439	250	7.3	542	8 749	2.5	1 166	80
7	Tilv. av nær- og nydelsesm.	c. 260	25	9.6	c. 39	c. 780	3.0	c. 260	25
8	Beklædningsindustri (skotoi)	1 214	51	4.2	78	1 410	1.2	452	19
9	Bygningsindustri	1 319	c. 346	26.2	c. 486	c. 10 570	8.0	c. 776	c. 279
10	Polygrafisk ind. (boktrykkere)	1 709	36	2.1	69	867	0.5	978	26
11	Hovedsum for mars	18 660	1 169	6.3	1 935	35 678	1.91	7 966	591
	<i>Herav viktigere fag:</i>								
12	Jern- og metalarbeidere	7 289	274	3.8	509	8 403	1.2	3 610	135
13	Formere	1 033	39	3.8	42	996	1.0	364	20
14	Træstof- og papirfabrikarb...	1 372	99	7.2	99	2 546	1.9	-	-

¹⁾ Se tabel 2 a, note 1–4 (gjelder alle maaneder). ²⁾ 81 cementarbeidere og 53 glasarbeidere; de ledige var trykkere. ³⁾ 88 cementarbeidere og 52 glasarbeidere; de ledige var cementarbeidere. ⁴⁾ 146 fyrtikarbeidere

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i februar—juni 1909.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:

Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad ⁴⁾ .		Drammen ⁴⁾ .		Aalesund.		Andre byer ⁵⁾ .		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	132	35	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	134	4	2
755	46	522	12	350	6	339	25	225	6	70	7	1 063	31	937	38	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	219	-	4
84	-	24	-	41	1	-	-	-	-	-	-	413	18	987	94	5
479	75	139	-	226	7	310	73	254	20	62	22	350	18	406	63	6
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
105	5	75 (?)	-	205	c. 9	17	-	34	-	39	-	243	9	25	-	8
178	8	84	16	-	-	32	22	12	5	19	15	104	38	37	4	9
199	2	110	1	85	1	32	-	-	-	25	-	227	3	-	-	10
1 800	186	954	29	907	24	730	120	525	31	215	44	2 400	117	2 877	238	11
606	41	463	9	272	5	339	25	172	5	63	7	949	29	803	36	12
149	5	59	3	78	1	-	-	53	1	7	-	114	2	134	2	13
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	399	18	987	94	14
84	-	24	-	41	1	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	15
362	66	110	-	185	7	36	-	167	8	57	22	201	14	196	2	16
117	9	29	-	41	-	14	3	25	-	5	-	149	4	11	-	17
-	-	-	-	-	-	260	70	62	12	-	-	-	-	199	61	18
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
178	8	84	16	-	-	32	22	12	5	19	15	104	38	37	4	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	136	37	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	140	2	2
746	37	549	23	371	3	375	17	223	6	71	4	1 220	27	793	41	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	223	1	4
83	-	27	-	41	2	-	-	-	-	-	-	401	18	986	81	5
479	26	142	1	227	4	307	60	254	3	55	22	394	11	415	43	6
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
109	-	74	1	205	21	15	2	43	-	38	-	252	8	26	-	8
173	-	86	4	75	4	32	c. 21	12	9	-	-	123	25	42	4	9
200	5	112	1	89	1	34	-	66	-	-	-	230	3	-	-	10
1 790	68	990	30	1 008	35	763	100	598	18	164	26	2 620	92	2 761	209	11
595	32	489	15	294	3	346	17	170	5	65	4	1 099	25	621	38	12
151	5	60	8	77	-	29	-	53	1	6	-	121	c. 2	172	c. 3	13
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	386	18	986	81	14

cementarbeidere. ³⁾ 146 fyrstikarbeidere og 73 dynamitfabrikarbeidere. ⁴⁾ Tildels med omegn. ⁵⁾ Inkl. Røros (bok-ingen ledige) og 77 dynamitfabrikarbeidere (1 ledig).

2 b (forts.). Sammendrag av opgaver fra fagforeninger av

Nr.	Maaned. Fag.	Antal med- lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide:					Kristiania.	
			Antal ledige personer:		Antal ledige arbeidsdage.				
			a) ved maanedens utgang.		b) i lopet av maan- neden.	ilt.	pr. medl.	Medl.	Derav ledige.
			ilt.	pr.	ilt.				
15	Bokbindere	526	9	1.7	22	337	0.6	360	7
16	Traearbeidere	1 971	131	6.6	330	4 612	2.3	585	73
17	Møbelsnekkerere	676	16	2.4	32	496	0.7	306	3
18	Sag-, høvleri- og tomtearb...	792	103	13.0	180	3 641	4.6	275	4
19	Bakere	c. 260	25	9.6	c. 39	c. 780	3.0	c. 260	25
20	Murere	346	c. 190	54.9	c. 220	c. 5 100	14.7	346	c. 190
21	Malere	973	156	16.0	266	c. 5 470	5.6	c. 430	89

A p r i l:

Hovedgrupper.

1	Grubedrift (grubearb.)	139	41	29.5	44	1 012	7.3	-	-
2	Jord- og stenindustri	1) 137	2	1.5	2	36	0.3	-	-
3	Metal-, maskin- og skibshyg- ningsindustri	8 207	304	3.7	618	8 581	1.0	3 906	177
4	Kemisk industri	2) 340	1	0.3	1	23	0.1	-	-
5	Forarb. av spindestoffer	c. 195	-	-	-	-	-	-	-
6	Papirindustri	1 840	98	5.3	130	2 272	1.2	360	5
7	Forarb. av traeverer	3 452	240	7.0	484	7 223	2.1	1 122	39
8	Tily. av nær- og nydelsesm. (bakere)	270	18	6.7	42	515	1.9	270	18
9	Beklædningsindustri (skotøi)	1 132	13	1.1	43	529	0.5	453	? -
10	Bygningsindustri	1 144	c. 214	18.7	c. 366	c. 5 863	5.1	c. 782	c. 202
11	Polygr. industri(boktrykkere)	1 748	33	1.9	81	1 059	0.6	985	28
12	Hovedsum for april	18 604	964	5.2	1 811	27 113	1.46	7 878	469

Herav viktigere fag:

13	Jern- og metalarbeidere	7 161	259	3.6	524	7 528	1.1	3 542	153
14	Formere	1 046	45	4.3	94	1 053	1.0	364	24
15	Traestof- og papirfabrikarb...	1 345	92	6.8	118	2 050	1.5	-	-
16	Bokbindere	495	6	1.2	12	222	0.4	360	5
17	Traearbeidere	1 999	95	4.8	227	2 885	1.4	559	30
18	Møbelsnekkerere	682	12	1.8	30	442	0.6	307	7
19	Sag-, høvleri- og tomtearb...	771	133	17.3	227	3 896	5.1	256	2
20	Murere	332	c. 200	60.2	c. 220	c. 4 600	13.9	332	c. 200
21	Malere	812	14	1.7	146	1 263	1.6	c. 450	2

M a i :

Hovedgrupper.

1	Grubedrift (grubearb.)	128	34	26.6	39	891	7.0	-	-
2	Jord- og stenindustri	3) 148	2	1.4	2	28	0.2	-	-
3	Metal-, maskin- og skibshyg- ningsindustri	7 935	363	4.6	696	7 806	1.0	3 752	165
4	Kemisk industri	4) 344	-	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Derav 82 cementarbeidere (2 ledige) og 55 glasarbeidere (ingen ledige). ²⁾ Derav 261 fyrstikarbeidere (ingen ledige). ³⁾ Derav 263 fyrstikarbeidere og 81 dynamitfabrikarbeidere. ⁴⁾ Tildels med omegn.

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i februar—juni 1909.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:

Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad 5).		Drammen 5).		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
83	-	27	-	41	2	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	15
362	22	113	-	186	4	35	-	168	-	51	21	252	6	219	5	16
117	4	29	1	41	-	12	2	25	-	4	1	142	5	-	-	17
-	-	-	-	-	-	260	58	61	3	-	-	-	-	196	38	18
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
173	-	86	4	75	4	32	c. 21	12	9	-	-	123	25	42	4	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	139	41	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	137	2	2
746	31	545	14	373	3	373	10	225	5	78	5	1 048	27	913	32	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	340	1	4
50	-	27	-	41	1	-	-	-	-	-	-	-	-	c. 195	-	5
444	26	240	-	225	6	299	90	260	16	72	14	400	11	390	38	7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
110	9	72	-	202	7	15	-	34	-	40	1	206	5	-	-	9
-	-	93	-	73	-	30	8	-	-	-	-	105	4	61	-	10
193	2	112	1	89	-	33	-	70	-	25	-	233	2	8	-	11
1 543	59	1 089	15	1 003	17	750	108	589	21	215	20	2 384	49	3 153	206	12
595	21	489	10	294	3	345	10	172	4	70	5	913	23	741	30	13
151	10	56	4	79	-	28	-	53	1	8	-	135	4	172	2	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	375	-	970	92	15
50	-	27	-	41	1	-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	16
327	26	210	-	185	4	33	-	171	c. 10	67	13	257	9	190	3	17
117	-	30	-	40	2	12	-	28	-	5	1	143	2	-	-	18
-	-	-	-	-	-	254	90	61	6	-	-	-	-	200	35	19
-	-	93	-	73	-	30	8	-	-	-	-	105	4	61	-	20
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	128	34	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	148	2	2
781	75	549	8	377	2	343	4	220	3	74	15	1 048	11	841	80	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	344	-	4

(ledige) og 79 dynamitfabrikarbeidere (1 ledig). 5) Derav 96 cementarbeidere (2 ledige) og 52 glasarbeidere (ingen

2 b (forts.). Sammendrag av opgaver fra fagforeninger av

Nr.	Maaned. Fag.	Antal med- lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide:					Kristiania.	
			Antal ledige personer:		Antal ledige arbeidsdage.				
			a) ved maanedens utgang.		b) i løpet av ma- neden.	Antal ledige arbeidsdage.		Medl.	Derav ledige.
			ialt.	pct.	ialt.	tils.	pr. medl.		
x	2	3	4	5	6	7	8	9	
5	Forarb. av spindestoffer	c. 195	-	-	-	-	-	-	-
6	Papirindustri	1 799	88	4.9	c. 111	2 254	1.3	360	7
7	Forarb. av trævarer	3 563	163	4.6	305	4 738	1.3	1 147	9
8	Tilv. av nær- og nydelsesm. (bakere)	271	23	8.5	46	371	1.4	271	23
9	Beklædningsindustri (skotoi)	1 072	6	0.6	11	151	0.1	459	4
10	Bygningsindustri	1 164	c. 84	7.2	c. 204	c. 2 591	2.2	c. 784	c. 80
11	Polygr. industri (boktrykkere)	1 756	15	0.9	61	670	0.4	983	10
12	Hovedsum for mai	18 375	778	4.2	1 475	19 500	1.06	7 756	298
<i>Herav viktigere fag:</i>									
13	Jern- og metalarbeidere	6 886	319	4.6	648	6 751	1.0	3 388	140
14	Formere	1 049	44	4.2	48	1 055	1.0	364	25
15	Træstof- og papirfabrikarb...	1 306	79	6.0	c. 92	2 020	1.5	-	-
16	Bokbindere	493	9	1.8	19	234	0.5	360	7
17	Træarbeidere	2 095	28	1.3	104	1 136	0.5	585	-
18	Møbelsnekkerere	697	7	1.0	19	267	0.4	312	3
19	Sag-, høvleri- og tomtearb...	771	128	16.6	182	3 335	4.3	250	6
20	Murere	334	c. 80	24.0	c. 200	c. 2 500	7.5	334	c. 80
21	Malere	830	4	0.5	4	91	0.1	c. 450	-
 <i>Juni:</i>									
<i>Hovedgrupper.</i>									
1	Grubedrift (grubearb.)	122	23	18.9	30	747	6.1	-	-
2	Jord- og stenindustri	1) 159	-	-	-	-	-	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsbryg- ningsindustri	8 151	392	4.8	747	10 062	1.2	3 832	153
4	Kemisk industri	2) 344	-	-	-	-	-	-	-
5	Forarb. av spindestoffer	c. 195	-	-	-	-	-	-	-
6	Papirindustri	1 775	115	6.5	c. 141	2 650	1.5	365	6
7	Forarb. av trævarer	3 279	131	4.0	183	2 938	0.9	1 176	13
8	Tilv. av nær- og nydelsesm. (bakere)	270	7	2.6	30	345	1.3	270	7
9	Beklædningsindustri (skotoi)	1 152	4	0.3	11	186	0.2	472	2
10	Bygningsindustri	1 088	c. 42	3.9	c. 59	c. 1 154	1.1	c. 769	c. 40
11	Polygrafisk ind. (boktrykkere)	1 741	7	0.4	24	344	0.2	987	4
12	Hovedsum for juni	18 276	721	3.9	1 225	18 426	1.01	7 871	225
<i>Herav viktigere fag:</i>									
13	Jern- og metalarbeidere	7 106	356	5.0	698	9 102	1.3	3 468	139
14	Formere	1 045	36	3.4	49	960	0.9	364	14
15	Træstof- og papirfabrikarb...	1 278	106	8.3	c. 124	2 350	1.8	-	-
16	Bokbindere	497	9	1.8	17	300	0.6	365	6
17	Træarbeidere	1 846	20	1.1	49	534	0.3	614	2
18	Møbelsnekkerere	668	12	1.8	19	253	0.4	318	3
19	Sag-, høvleri- og tomtearb...	765	99	12.9	115	2 151	2.8	244	8
20	Murere	319	c. 40	12.5	c. 55	c. 1 100	3.4	319	c. 40
21	Malere	769	c. 2	0.3	4	54	0.1	c. 450	-

1) Derav 110 cementarbeidere og 49 glasarbeidere.

2) Derav 263 fyrtikarbeidere og 81 dynamitfabrikarbeidere.

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i februar—juni 1909.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:

Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad ³⁾ .		Drammen ³⁾ .		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	c. 195	-	5
51	-	26	1	39	1	-	-	-	-	-	-	-	-	933	79	6
455	2	249	-	232	5	308	91	265	8	79	14	388	4	440	30	7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
118	-	60	-	65	-	15	-	41	1	41	-	249	1	24	-	9
-	-	102	-	69	-	39	1	-	-	18	3	100	-	52	-	10
193	1	106	2	87	-	34	-	72	-	25	-	249	2	7	-	11
1 548	78	1 092	11	869	8	739	96	598	12	237	32	2 424	18	3 112	225	12
582	64	493	5	298	2	315	4	167	2	66	15	913	9	664	78	13
149	11	56	c. 3	79	-	28	-	53	1	8	-	135	c. 2	177	2	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	373	-	933	79	15
51	-	26	1	39	1	-	-	-	-	-	-	-	17	-	-	16
338	? 2	221	-	194	3	36	-	173	5	70	14	238	3	240	1	17
117	-	28	-	38	2	12	1	31	-	9	-	150	1	-	-	18
-	-	-	-	-	-	260	90	61	3	-	-	-	-	200	29	19
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
-	-	102	-	69	-	39	1	-	-	18	3	100	-	52	-	21
730	126	540	9	369	1	396	3	222	3	8	-	1 069	11	985	86	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	344	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	c. 195	-	5
51	1	26	1	38	1	-	-	-	-	-	-	390	-	905	106	6
442	14	134	2	246	7	304	40	243	-	7	-	340	1	387	54	7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
114	-	60	-	200	1	15	-	31	1	41	-	194	-	25	-	9
-	-	87	-	71	[c. 2]	37	-	-	-	-	-	106	-	18	-	10
195	-	108	1	87	-	30	-	74	-	23	-	237	2	-	-	11
1 532	141	955	13	1 011	12	782	43	570	4	79	-	2 336	14	3 140	269	12
582	106	484	9	293	1	372	3	168	2	-	-	929	11	810	85	13
148	20	56	-	76	-	24	-	54	1	8	-	140	-	175	1	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	373	-	905	106	15
51	1	26	1	38	1	-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	16
350	10	110	-	207	5	33	-	153	-	-	-	193	-	186	3	17
92	c. 4	24	2	39	2	11	-	30	-	7	-	147	1	-	-	18
-	-	-	-	-	-	260	40	60	-	-	-	-	-	201	51	19
-	-	87	-	71	[c. 2]	37	-	-	-	-	-	106	-	18	-	20
-	-	87	-	71	[c. 2]	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21

³⁾ Tildels med omegn.

2 c. Sammendrag av foranstaaende opgaver (2 a)

Nr.	Maaned. Fag.	Antal med- lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide:					Kristiania.	
			Antal ledige personer:		Antal ledige arbeidsdage.				
			a) ved maanedens utgang.		b) i løpet av maaneden.	ialt.	pr. medl.	Medl.	Derav ledige.
			ialt.	pet.	ialt.	tils.	pr. medl.		
x	2	3	4	5	6	7	8	9	
	A. Sæsonfag.								
1.	Murere :								
1	Januar	1909	345	c. 280	81.2	c. 340	c. 6 000	17.4	345 c. 280
2	Februar	«	342	c. 250	73.1	c. 280	c. 5 500	16.1	342 c. 250
3	Mars	«	346	c. 190	54.9	c. 220	c. 5 100	14.7	346 c. 190
4	April	«	332	c. 200	60.2	c. 220	c. 4 600	13.9	c. 332 c. 200
5	Mai	«	334	c. 80	24.0	c. 200	c. 2 500	7.5	334 c. 80
6	Juni	«	319	c. 40	12.5	c. 55	c. 1 100	3.4	319 c. 40
2.	Malere :								
7	Januar	1909	963	c. 223	23.2	399	7 371	7.7	425 72
8	Februar	«	891	189	21.2	274	5 584	6.3	425 81
9	Mars	«	973	156	16.0	266	c. 5 470	5.6	c. 430 89
10	April	«	812	14	1.7	146	1 263	1.6	c. 450 2
11	Mai	«	830	4	0.5	4	91	0.1	c. 450 -
12	Juni	«	769	c. 2	0.3	4	54	0.1	c. 450 -
3.	Tomrere m. v. (træarb.- forbundet):								
13	Januar	1909	1 756	179	10.2	362	4 713	2.7	606 60
14	Februar	«	1 903	174	9.1	301	4 288	2.3	589 55
15	Mars	«	1 971	131	6.6	330	4 612	2.3	585 73
16	April	«	1 999	95	4.8	227	2 885	1.4	559 30
17	Mai	«	2 095	28	1.3	104	1 136	0.5	585 -
18	Juni	«	1 846	20	1.1	49	534	0.3	614 2
4.	Sag- og hovleveriarbeidere :								
19	Januar	1909	781	180	23.0	272	4 276	5.5	273 4
20	Februar	«	797	147	18.4	198	3 658	4.6	276 4
21	Mars	«	792	103	13.0	180	3 641	4.6	275 4
22	April	«	771	133	17.3	227	3 896	5.1	256 2
23	Mai	«	771	128	16.6	182	3 335	4.3	250 6
24	Juni	«	765	99	12.9	115	2 151	2.8	244 8
	Tilsammen sæsonfag (1-4):								
25	Januar	1909	3 845	862	22.4	1 373	22 360	5.8	1 649 416
26	Februar	«	3 933	760	19.3	1 053	19 030	4.8	1 632 390
27	Mars	«	4 082	580	14.2	996	18 823	4.6	1 636 356
28	April	«	3 914	442	11.3	820	12 644	3.2	1 597 234
29	Mai	«	4 030	240	6.0	490	7 062	1.8	1 619 86
30	Juni	«	3 699	161	4.4	223	3 839	1.0	1 627 50
	B. Øvrige fag (væsentlig ikke-sæsonfag).								
31	Januar	1909	14 403	653	4.5	1 326	18 771	1.3	6 272 268
32	Februar	«	14 430	633	4.4	975	16 009	1.1	6 323 264
33	Mars	«	14 578	589	4.0	939	16 855	1.2	6 330 235
34	April	«	14 690	522	3.6	991	14 469	1.0	6 281 235
35	Mai	«	14 345	538	3.8	985	12 438	0.9	6 137 212
36	Juni	«	14 577	560	3.8	1 002	14 587	1.0	6 244 175

1) Tildels med omegn.

og 2 b), særskilt for sæsonfag og øvrige fag.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:

Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad 1).		Drammen 1).		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
173	c. 10	78	21	69	26	32	23	12	6	19	? 17	116	48	39	-	7
178	8	84	16	-	-	32	22	12	5	19	15	104	38	37	4	8
173	-	86	4	75	4	32	c. 21	12	9	-	-	123	25	42	4	9
-	-	93	-	73	-	30	8	-	-	-	-	105	4	61	-	10
-	-	102	-	69	-	39	1	-	-	18	3	100	-	52	-	11
-	-	87	-	71	[c. 2]	37	-	-	-	-	-	106	-	18	-	12
331	58	104	-	189	12	38	2	76	15	57	14	181	18	174	-	13
362	66	110	-	185	7	36	-	167	8	57	22	201	14	196	2	14
362	22	113	-	186	4	35	-	168	-	51	21	252	6	219	5	15
327	26	210	-	185	4	33	-	171	c. 10	67	13	257	9	190	3	16
338	? 2	221	-	194	3	36	-	173	5	70	14	238	3	240	1	17
350	10	110	-	207	5	33	-	153	-	-	-	193	-	186	3	18
-	-	-	-	-	-	253	80	56	8	-	-	-	-	199	88	19
-	-	-	-	-	-	260	70	62	12	-	-	-	-	199	61	20
-	-	-	-	-	-	260	58	61	3	-	-	-	-	196	38	21
-	-	-	-	-	-	254	90	61	6	-	-	-	-	200	35	22
-	-	-	-	-	-	260	90	61	3	-	-	-	-	200	29	23
-	-	-	-	-	-	260	40	60	-	-	-	-	-	201	51	24
504	68	182	21	258	38	323	105	144	29	76	31	297	66	412	88	25
540	74	194	16	185	7	328	92	241	25	76	37	305	52	432	67	26
535	22	199	4	261	8	327	79	241	12	51	21	375	31	457	47	27
327	26	303	-	258	4	317	98	232	16	67	13	362	13	451	38	28
338	2	323	-	263	3	335	91	234	8	88	17	338	3	492	30	29
350	10	197	-	278	7	330	40	213	-	-	-	299	-	405	54	30
1 270	69	742	17	719	16	443	37	339	6	146	12	2 124	62	2 348	166	31
1 260	62	760	13	722	17	402	28	284	6	139	7	2 095	65	2 445	171	32
1 255	46	791	26	747	27	436	21	357	6	113	5	2 245	61	2 304	162	33
1 216	33	786	15	745	13	433	10	357	5	148	7	2 022	36	2 702	168	34
1 210	76	769	11	606	5	404	5	364	4	149	15	2 086	15	2 620	195	35
1 182	131	758	13	733	5	452	3	357	4	79	-	2 037	14	2 735	215	36

3. Socialstatistikken og de nordiske arbeiderorganisationer.

Ifølge «Meddelelsesblad utgit av Arbeidernes faglige landsorganisation i Norge», 1908, nr. 11–12, henstillet den 7de skandinaviske arbeiderkongres, der avholdtes i Kristiania 1907, til hovedstyrene for de politiske, faglige og kooperative arbeiderorganisationer i de tre skandinaviske riker at vælge 2 mand fra hvert land til at sammentræde for at utarbeide forslag til et fælles statistisk bureau, hvor det fra nævnte organisationer utgaaende materiale kunde samles og bearbeides.

For at drøfte dette spørsmål m. m. samledes i november 1908 i Göteborg repræsentanter for de fire nordiske lande, nemlig 3 fra Sverige, 3 fra Danmark, 1 fra Finland og 3 fra Norge (hr. Ole O. Lian, hr. M. Ormestad og hr. Magnus Nilssen).

Der fremkom fra alle hold uttalelser om nødvendigheten af at samle og utgi statistiske oplysninger om saavel den faglige som politiske arbeiderbevægelse. Imidlertid var man enig om, at tiden endnu ikke var inde for oprettelsen af et skandinavisk byraa, idet der hævdedes, at statistikken inden de respektive land først maatte utvikles mere end hittil. Der blev særlig pointert, at arbeiderne og deres organisationer skulde følge og kraftig støtte den statistiske virksomhet, som fra de respektive myndigheters side er igangsat for at skaffe tilfredsstillende socialstatistik¹⁾. Konferansen vedtok i henhold hertil følgende beslutning:

Spørsmålet angaaende et skandinavisk statistisk byraa.

Konferansen konstaterer det absolute behov for, at saavel arbeiderbevægelsen som arbeiderklassens sociale og politiske stilling og virksomhet i samfundene statistisk og alsidig belyses. Men i betragtning af, at forutsætningerne endnu ikke synes at være tilstede for oprettelsen af et fast statistisk byraa for arbeiderbevægelsen i Skandinavien, finder konferansen, at tiden endnu ikke er inde for en bokstavelig realisering af den skandinaviske kongres' beslutning

Konferansen anbefaler isteden arbeiderorganisationerne og deres medlemmer i de skandinaviske land med kraft at fremme den arbeiderstatistiske virksomhet, som fra statsmyndigheternes side er påabegyndt, gennem nøiagtige besvarelser av de stillede spørsmål samt at stadig følge og gennem parlementerne søke at fremme den almindelige statistiske virksomhet¹⁾.

For at vareta arbeiderstatikkens interesser og utvikling i ovennævnte retning opnævnes inden hvert land et særskilt utvalg, som ogsaa har i opdrag at virke for almindelig oplysnings angaaende statistikkens opgave og betydning for klassekampen.

Organisationernes hovedstyrer har videre at søke at anskaffe og utføre samt hensigtsmæssig bearbeide en for arbeiderbevægelsen erholdelig og gun-

¹⁾ Uthævet her.

stig statistik efter et saa ensartet system som mulig, hvilket av de statistiske utvalg nærmere avgjøres og bestemmes.

Al statistik, saavel officiel som særskilt faglig, politisk og kooperativ statistik, utveksles mellem de forskjellige land. Der bør oprettes arkiver for arbeiderbevægelsen og disse blir samlings- og utviklingssteder for saavel det statistiske materiale som andet vedrørende arbeiderbevægelsen saasom love, lovforslag o. s. v.

De statistiske arbeider, som utføres, gjøres frugtbringende ved paa heldigste maate at utgives periodevis samt at de, i den utstrækning dette kan ske, indtages i organisationernes beretninger og i de internationale beretninger som utgives.

4. Opgaver fra arbeidsgivere.

Likesom for tidligere maaneder har man ogsaa for maanederne januar—juli 1909 mottat opgaver fra et større antal arbeidsgivere ved direkte henvendelse, ialt (indtil 13. januar 1910) fra 275. Disse sysselsatte, som det vil sees av omstaaende tabel, ved aarsskiftet 1908—1909 ialt 33 976 arbeidere, hvilket antal i løpet av de tre første maaneder av 1909 efterhaanden sank til 33 018. Ved utgangen av april var antallet steget til 33 545, ved utgangen av mai til 33 701 og ved utgangen av juni til 34 716; ved utgangen av juli var derimot antallet atter gått noget ned, nemlig til 34 165. I forhold til arbeidsstyrken ved utgangen av 1908 viser der sig altsaa ved utgangen av juni 1909 en forøkelse af 2.2 pct., men ved utgangen av juli kun af 0.6 pct.

Hvis man bortser fra sæsonfagene, hvorom nærmere nedenfor, viser der sig i forhold til december 1908 i juni 1909 en nedgang fra 30 549 til 30 311 og i juli 1909 en yderligere nedgang til 29 699.

Herved maa imidlertid tages i betragtning, at disse opgaver kun gjelder tidligere eksisterende virksomheter, og at man, naar man vil undersøke, hvorvidt industrien i landet i det hele er gått frem eller tilbake, ogsaa maa ta hensyn til de nye anlæg. Av saadanne blev der i første halvaar 1909 indregistrert i Riksforsikringsanstalten 574 varige bedrifter med tilsammen ca. 3 800 arbeidere og 906 kortvarige bedrifter med tilsammen ca. 10 000 arbeidere (hvorav omtrent halvparten ved indlastning og oplosning av varer); i samme tidsrum 1908 indregistrertes av varige bedrifter 468 med tilsammen ca. 4 300 arbeidere og 518 kortvarige bedrifter ogsaa med tilsammen ca. 4 300 arbeidere.

Foruten disse nye bedrifter er der i første halvaar 1909 indregistrert 38 gjenoptagne varige bedrifter med tilsammen antagelig noget over 100 arbeidere, mens paa den anden side 144 saadanne bedrifter med antagelig ca. 450 arbeidere stanset sin virksomhet¹⁾.

Som hovedresultat av disse opgaver sammenholdt med de fornævnte fra de 275 arbeidsgivere kan man sikkert anta, at arbeiderantallet i den norske industri m. v. er steget i løpet av første halvaar 1909, selv om man bortser fra sæsonfagene.

Holder man sig til de i omstaaende tabel anførte arbeidsgivere, viser der sig for sæsonfagene vedkommende — hvortil her er regnet sagbruk

¹⁾ Se nærmere Meddelelser fra Det Statistiske Centralbureau 1909, nr. 8, side 176—177. I ovenstaaende tal for den omtrentlige arbeidsstyrke er medregnet approksimativt beregnede tal for bedrifter med uopgit arbeiderantal.

*Antal arbeidere beskjæftiget ved 275 virksomheter ved utgangen av maanederne
december 1908—juli 1909.*

Nr.	Erhvervsgren.	Antal virk- som- heter.	Dechr. 1908	Januar 1909.	Februar 1909.	Mars 1909.	April 1909.	Mai 1909.	Juni 1909.	Juli 1909.
1	Meieri	1	14	14	14	15	16	14	14	14
2	Bergverk ¹⁾	7	2 965	2 966	2 989	2 939	2 916	3 066	3 561	3 284
3	Teglverk	4	52	45	36	33	38	123	184	187
4	Stenindustri	4	467	462	463	422	423	443	430	440
5	Kalkverk	1	10	8	13	16	17	16	13	10
6	Metal- og maskinindu- stri	60	10 709	11 128	11 168	11 044	11 058	10 838	10 521	10 320
7	Kemisk industri	9	1 282	1 294	1 270	1 345	1 314	1 295	1 293	1 310
8	Tekstilindustri	27	4 733	4 704	4 680	4 652	4 632	4 605	4 562 ²⁾	4 385
9	Træstof- og papirfabrik- ker	27	6 742	6 490	6 393	6 304	6 522	6 285	6 292	6 268
10	Diverse papirindustri.	5	365	372	382	377	374	373	379	376
11	Lær- og gummiindustri	4	206	³⁾ 54	³⁾ 59	³⁾ 58	³⁾ 59	³⁾ 61	141	192
12	Sagbruk og høvlerier ..	18	2 103	1 974	1 984	2 001	2 201	2 311	2 418	2 396
13	Træindustri forøvrig..	14	254	245	241	239	240	253	264	267
14	Møller	3	203	201	201	195	190	189	188	190
15	Bakerier	9	91	91	91	91	92	91	93	92
16	Bryggerier	21	1 071	1 074	1 082	1 074	1 090	1 113	1 133	1 144
17	Gjær- og spritfabrikker	4	55	54	54	54	54	54	54	54
18	Hermetikfabrikker ..	5	1 215	1 065	813	735	840	1 090	1 698	1 783
19	Nærings- og nydelses- midler forøvrig	14	541	506	517	512	530	536	543	543
20	Skottiindustri	2	192	192	191	193	197	194	190	186
21	Beklædn.industri for- øvrig	4	73	73	68	67	66	72	71	64
22	Bygmestre	1	2	-	-	-	-	-	2	2
23	Malere	5	48	68	79	74	102	109	99	94
24	Skorstensfeiere	4	7	7	7	7	7	5	4	4
25	Boktrykkere	16	502	503	499	494	487	486	486	484
26	Handel	6	74	69	79	77	80	79	83	76
27	Hovedsum	275	33 976	33 659	33 373	33 018	33 545	33 701	34 716	34 165
28	Herav:									
28	Væsentlig sæsonfag (nr. 3, 12, 18, 22—24)	37	3 427	3 159	2 919	2 850	3 188	3 638	4 405	4 466
29	Andre virksomheter ..	238	30 549	30 500	30 454	30 168	30 357	30 063	30 311	29 699

¹⁾ Herunder medregnet en anlægsvirksomhet for malmeksp. ²⁾ Nedgangen skyldes hovedsagelig streik ved en enkelt fabrik. ³⁾ Streik ved den største av de medtagne virksomheter.

og høvlerier¹⁾, hermetikfabriker, teglverk og bygningsindustri — i løpet av første kvartal 1909 en nedgang i arbeidsstyrken fra 3 427 til 2 850. Særlig merkbar er nedgangen i hermetikindustrien, hvor arbeidsstyrken ved de 5 i tabellen medtagne fabriker avtok fra 1 215 i december til 735 i mars²⁾. Til gjengjeld er da ogsaa her stigningen størst i de følgende maaneder: til 840 i april, 1 090 i mai, 1 698 i juni; og i juli, da arbeidsstyrken ellers holdt sig omrent uforandret eller endog i enkelte fag gik litt tilbake, steg den i de 5 hermetikfabriker yderligere til 1 783. — Ved de i tabellen medtagne sagbruk og høvlerier avtok arbeidsstyrken fra 2 103 i december til 1 974 i januar, steg saa — i februar og mars langsomt, senere sterke — til 2 418 i juni; i juli var den 2 396. Medregnet de i tabellen faatallig repræsenterte teglverks- og bygningsarbeidere utgjorde arbeidsstyrken i sæsonfagene: i desember 1908: 3 427, i mars 1909: 2 850 og i juli 1909: 4 466.

Hvad de øvrige fag angaaer, kan merkes, at de i tabellen anførte 60 virksomheter i metal- og maskinindustrien ved utgangen av aaret 1908 sysselsatte 10 709 arbeidere, hvilket antal i løpet av januar 1909 steg til 11 128 og i løpet av februar yderligere litt, til 11 168; i mars sank antallet til 11 044, steg litt igjen i april, men sank saa i løpet av mai, juni og juli med tilsammen noget over 700, til 10 320. Denne utvikling stemmer i det væsentlige med de maanedsopgaver, der velvillig regelmæssig indsendes fra de mekaniske verksteders landsforening over arbeiderantal, tilgang og avgang — absolut og procentvis — i de forskjellige distrikter og ialt (hos foreningens medlemmer); disse opgaver viser ogsaa en stigning i januar og februar, men saa en stadig nedgang indtil der i slutningen av aaret atter viser sig nogen fremgang:

Ved utgangen av	Arbeider- antal.	Procentvis fremgang (+) eller tilbake- gang (-).	Ved utgangen av	Arbeider- antal.	Procentvis fremgang (+) eller tilbake- gang (-).
December 1908	10 841		Juni 1909 b.....	³⁾ 10 732	
Januar 1909	11 088	+ 2.28	Juli 1909	10 578	÷ 1.44
Februar 1909	11 136	+ 0.43	August 1909 { a	10 536	÷ 0.39
Mars 1909 { a	11 077	÷ 0.53	{ b	⁴⁾ 10 613	
{ b	³⁾ 11 146		Septbr. 1909	10 503	÷ 1.04
April 1909	11 037	÷ 0.98	Oktobr. 1909	10 493	÷ 0.10
Mai 1909	10 961	÷ 0.69	Novbr. 1909	10 682	+ 1.80
Juni 1909 a.....	10 716	÷ 2.23	Deebr. 1909	10 784	+ 0.95

Hvad de øvrige industrigrene utenfor sæsonfagene angaaer, kan merkes, at arbeidsstyrken ved 27 træstof- og papirfabrikker fra desember 1908 til mars 1909 avtok fra 6 742 til 6 304⁵⁾; i april steg den til 6 522, men utgjorde ved utgangen av de 3 følgende maaneder noget under 6 300. — Ved 7 bergverk — iberegnet et større anlæg av forskjellig slags for malmekspорт — var den samlede arbeidsstyrke ved utgangen av desember 1908 2 965, ved utgangen

¹⁾ Ved høvleriene er sysselsættelsen for det meste temmelig jevn aaret rundt, men da opgaverne for en stor del gjelder sagbruk og høvlerier underrett og desuden sagbruksarbeidere i vintertiden tildels faar beskjæftigelse ved høvlerier, har man her slate sagbruk og høvlerier sammen til én gruppe. Jfr. «Arbeidsmarkedet» 1907, side 71. ²⁾ Muligvis skyldes nedgangen for nogen del konflikt med arbeiderne. Jfr. ovenfor side 30—31, note 5. ³⁾ b: medregnet et nyt medlem. ⁴⁾ b: iberegnet 2 nye medlemmer. ⁵⁾ Nedgangen skyldes omrent udelukkende en enkelt større virksomhet.

av april 1909 2 916, men ved utgangen av juni og juli henholdsvis 3 561 og 3 284 (i juni sysselsatte det nævnte anlæg usedvanlig mange arbeidere). I de andre fag holdt arbeidsstyrken sig temmelig uforandret i løpet av maanederne januar—juli 1909, jfr. tabellen.

I «Arbeidsmarkedet» for 1908, side 92, findes en tabel, der for 256 virksomheter, særskilt for sæsonfag og andre fag, viser den samlede arbeidsstyrke ved hver maaneds utgang i aarene 1907 og 1908. Ved utgangen av december 1908 beskjæftigedes der ved disse virksomheter tilsammen 31 112 arbeidere, mens der samtidig ved de i foranstaaende tabel medtagne 275 virksomheter (for størstedelen de samme som de 256) beskjæftigedes 33 976.

Hvis man nu sætter arbeiderantallet i december 1908 til 1 000 og beregner antallet i de øvrige maaneder i forhold hertil, faar man følgende forholdstal, der viser utviklingen af arbeiderantallet for de omhandlede virksomheters vedkommende fra januar 1907 til juli 1909:

Maaned.	Sæsonfag.			Andre fag.			Overhodet.		
	1907.	1908.	1909.	1907.	1908.	1909.	1907.	1908.	1909.
	978	1 020	922	1 006	1 040	998	1 003	1 037	991
Januar	988	977	852	1 018	1 027	997	1 015	1 021	982
Februar	997	923	832	1 014	1 031	988	1 012	1 018	972
Mars	1 011	948	930	1 025	1 029	994	1 023	1 020	987
April	1 203 ¹⁾ (1 001)	1 062 ²⁾ (884)	1 022	984 ³⁾ (920)	1 020 ²⁾ (936)	992 ³⁾ (1 019)	1 022	992	991
Juni	1 277 ¹⁾ (995)	1 285 ²⁾ (892)	1 023	992 ³⁾ (936)	1 020 ²⁾ (1 019)	992 ³⁾ (1 019)	1 022	992	991
Juli	1 335	1 189	1 303 ²⁾ (888)	1 019	972 ³⁾ (938)	1 038	1 038	1 006	991
August	1 355	1 220		1 000	1 018		1 040	1 040	982
September	1 345	1 119		1 021	1 030		1 058	1 039	972
Oktobre	1 248	1 103		1 041	1 030		1 064	1 037	957
November	1 208	1 060		1 049	1 013		1 067	1 018	939
December	1 114	1 000		1 038	1 000		1 046	1 000	939

Forholdene stilte sig altsaa i de 7 første maaneder av 1909 ved de heromhandlede virksomheter i det hele tat noget ugunstigere end i de 2 foregaaende aar, hvad der ogsaa stemmer med arbeidskontorernes og fagforeningernes opgaver, jfr. nærværende hefte, side 1 fgg. Dog beskjæftiget sæsonfagen e sommeren 1909 forholdsvis mange arbeidere.

5. Internationale beretninger om fagforeningsbevægelsen.

I de fleste europæiske land har arbeidernes faglige centralorganisationer sluttet sig til et internationalt sekretariat, som fra og med 1903 har utgit

¹⁾ Det forholdsvis lave tal skriver sig delvis fra indskrænket sagbruksvirksomhet paa grund af fløterstreik, jfr. «Arbeidsmarkedet» 1908, side 88—89, note 4. ²⁾ Saafremt der ikke hadde været arbeidskonflikt i træstofindustrien (jfr. «Arbeidsmarkedet» 1908, side 90, note 3), vilde forholdstallene for maj, juni og juli 1907 antagelig været henholdsvis ca. 1 015, ca. 1 023 og ca. 1 018. ³⁾ Likesaa ca. 1 036, ca. 1 051 og ca. 1 054.

aarsberetninger om fagforeningsbevægelsen i de forskjellige land. Av disse beretninger foreligger ogsaa skandinaviske utgaver, idet arbeiderorganisationerne i de tre nordiske riker avvekslende utgir en norsk, en dansk og en svensk oversættelse. 1ste og 4de internationale beretning foreligger saaledes paa norsk, 2den og 5te paa dansk og 3dje paa svensk.

Den sidste av disse beretninger¹⁾ indeholder for de fleste land opgaver over medlemstallet i de til landsorganisationerne hørende fagforeninger i hvert av aarene 1904—1907 og for 1906 og 1907 tillike over det samlede antal fagforeningsmedlemmer. Efter disse opgaver hitsættes følgende tabellariske oversigt:

Land.	Medlemstal i de til landsorganisationerne hørende fagforeninger.				Medlemstal i samtlige foreninger.	
	1904.	1905.	1906.	1907.	1906.	1907.
Norge	9 043	16 222	25 339	39 070	?	48 215
Sverige	81 736	86 635	144 395	188 284	200 924	239 000
Danmark	67 503	71 464	78 081	90 806	98 432	109 914
Finland ²⁾	-	-	-	25 197	?	32 000
Tyskland	1 052 108	1 344 803	1 689 709	1 865 506	2 215 165	2 446 480
Schweiz	³⁾ 32 000	³⁾ 48 700	62 387	71 404	?	135 377
Nederlandene	⁴⁾ 6 671	?	⁴⁾ 26 227	⁴⁾ 32 270	128 845	?
Belgien	?	34 184	42 491	138 763	158 116	181 015
Storbritannien og Irland	469 590	501 299	630 933	689 674	2 106 283 ⁵⁾	2 406 746
Spanien	56 900	36 557	32 405	32 612	32 405	32 612
Italien	260 102	?	?	190 422	273 754	387 384
Østerrike	205 651	306 599	392 106	463 671	448 270	501 094
Ungarn	53 169	71 173	153 332	142 030	153 332	142 030
Bulgarien	1 672	1 970	1 884	1 509	5 000	10 000
Serbien	2 932	5 074	5 350	5 434	5 350	5 434

Hertil kommer endnu Kroatien, hvis landscentralisation ikke har gitt meddelelser til den almindelige beretning, med 8700 medlemmer. Med hen-syn til de land, som enten ikke har sluttet sig til det internationale sekretariat, eller som ikke har indleveret nogen beretning, oplyses det, at der i Frankrike i 1904 fandtes et antal af 715 576 fagforeningsmedlemmer, i Amerikas Forenede Stater 1 586 885, i Australien (indbefattet Ny-Zealand) 213 136. I de 19 land, for hvilke antallet af fagforeningsmedlemmer er kjendt, tilhører i det hele 9 029 980 medlemmer de faglige organisationer.

I forhold til det samlede antal arbeidere, som regnes at kunne organiseres — tallene for disse anføres forøvrig at være meget usikre — utgjorde de fagorganiserte arbeidere:

¹⁾ Femte internationale Beretning over Fagforeningsbevægelsen 1907. Samlet og bearbeidet af den internationale sekretær for de faglige landscentralisationer C. Legien. København. For Skandinavien udgivet og forlagt af De samvirkende Fagforbund i Danmark. ²⁾ Landsorganisationen blev stiftet i 1907.

³⁾ Tallene er hentet fra ældre internationale beretninger. ⁴⁾ For 1904 medlemsantallet i de til arbeidersekretariatet, for 1906 og 1907 i de til den nye landscentralisation hørende foreninger. ⁵⁾ Tallet er hentet fra den officielle statistik, idet opgave for dette år mangler i den internationale fagforeningsberetning; for 1906 har den officielle statistik tallet 2 113 806.

a) i industri, handel og samfærdsel:	b) i landbruket:
i Danmark	58.0 pet.
- Sverige	43.2 -
- Finland	29.7 -
- Ungarn	28.8 -
- Storbritannien og Irland	22.5 -
- Østerrike	20.2 -
- Schweiz	19.6 -
- Norge	17.2 -
- Bulgarien	10.0 -
- Italien	8.5 -
i Italien	2.6 pet.
- Sverige	1.2 -
- Ungarn	0.7 -
- Storbritannien og Irland	0.2 -
- Østerrike	0.1 -

For fagforeninger med tilsammen 4 845 364 medlemmer i 13 land (de i tabellen side 45 anførte 15 land med undtagelse av Italien og Spanien) utgjorde i 1907 aarsindtægten i tyske mark 124 459 836, aarsutgiften 102 774 853.

Av det samlede utgiftsbeløp medgik til:

	Mk.		Mk.
Reiseunderstøttelse	3 283 386	Streiker	19 601 413
Arbeidsledighetsunderstøttelse	17 109 458	Forbundsorgan og bibliotek ...	4 273 251
Sykeunderstøttelse	13 801 954	Andre formaal, agitation o. s. v.	10 830 334
Invaliditetsunderstøttelse	695 917	Administration	18 864 782
Begravelseshjælp	3 016 075		
Andre understøttelser	5 124 863		
Understøttelser i alt ..	43 031 653		

For de 3 nordiske riker, Tyskland, Belgien, Storbritannien (og Irland) og tildels for Amerikas Forenede Stater findes opgaver over fagorganisationernes indtægter og forskjellige slags utgifter i Statistisk Aarbok 1909, international tabel O (side 189).

6. Arbeidsledighetstællingerne i Sverige den 12 januar 1909.

Den 30 oktober 1908 fik den tilforordnede forstander for det svenske Kommersekollegiums avdeling for arbeidsstatistik Gunnar Huss av Civildepartementet i opdrag i hast at utarbeide en promemoria om arbeidsløsheten i Sverige samt om kommunale foranstaltninger i anledning av arbeidsløshet. I denne utredning, som avgaves den 21 november s. a., fremholdtes bl. a., at den økonomiske tilstand i Sverige siden midten av 1890-aarene i det hele tat hadde været i fremgang og i 1906 og første halvdel av 1907 naadde sit hødepunkt, men at der mot slutten av sidstnævnte aar var adskillige tegn paa at der forestod en tilbakegang. Under indflydelse av den store amerikanske krise forværredes situationen, og der indtraadte i anden halvdel av 1907 eller første halvdel av 1908 en betydelig formindskelse av produktionen i adskillige av landets viktigste industrigrene.

Den av de økonomiske konjunkturer fremtvungne formindskning i produktionen søkte man vistnok for en del at ordne gjennem en forkortelse av arbeidstiden eller andre forholdsregler, der tilsigtede at fordele det forefaldende arbeide paa saa mange arbeidere som mulig; men mangesteds saa man sig nødt til at avskedige arbeidere i større eller mindre utstrækning eller

indstille driften. Angaaende den utstrækning, i hvilken arbeidere paa denne maate blev uten sysselsættelse, eller angaaende det samlede antal arbejdsløse kunde dog fuldstændig redegjørelse ikke leveres i ovennævnte promemoria; men tilgjængelige opgaver utviste dog ubestridelig, at der allerede da paa mange steder forekom arbejdsløshet i foruroligende omfang, samt at den almindelige økonomiske situation syntes at være saadan, at hvis ikke særskilte forholdsregler blev trufne, vilde der for flertallet af arbejdsløse være liten utsigt til at erholde arbeide i den tilstundende vinter. Hertil kom, at de arbejdsløses antal vilde økes i den nærmeste fremtid paa grund af den sæsonarbejdsløshet, der altid gjør sig gjældende om vinteren.

Det anbefaltes derfor at anordne arbejdsløshetsstællinger for at vinde det kjendskap til forholdene, som var et nødvendig grundlag for foranstaltninger mot arbejdsløsheten.

Overensstemmende hermed utfærdiges der et kongelig brev av 4 december 1908 til länsstyrelserne om at virke for, at der gennem kommunernes foranstaltung blev avholdt arbejdsløshetsstælling den 12 januar 1909 paa de steder, hvor arbejdsløshet antoges at forekomme i større utstrækning.

Tællingerne avholdtes efter en af Kommersekollegiet utstedt fælles anvisning og ved skemaer utarbeidet af avdelingen for arbeidsstatistik. Ledelsen af tællingen forestedes i almindelighed af magistraten, styrelsen for arbeidsformidlingskontoret eller en anden lokal myndighed, ofte ved hjælp af en komité. Ved bekjendtgjørelser opfordredes de arbejdsløse selv til at utfylde skemaerne og avlevere dem i tællingslokalerne, hvor personalet¹⁾ bistod med skemaernes utfyldelse. Dagen efter tællingen skulde hovedresultaterne indsendes til avdelingen for arbeidsstatistik.

Ifølge denne avdelings «Meddelanden» for 1909, nr. 1—2, var hovedresultatet af tællingerne, at der i alt hadde meldt sig som arbejdsløse:

i 87 byer	med tils.	1 307 000	indb.	13 370	mænd	og	429	kvinder
- 149 landkommuner	—“—	688 000	—	6 773	—	“	165	—

Der blev altsaa i alt i Sverige optaget 20 143 arbejdsløse mænd og 594 arbejdsløse kvinder. Disse tal angir dog ikke den hele arbejdslighed²⁾, navnlig ikke for kvindernes vedkommende. Først og fremst synes det nemlig utvilsomt — uttales der i den nysnævnte kilde — at betragtelig arbejdsløshet er forekommeligt paa adskillige steder, uten at nogen tælling er blit anordnet der³⁾. Videre har man paa steder, hvor saadan iverksattes, kunnet konstatere, at ikke alle arbejdsløse meldte sig. Mangestedts turde dette forhold i væsentlig grad være at tilskrive manglende interesse fra anordnerne og pressens

¹⁾ Ialt fungerte ved tællingen 371 tællingsbestyrere, 599 hjælpere og 497 kontrollører. Som bestyrere anbefalte Kommersekollegiet kommunale tjenestemænd, folkeskolelærere o. l., som kontrollerer fagforeningsfunktionærer. ²⁾ De «mere eller mindre sandsynlige» tal, der ifølge det ovennævnte promemoria (side 21—22) angaves for arbejdsligheten høsten 1908, synes dog at tyde paa, at tællingerne den 12 januar 1909 i det hele tat gir et nogenlunde rigtig indtryk af arbejdslighedens omfang i de vigtigste byer, maaske med undtagelse af Stockholm. For Stockholm veksler nemlig opgaverne fra høsten 1908 mellem 2 000 og 5 000, i Göteborg regnes mindst 1 200, i Malmö 17 à 1800, i Norrköping 8 à 900, i Gäfle 4 à 500, i Helsingborg 5 à 600, i Lund ca. 300 og i Halmstad ca. 200 arbejdsløse. Sm. hermed de her side 48 anførte opgaverne efter tællingen i januar 1909. ³⁾ Mens 87 byer og 149 landkommuner avholdt tælling, var der 45 byer og 2 243 landkommuner, som ingen saadan avholdt. Folkemængden i de byer, som undlot at tælle, utgjorde dog kun 5 pct. af Sveriges samlede bybefolkning, men for landdistrikternes vedkommende var det kun 17 pct. af befolkningen, som berortes af tællingen.

side, saaledes at ikke tilstrækkelig reklame blev gjort, men mange arbejdsløse svævede i uvidenhed om tællingerne og deres virkelige hensigt. Derhos har mange høiere avlønnede sæsonarbeidere — malere, snekkere, murere, stuere m. fl. — sikkerlig hat den opfatning, at de ikke berørtes af tællingerne, især da deres arbejdsløshet paa denne tid af aaret ikke er noget usedvanlig, og de som regel ikke behøver nogen ekstraforholdsregler, men kan sørge for sig selv, til arbeidet efter kommer igang.

Det store flertal af de anmeldte arbejdsløse, nemlig 19 327 mænd og 522 kvinder, hadde betegnet sig som fuldt arbeidsføre, mens kun 888 i en eller anden henseende var mindre arbeidsføre.

Tilfældig arbeidsfortjeneste opgives for 1 891 mænd og 59 kvinder.

I de største byer meldte der sig følgende antal arbeudsledige:

Byer.	Indbygger- antal.	Arbeudsledige.		Byer.	Indbygger- antal.	Arbeudsledige.	
		Mænd.	Kvinder.			Mænd.	Kvinder.
Stockholm	337 460	2 703	146	Uppsala	24 635	259	2
Göteborg	160 523	1 626	71	Jönköping	24 174	98	-
Malmö	79 817	1 257	26	Boras	20 373	143	2
Norrköping	45 203	649	4	Lund	19 464	365	47
Helsingborg	32 238	468	12	Halmstad	17 879	223	5
Gäfle	31 367	492	9	Linköping	17 224	164	3
Örebro	28 078	175	6	Västerås	16 624	179	1
Eskilstuna	27 444	215	2	Sundsvall	16 347	222	3
Karlskrona	26 293	155	-	Karlstad	16 077	296	-

I forhold til folkemængden utgjorde antallet af anmeldte arbeudsledige mænd i Stockholm 0.8 pct., mens der var forholdsvis flere i en række andre byer, saaledes i Göteborg 1.0 pct., i Norrköping, Helsingborg, Malmö og Gäfle omkring 1½ pct. og i Lund henimot 2 pct. Gjennemsnittlig utgjorde de anmeldte ledige mænd i de svenske byer 1.0 pct. af befolkningen.

Hvad landdistrikterne angaaer, kan merkes, at der i Nørbotten, hvor de fleste landskommuner holdt tælling, i alt meldte sig 2 174 arbeudsledige mænd, hvilket utgjør henved 2 pct. af vedkommende kommunenes folkemængde. I de øvrige landkommuner, der holdt tælling, meldte der sig i alt 4 599 mænd (0.8 pct. af folkemængden).

Ifølge de norske arbeudsledighetsstællinger i 1905 og 1906¹⁾ utgjorde antallet af arbeudsledige mænd i forhold til folkemængden: i Kristiania 5 mars 1905 2.2 pct., 31 december 1905 1.9 pct.; i Bergen 4 februar 1906 1.0 pct., i Trondhjem 31 december 1906 0.6 pct., i Drammen ca. 1 februar 1906 1.4 pct., i Moss 5 januar 1906 1.1 pct., i Fredrikstad, Sarpsborg, Porsgrunn og Skien vaaren 1905 henholdsvis 1.5, 0.3, 1.0 og 0.6 pct.

I «Meddelanden från K. Kommerskollegii Afdelning för Arbetsstatistik» 1909, nr. 1—2 og 6, findes for Stockholm, Göteborg m. fl. byer oplysninger om de arbejdsløses fag, alder m. v.; jfr. ogsaa «Arbetsløshetsräkningen i Stockholm den 12 januari 1909. Preliminär bearbetning verkställd af Stockholms Stads Statistiska Kontor».

¹⁾ Se Norges officielle Statistik V. 39: Socialstatistik VI. (Medfulgte «Arbeidsmarkedet» 1907.)

I. Oversigt over arbeidsledigheten i juli—december 1909, sammenlignet med de tilsvarende maaneder tidligere aar.

Mens opgaverne for første halvaar 1909 i det hele tat viser forholdsvis litet gunstige forhold, synes der i løpet av andet halvaar efterhaanden at ha indtraadt en vending til det bedre.

Den gjennemsnitlige ledighetsprocent for en række viktigere fag, beregnet paa den i nærværende aargangs 1ste og 2det høfte side 1—2 omhandlede maate, var i første halvaar adskillig høiere end gjennemsnitlig i de fire foregaaende aar, men i løpet av sommeren og høsten 1909 nærmer ledighetsprocenten sig dette gjennemsnit, og ved aarets utgang var arbeidsledighetsprocenten mindre i 1909 end gjennemsnitlig i 1904—1908; sammenlignet med 1908 naaddes der allerede i oktober en gunstigere procent. Dette vil ogsaa sees av den i ovennævnte høfte side 1 indtagne grafiske fremstilling, hvor forøvrig kurven for 1909 fra august til november efter nyere beregninger skal ligge litt anderledes; ledighetsprocenten i september 1909 skal nemlig være 4.2 og i oktober 1909 5.1 istedetfor som før beregnet henholdsvis 4.0 og 5.8. Kurven for 1909 vil efter de nye beregninger beskrive en jenv bue i 2det halvaar og i oktober ligge endel lavere end den gjør paa fremstillingen — omtrent midt mellem kurverne for 1908 og 1905—1908.

At ledighetsprocenten ved begyndelsen av 2det halvaar stillet sig ugunstig i forhold til tidligere aar, skriver sig især fra forholdsvis stor ledighet blandt jern- og metalarbeiderne; utover høsten tiltok ikke ledigheten blandt disse, hvad den ellers har pleiet at gjøre.

Ved utgangen av hver av maanederne juli—december var ledighetsprocenten efter de foreliggende fagforeningsopgaver for hvert av de nedenstaende 10 fag og i gjennemsnit for disse (beregnet som oven nævnt): a) gjennemsnitlig i aarene 1905—1908, b) i 1908 og c) i 1909:

F a g.	31 juli.			31 august.			30 september.		
	1905— 1908.	1908.	1909.	1905— 1908.	1908.	1909.	1905— 1908.	1908.	1909.
Jern- og metalarbeidere...	1.1	1.6	4.4	1.1	1.5	4.4	1.5	2.6	4.5
Formere	-	-	2.7	0.1	-	3.5	0.5	1.6	2.6
Træarbeidere	1.2	1.2	2.4	1.7	1.2	3.5	2.4	2.4	2.7
Møbelsnekkekere	2.1	0.9	1.0	1.4	0.8	1.5	0.5	0.6	1.4
Boktrykkere	2.3	0.6	0.9	4.4	2.0	1.7	2.8	2.4	2.2
Bokbindere	3.6	0.7	1.8	3.3	1.2	1.6	2.3	2.1	0.4
Bakere	3.1	7.8	6.0	3.2	5.6	7.7	7.9	10.8	15.4
Skotoi- og skofabrabarb....	0.2	0.6	0.3	0.2	0.5	0.5	0.2	0.3	0.2
Malere	0.5	0.6	-	0.9	2.0	-	4.1	4.0	2.9
Murere	11.9	20.6	6.3	11.4	12.5	6.6	10.7	13.4	9.1
Gjennemsnitlig	2.0	3.1	3.3	2.2	2.4	3.7	2.8	3.6	4.2

F a g.	31 oktober.			30 november.			31 december.				
	1905— 1908.		1908.	1909.	1905— 1908.		1908.	1909.	1905— 1908.	1908.	1909.
Jern- og metalarbeidere...	1.9	3.4	4.6	1.8	3.6	3.8	2.9	5.2	4.7		
Formere	0.8	2.8	3.5	1.0	4.0	2.3	2.4	8.7	1.9		
Traearbeidere	2.4	3.3	4.5	6.0	7.6	5.7	11.8	13.7	8.5		
Møbelsnekkkere	0.9	1.2	0.7	1.0	1.1	1.1	3.6	4.0	1.2		
Boktrykkere	2.1	0.5	1.5	1.8	0.5	1.4	4.2	2.4	2.0		
Bokbindere	1.7	1.4	0.2	1.0	1.7	-	1.9	1.3	0.4		
Bakere	13.6	16.5	12.7	13.4	12.4	10.8	11.1	14.2	15.0		
Skotøi- og skofab arb...	0.2	0.4	0.1	0.4	0.9	0.4	1.3	2.7	3.8		
Malere	14.7	9.6	12.5	30.8	24.4	19.3	37.2	30.0	37.3		
Murere	22.8	32.7	11.1	29.4	44.8	39.0	57.3	65.1	42.9		
Gjennemsnitlig	4.5	6.2	5.1	6.8	8.8	7.6	11.2	13.1	10.3		

Arbeidskontorernes opgaver viser endnu i juli og august 1909 et betydelig større overskud av arbeidssøkende mænd over ledige plasser end i de tilsvarende månedene det foregaaende året, men i september og oktober er forskjellen mellom de to åar betydelig mindre; i november og desember er der mindre overskud i 1909 end i 1908. Mens overskuddet av arbeids-søkende mænd over ledige plasser ved 14 arbeidskontorer fra juli til desember 1908 steg fra 381 til 1511, steg det samme overskud i samme tidsrum 1909 fra 676 til 1346. Sammenlignet med 1907 stilte dog forholdene sig mindre gunstige ved utgangen av 1909.

Arbeidsgivernes opgaver over antallet av de hos dem sysselsatte arbeidere ved utgangen av hver av månedene juli—desember 1909 tyder i det hele tat på jevn beskjæftigelse i denne tid. I 3dje kvartal holder det samlede arbeiderantallet seg hos de arbeidsgivere, som har indsendt opgaver, i det hele tat nogenlunde uforandret; i 4de kvartal viser vistnok sæson-fagene som vanlig endel tilbakegang, likesom bergverksdriften i samme tidsrum viser en betydelig avtagende arbeidsstyrke, men på den anden side viser metall-, maskin- og skibsbrygningssindustrien samt tekstilindustrien nogen fremgang; jfr. nærmere avsnit 3.

I utlandet synes der også i det hele tat at ha vært gunstigere arbeidsforhold i 1909 end i 1908, navnlig i den senere del av året; jfr. avsnit 4.

Forøvrig henvises til de følgende månedsoversigter og tabeller.

Juli 1909.**1. Almindelig oversigt.**

Likesom i den foregaaende maaned var der i juli 1909 i det hele tat ikke megen arbeidsledighet, bortset fra skibsbygnings-, metal- og maskinindustrien i Bergen. Ogsaa her synes forholdene at være lysnet litt, idet ledighetsprocenten blandt Bergens organiserte jern- og metalarbeidere er gaat ned fra 18.2 ved utgangen av juni til 16.6 ved utgangen av juli, likesom ogsaa arbeidskontorets opgaver tyder paa litt bedring. Derimot var der i Trondhjem efter arbeidskontorets opgaver i juli indtraadt en forvaerring, mens der i det hele ved arbeidskontorerne var færre ledige mænd og flere pladser for dem end i juni.

Bortset fra Bergen utgjorde overskuddet av ledige mænd over ledige pladser ved arbeidskontorerne i de 4 største byer i juli 1909 423 mot 514 i juli 1906, 340 i juli 1907 og 375 i juli 1908; medregnes Bergen, var overskuddet i juli 1909 657 mot henholdsvis 638, 384 og 379 i samme maaned 1906—1908.

Efter opgaver fra endel viktigere fagforeninger var der blandt jern- og metalarbeidere ved utgangen av juli iaar — likesom de foregaaende maaneder — betydelig større arbeidsledighet end i de tilsvarende maaneder de tre foregaaende aar, idet den ved utgangen av juli 1906, 1907, 1908 og 1909 utgjorde henholdsvis 0.8, 0.6, 1.7 og 4.5 pct. (i Bergen 16.6 pct., forøvrig 3.1 pct.), mens arbeidsledigheten i gjennemsnit for endel andre fag (boktrykkere, tømrere o. l., malere, møbelsnekkekere og bakere) ved utgangen av juli 1909 kun utgjorde 1.7 pct. (juli 1906—1908 henholdsvis 1.9, 1.6 og 1.3 pct.).

Der er adskillige steder mangel paa arbeidskraft til landbruket.

2. Opgaver fra fagforeninger.

Arbeidsledigheten blandt medlemmerne av endel viktigere fagforeninger ved utgangen av juni og juli 1908 og 1909 sees av følgende tabel:

Fag.	30 juni.				31 juli.			
	Medlemstal.		Derav pct. ledige.		Medlemstal.		Derav pct. ledige.	
	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.
1. Jern- og metalarbeidere	5 270	5 199	1.3	5.0	5 343	5 187	1.7	4.5
2. Boktrykkere	1 299	1 377	0.3	0.4	1 309	1 360	0.6	0.7
3. Træstof- og papirfabrikarb...	185	165	-	-	195	170	-	-
4. Møbelsnekkekere	340	370	0.6	1.9	340	375	1.5	0.8
5. Skotoiarbeidere	391	389	2.6	0.5	377	394	1.6	-
6. Malere	c. 550	c. 450	-	-	600	450	-	-
7. Tømrere m. v.....	735	729	1.1	2.2	723	765	1.8	3.8
8. Bakere	200	270	-	2.6	c. 185	250	7.6	6.0
9. Hermetikarbeidere	c. 280	c. 300	-	3.7	c. 285	299	[0.7]	2.7
10. Sag- og høvleriarbeidere	130	98	3.8	1.0	108	98	9.3	2.0
Tilsammen 1—10	9 380	9 347	1.0	3.3	9 465	9 348	1.6	3.2

3. De offentlige arbeidskontorer¹⁾.

S t e d e r .	J u l i 1 9 0 9 .						Arbeidssøkende mænd flere end ledige pladser.		
	Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.			Juli 1909.	Juli 1908.	Juni 1909.
	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.			
1. Kristiania	1 028	788	578	842	855	685	240	298	391
2. Bergen	486	252	215	110	96	83	234	4	294
3. Trondhjem	122	24	17	2	-	-	98	1	25
4. Stavanger.	326	241	159	147	272	118	85	76	156
Nr. 1—4 tilsammen	1 962	1 305	969	1 101	1 223	886	657	379	866
5. Fredrikstad	125	59	27	21	20	2	66	8	53
6. Hamar	8	15	5	5	27	2	÷ 7	÷ 8	÷ 6
7. Gjøvik.....	10	30	3	9	81	3	÷ 20	÷ 35	÷ 12
8. Drammen	131	147	106	33	105	17	÷ 16	43	10
9. Horten	20	22	5	10	23	2	÷ 2 (÷ 37)	-	4
10. Skien	51	90	44	1	10	1	÷ 39	3)	-
11. Kristiansand S.	14	9	6	15	17	15	5	7	8
12. Kristiansund N.	8	3	3	4	3	1	5	6	3
13. Stenkjær	1	4	-	-	4	-	÷ 3	÷ 8	÷ 3
14. Bodø	-	-	-	-	-	-	-	2	÷ 1
15. Trysil	-	6	-	-	6	-	÷ 6	÷ 8	÷ 4
16. Elverum	5	10	-	7	30	-	÷ 5	÷ 5	÷ 8
Nr. 1—16 tilsammen	2 335	1 700	1 168	1 206	1 549	929	635	-	900
Nr. 1—16 juni 1909	2 501	1 601	1 160	1 410	1 693	1 127	-	-	900
17. Arendal	5	5	5	11	11	10	4) ?	3) -	4) ?
Nr. 1—8, 11—16	2 264	1 588	1 119	1 195	1 516	926	676	381	906

Av de ovenanførte 2 335 arbeidssøkende mænd i juli 1909 var 276 sæsonarbeidere, 528 ulært arbeidere og 1 531 andre (derav 158 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeiderne ansattes 154, av de ulært arbeidere 314, av de øvrige 700 (derav 82 sjøfolk i Stavanger). Av de besatte pladser var 108 ved sæsonarbeide, 520 ved ulært arbeide og 540 ved andet arbeide.

Av (mandlige) hermetikarbeidere i Stavanger var der i juli 8 arbeidssøkende mot 13 baade i juni og mai, av sagarbeidere i Fredrikstad i juli 19 (mot 14 i juni og 10 i mai).

Av de 1 206 arbeidssøkende kvinder ansattes 929. Der var 1 549 ledige pladser for kvinder.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for juli 1909:

Kristiania: Paa det mandlige arbeidsmarked var det beregnede overskud av arbeidskraft ialt i byen i juli 508 personer, i juni 832 og juli ifjor 634. Tilgangen av fremmed arbeidskraft er gåaet ned fra 17 pct. i juni

¹⁾ Jfr. note 1 og 2 til tabellen for januar 1909. ²⁾ Jfr. «Arbeidsmarkedet» 1908, side 51 med note 4. ³⁾ Arbeidskontor var endnu ikke oprettet. ⁴⁾ Jfr. note 3 til tabellen for februar 1909.

til 14 pct. i juli; juli 1908 var den ogsaa 14 pct. Der har i maanedens løp været utilstrækkelig tilgang af kvægrægtere og tjenestefolk til landet, blikslagere, smeder og hustømmermænd, men overflod af smedgutter og opslagere, mekanikere, fyrbøtere, kontor- og handelsfolk, kjørere, sjøfolk og ulærte arbeidere. — Paa det kvindelige arbeidsmarked er der fremdeles mangel paa alle slags tjenestepiker til hoteller, restauranter og private hus.

Bergen: Den uforholdsmaessig store arbeidsledighed i metal- og maskinindustrien samt skibsbygningsindustrien vedvarer uforandret. Der er dog grundet haab om, at der i den nærmeste fremtid vil intræde nogen bedring. — Streiken blandt bygningssnekkerne og hustømmermændene bilagdes 20 juli. — Av de mandlige arbeidssøkende var 33.1 pct. hjemmehørende utenbys.

Trondhjem: Naar hensees til aarstiden, var arbeidsforholdene her denne maaned daarligere end almindelig for mandlige arbeidere, og det antages, at mange gik ledige i kortere eller længere tid. Tilgangen af fremmed arbeidskraft var ogsaa større end vanlig. Ved kontoret utgjorde den vel halvdelen af det samlede tilbud; men en stor del af de fremmede arbeidere forlot vistnok etter byen efterhvert, som de blev klar over, at her intet var at gjøre. Da efterspørslen efter arbeidskraft til landbruket var usedvanlig liten, tyder dette paa, at mange arbeidere da søkte arbeide ute i landdistrikterne.

S t a v a n g e r: Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat mangel paa tjenestedrenge og slaattefolk til landet, fiskere, naglegutter og erindsgutter, men overflod af smedgutter, fyrbøtere, hermetikarbeidere, sjøfolk, dagarbeidere og yngre gutter, som søger hyre til sjøs. — Kvindeavdelingen har hat mangel paa tjenestepiker og høionningskvinder til landet og piker til byen, men overflod af kontor- og butikdamer. — Tilgangen af fremmed mandlig arbeidskraft er gaat op til 32.4 pct. i juli mot 25 pct. i juni. Juli 1908 var den 33.5 pct.

Fredrikstad: Kontoret har denne maaned hat mangel paa kvindelig arbeidskraft til landet, hvormot der har været overflod af mekanikere, tomtearbeidere, sjøfolk, sagarbeidere og ulærte arbeidere. — Blandt murere og murerarbeidere paagaar for tiden streik. — Tilgangen af fremmed mandlig arbeidskraft er steget fra 65 pct. i juni til 70 pct. i juli.

Hamar: Efterspørsel efter saavel kvindelig som mandlig tjenerhjælp, særlig til landet.

Gjøvik: Mangel paa arbeidskraft — særlig kvindelig. Forholdet stiller sig uheldigst for landdistriktet.

Drammen: Kontoret har i denne maaned hat utilstrækkelig tilgang af slaattefolk og mandlige som kvindelige tjenere til landet, likesom det ogsaa har været mangel paa tjenestepiker i byen.

Horten: Nogen nævneværdig virkning af ukerapporternes spredning i distriket kan endnu ikke merkes. — I bakerfaget er konflikt med blokade af endel bakerier. — Et par bygmestre er ogsaa blokert.

Skien: Den mandlige avdeling har hovedsaglig hat mangel paa tjenestegutter til landet, bygningssnekker og malere, paa arbeidssøkende kvinder er der fremdeles mangel.

Arendal: Der har i maanedens løp ikke kunnet merkes nogen arbeidsløshet. Der har i byens nærhet forefaldt 2 streikere, hvorav den ene nu er slut, mens den anden fremdeles vedvarer. Fra Norsk Centralforening for boktrykkere er i maanedens løp anmeldt 5, hvorav 1 indehadde stilling som maskinmester, ingen av dem kunde erholde arbeide her.

Kristiansand S.: Kontoret har denne maaned hat mangel paa slaattefolk, malere, vognlakerere, smedlærlinger, visergutter og høstningskvinder

rundt om til landet. En ny hermetikfabrik ved byen har skaffet endel mænd og kvinder arbeide. Ved Fiskaa salpeterfabrik er for tiden streik.

Kristiansund N.: Søkningen til kontoret har i den forløpne maaned været meget liten. — Der har fremdeles været endel forespørsler efter tjenestepiker, men kontoret har liten hjælp kunnet yde, da de fleste piker paa denne aarstid vil ha onnearbeide og være paa landet.

Stenkjær: Nye ledige arbeidere er ikke anmeldt i denne maaned. De allerfleste har beskjæftigelse. Fra landdistrikterne var i maanedens begyndelse adskillig spørsmål efter slaatonnfolk, uten at dette behov kunde dækkes ved kontoret. — Efter hvad man kjender til er dog de fleste pladser besatte utenom kontoret.

Bodø: Arbeidsforholdene her antages tilfredsstillende. Tilbud og efterspørsel antages at staa i passende forhold til hinanden. — Maaske er der for øeblikket mere arbeide for malere og bygningssnekere, end disse kan overta, men dette forhold vil formentlig snart utjevne sig. — Tilgangen paa tjenestepiker er fremdeles utilstrækkelig.

Trysil: Det har i maaneden været nogen efterspørsel efter grøftegravere og jordarbeidere; men nu i slaatonntiden er det ikke folk at opdrive til jordarbeide, naar undtages nogen omvankende norske og svenske løsarbeidere, som dog folk her ikke vil ha i arbeide. — Forøvrig er arbeidsforholdene her oppe for tiden bra.

Elverum: Skjønsmæssig antal ledige mænd ved maanedsskiftet: ingen.

I Drammen, Gjøvik, Elverum, Trysil, Hamar og Bodø antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av juli 1909, i Kristiania 508, i Fredrikstad 20, i Skien antagelig ingen, i Horten ca 10 og i Kristiansand S. 5 saadanne.

4. Samlet antal arbeidsledige mænd

i Kristiania, Fredrikstad, Drammen og Horten ved utgangen av maanederne februar—juli 1909.

(Efter arbeidskontorernes beregning eller skjøn¹⁾.)

	28 febr. 1909.	31 mars 1909.	30 april 1909.	31 mai 1909.	30 juni 1909.	31 juli 1909.
Kristiania	1 634	1 572	1 370	964	832	511
Fredrikstad	200	100	50	15	15	20
Drammen	40	60	30	10	-	-
Horten	c. 100	30	c. 20	20	c. 10	c. 10
Tilsammen for disse byer	1 974	1 762	1 470	1 009	857	541

¹⁾ For Kristiania beregnet paa en noget anden maate end tidligere (for februar—mai er beregningen utført i det Statistiske Centralbureau).

A u g u s t 1 9 0 9 .

1. A l m i n d e l i g o v e r s i g t.

Sammenlignet med juli viser august 1909 som sedvanlig i det hele tat nogen stigning i arbeidsledigheten. I skibsbrygnings-, metal- og maskinindustrien i Bergen, hvor der isommer har været usedvanlig stor ledighet, er der dog nogen bedring. Ogsaa i Trondhjem, hvor der i juli i forhold til aarstiden var mange ledige, er der i august indtraadt nogen bedring, mens der i det hele ved arbeidskontorerne var flere ledige mænd og færre ledige pladser for dem end i juli.

Sammenlignet med august maaned i de foregaaende aar var arbeidsledigheten iaar noget større.

Bortset fra Bergen utgjorde overskuddet av ledige mænd over antallet av ledige pladser ved arbeidskontorerne i de 4 største byer i august 1909 609 mot 486 i august 1906, 242 i august 1907 og 381 i august 1908; medregnes Bergen, var overskuddet i august 1909 841 mot henholdsvis 633, 345 og 458 i samme maaned 1906—1908.

Efter opgaver fra endel vigtigere fagforeninger var der blandt jern- og metalarbeidere i august iaar betydelig større arbeidsledighet end i de tilsvarende maaneder de tre foregaaende aar, idet den ved utgangen av august 1906, 1907, 1908 og 1909 utgjorde henholdsvis 0.8, 0.6, 1.7 og 4.6 pct. (i Bergen 11.4 pct., forøvrig 3.8 pct.). Det samme gjelder bakere med henholdsvis ingen arbeidsledighet i august 1906 (konflikt) og 1907, 7.0 pct. i 1908 og 7.7 pct. i 1909, mens arbeidsledigheten i gjennemsnit for endel andre fag (boktrykkere, tomrere, møbelsnekkekere, malere og hermetikarbeidere) ved utgangen av august 1909 utgjorde 2.3 pct. (august 1906—1908 henholdsvis 2.8, 1.8 og 2.0 pct.).

Der klages adskillige steder over mangel paa tjenestepiker og flere steder ogsaa over mangel paa arbeidskraft til landbruket.

2. O p g a v e r f r a f a g f o r e n i n g e r .

Arbeidsledigheten blandt medlemmerne av endel vigtigere fagforeninger ved utgangen av juli og august 1908 og 1909 sees av følgende tabel:

Fag.	31 juli.				31 august.			
	Medlemstal.		Derav pct. ledige.		Medlemstal.		Derav pct. ledige.	
	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.
1. Jern- og metalarbeidere	5 343	5 187	1.7	4.5	5 287	5 151	1.7	4.6
2. Boktrykkere	1 309	1 360	0.6	0.7	1 309	1 363	2.4	1.7
3. Tomrere m. v.	732	834	2 2	3.5	707	856	2.7	4.2
4. Traestof- og papirfabrikarb.	742	693	-	-	772	692	-	-
5. Skotøiarbeidere	542	526	1.1	0.6	533	508	0.4	0 2
6. Malere	600	450	-	-	c. 550	450	-	-
7. Sag- og høvleriarb.	570	403	3.7	1.2	545	410	4.2	3.7
8. Hermetikarbeidere	c. 285	299	[0.7]	2.7	289	305	1.0	2.0
9. Møbelsnekkekere	245	275	1.2	1.1	240	280	1.7	2.1
10. Bakere	c. 185	250	7.6	6.0	c. 185	260	7.0	7.7
Tilsammen	10 553	10 277	1.5	3.0	10 417	10 275	1.8	3.4

3. De offentlige arbeidskontorer.¹⁾

Steder.	August 1909:						Arbeidssøkende mænd flere end ledige pladser.		
	Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.					
	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	August 1909.	August 1908.	Juli 1909.
1. Kristiania	1 168	690	530	1 025	1 203	849	478	283	240
2. Bergen	484	252	215	114	91	66	232	77	234
3. Trondhjem	57	25	14	1	2	1	32	÷ 4	98
4. Stavanger.....	287	188	131	186	303	136	99	102	85
Nr. 1-4 tilsammen	1 996	1 155	890	1 326	1 599	1 052	841	458	657
5. Fredrikstad	143	39	12	15	31	3	104	73	66
6. Hamar	17	10	4	28	55	7	7	7	÷ 7
7. Gjovik.....	13	32	6	15	89	5	÷ 19	÷ 27	÷ 20
8. Drammen.....	114	82	68	66	185	39	32	57	÷ 16
9. Horten	25	19	5	5	21	3	6 ²⁾ (÷ 38)	÷ 2	
10. Skien	52	63	32	1	17	1	÷ 11 ³⁾	-	÷ 39
11. Kristiansand S.	27	13	11	29	23	21	14	23	5
12. Kristiansund N.	6	1	-	9	6	3	5	9	5
13. Stenkjær	1	-	-	1	1	-	1	-	÷ 3
14. Bodø	-	20	-	-	-	-	÷ 20	-	-
15. Trysil	-	6	-	-	6	-	÷ 6	÷ 6	÷ 6
16. Elverum.....	4	15	3	34	56	8	÷ 11	÷ 12	÷ 5
Nr. 1-16 tilsammen	2 398	1 455	1 031	1 529	2 089	1 142	943	-	635
Nr. 1-16 i juli 1909	2 335	1 700	1 683	1 206	1 549	929	-	-	635
17. Arendal	30	18	5	51	49	24	12 ³⁾	-	⁴⁾ ?
Nr. 1-8, 11-16	2 321	1 373	994	1 523	2 051	1 138	948	582	676

Av de ovenanførte 2 428 arbeidssøkende mænd i august 1909 (Arendal medregnet) var 284 sæsonarbeidere, 535 ulærte arbeidere og 1 609 andre (derav 141 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeiderne ansattes 154, av de ulærte 259, av de øvrige 623 (derav 77 sjøfolk i Stavanger). Av de besatte pladser var 138 ved sæsonarbeide, 422 ved ulært arbeide og 476 ved andet arbeide.

Av de 1 168 arbeidssøkende mænd i Kristiania var 284 ulærte arbeidere (hvorav 152 ansattes), 238 landtransportarbeidere (120 ansatte) og 171 metal-, maskin- og skibsbygningsindustriarbeidere (67 ansatte). — I Bergen var der blandt 484 arbeidssøkende mænd 152 metal-, maskin- og skibsbygningsindustriarbeidere (hvorav kun 36 ansattes) og 50 ulærte (26 ansatte), i Trondhjem var av 57 arbeidssøkende mænd 16 metal- og maskinarbeidere og 9 ulærte (henholdsvis 1 og 3 ansatte), i Stavanger kan foruten de ovennævnte sjøfolk merkes 18 hermetikarbeidere (10 ansatte) og 35 ulærte (14 ansatte), i Fredrikstad 39 metal-, maskin- og skibsbygningsarbeidere (2 ansatte) og 19 sagarbeidere (2 ansatte), i Hamar 12 jordbruks- og skogsarbeidere (3 ansatte), i Drammen 37 jordbruks- og skogsarbeidere (15 ansatte) og 36 ulærte arbeidere (26 ansatte; der var 49 ledige pladser for ulærte), i Horten 14 dagarbeidere (3 ansatte), i Skien 32 ulærte arbeidere (20 ansatte; 34 ledige pladser), 3 bygningsindustriarbeidere (2 ansatte; 14 ledige pladser, hvorav 7

¹⁾ Jfr. note 1 og 2 til tabellen for januar 1909. ²⁾ Jfr. «Arbeidsmarkedet» 1908, side 55 med note 2. ³⁾ Arbeidskontor var endnu ikke oprettet. ⁴⁾ Jfr. note 3 til tabellen for februar 1909.

for malere og 7 for snekkere), i Arendal 8 ulærte, 7 landtransportarbeidere og 6 metal-, maskin- og skibsbygningsarbeidere (henholdsvis 1, 2 og 1 ansatte), i Kristiansand 18 ulærte (6 ansatte).

Av 1580 arbeidssøkende kvinner ansattes 1166. Der var 2138 ledige pladser for kvinner, hovedsagelig som vask- og rengjøringsarbeidersker og tjenestepiker; av 1203 ledige pladser i Kristiania var saaledes 814 som vask- og rengjøringsarbeidersker og 288 som tjenestepiker, i Stavanger av 303 henholdsvis 69 og 188, i Drammen av 185 6 og 146 (sidstnævnte sted altsaa væsentlig kun tjenestepiker).

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretning for august 1909:

Kristiania: Paa det mandlige arbeidsmarked var det beregnede overskud av arbeidskraft ialt i byen i august 1017 personer, i juli 511 og i august ifjor 602. Tilgangen av fremmed arbeidskraft er steget fra 14 pct. i juli til 18 pct. i august, august ifjor var den 15 pct. Der har i maanedens løp været utilstrækkelig tilgang av kvægrøgtere, elektrikere, møbel- og bygningssnekere samt skomakere, men overflod av smedgutter og opslagere, jerndreiere og filere, platearbeidere, formere, fyrbøtere, lager-, kontor- og butikfolk, kjørere, sjøfolk og ulærte arbeidere. — Paa det kvinnelige arbeidsmarked var forholdet mellom tilbud og efterspørsel 85 arbeidssøkende paa 100 ledige pladser i august mot 98 i juli og 93 i august ifjor. Der er fremdeles mangel paa alle slags tjenestepiker til hoteller, restauranter og private hus; paa øvede ekspeditricer i kolonialbranchen har der i august ogsaa været mangel.

Bergen: Arbeidsforholdene i maskin- og skibsbygningsindustrien er vedvarende ugunstige. Kun blandt platearbeiderne er der i maanedens sidste del indtraatt nogen bedring. — Av de mandlige arbeidssøkende var 19.5 pct. hjemmehørende utenbys. Hvad der bidrager til denne høie procent av utenbys arbeidssøkende er arbeidere fra Aarstad og Askøen, der pligtmæssig melder sig for at erholde statstilskud til sin arbeidsledighetskasse.

Trondhjem: Sammenlignet med foregaaende maaned antages i august at være indtraatt nogen bedring i arbeidsforholdene her. Men ogsaa i denne maaned var tilgangen av arbeidskraft for stor i de fleste fag, et par fag i bygningsindustrien dog maaske undtagen. — Av fremmed arbeidskraft var tilgangen forholdsvis som anført i beretningen for juli.

Stavanger: Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat mangel paa tjenestedrenge til landet, læregutter, gutter til fabrikker og erindsgutter, men overflod av fyrbøtere, tømmermænd, hermetikarbeidere, sjøfolk, dagarbeidere og yngre gutter, som søker hyre. — Kvindeavdelingen har hat stor mangel paa tjenestepiker til byen og piker til landet (budeier). — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat ned til 31.2 pct. i august mot 32.4 pct. i juli. August 1908 var den 34.8 pct.

Fredrikstad: Kontoret har denne maaned hat oversflod av jord- og fjeldarbeidere, mekanikere, fyrbøtere, sagmestre, tomtearbeidere, kjørere, sjøfolk, sagarbeidere og ulærte arbeidere, hvorimot der har været mangel paa kvindelig arbeidskraft til landet. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat ned fra 70 pct. i juli til 59 i august.

Hamar: Der har i denne maaned været mindre efterspørsel end vanlig efter mænd, hvorimot sterk efterspørsel efter kvindelig tjenerhjælp.

Gjøvik: Der er fremdeles ringe tilgang paa arbeidskraft — særlig kvindelig.

Drammen: Kontoret har i august maaned hat mangel paa arbeidere til landet og for liten tilgang paa tjenestepiker til byen og landsbygderne.

Horten: Kontoret viser nu øket tilgang paa mandlige arbeidere utenfor byen, men da vedkommende arbeidere for en væsentlig del er byfolk og behovet av arbeidskraft særlig gjelder landdistrikterne, har faa formidlinger kunnet komme istand. Sterk byggevirksomhet har medvirket til, at nogen nævneværdig arbeidsledighet er her for tiden ikke. — Tilgangen paa kvindelig arbeidskraft er meget liten. Pikelønningerne har derfor ogsaa noget stigende tendens. — Blokaden av et par bygmestre og nogen bakere vedvarer.

Skien: Kontoret har i august maaned hat overflod av ukerte arbeidere, men mangel paa bygningssnekker og malerarbeidere samt mangel paa kvindelig arbeidskraft.

Kristiansand S.: Kontoret har denne maaned hat utilstrækkelig tilgang av opslagere, visergutter, gaardsgutter og piker til landet, men overflod av gartnere, malere og alleslags ulært arbeidere.

Kristiansund N.: Det vedvarende regnveir har gjort, at flere ulært arbeidere og andre dagarbeidere har gått arbeidsledige i nogen tid, dog uten at søke arbeidskontorets hjælp. Ellers ansees forholdene som vanlige paa denne aarstid.

Stenkjær: Nye ledige arbeidere har ikke meldt sig denne maaned. Nogen faa har paa gjennemreise søkt kontoret efter anlægs- eller grubearbeide, uten at de er blit indskrevet — Nogen arbeidsløshet forefindes ikke for tiden.

Bodø: Da der i denne maaned har foregaat et forholdsvis godt sildfiske i distrikterne heromkring, har alle ledige hænder fundet særdeles lønnende beskjæftigelse, dels ved deltagelse i fisket og især ved tilvirkning og salting.

Trysil: Tilstanden paa arbeidsmarkedet er nu som ved forrige kvartalsskifte. August har været en stille maaned.

Elverum: Skjønsmæssig antal ledige mænd ved maanedsskiftet: Ingen. Der har i denne maaned været større efterspørsel efter bra kvindelig tjenerhjælp samt budeier end tidligere.

I Hamar, Gjøvik, Bodø, Trysil og Elverum antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av august 1909, i Skien 10, i Arendal ca. 15, i Kristiansand S. 14 saadanne. (For Kristiania, Fredrikstad, Drammen og Horten se nedenfor.)

4. Samlet antal arbeidsledige mænd
i Kristiania, Fredrikstad, Drammen og Horten ved utgangen av maanederne
februar—august 1909.

(Efter arbeidskontorernes beregning eller skjøn¹⁾.)

	28 febr. 1909.	31 mars 1909	30 april 1909.	31 mai 1909.	30 juni 1909.	31 juli 1909.	31 august 1909.
Kristiania	1 634	1 572	1 370	964	832	511	1 017
Fredrikstad	200	100	50	15	15	20	15
Drammen	40	60	30	10	-	-	10
Horten.....	c. 100	30	c. 20	20	c. 10	c. 10	c. 10
Tils. for disse byer	1 974	1 762	1 470	1 009	857	541	1 052

¹⁾ Jfr. beretningen for juli, side 54, noten.

September 1909.

1. Almindelig oversigt.

Likesom for de foregaaende maaneder tyder ogsaa opgaverne for september paa en noget større arbeidsledighet end ifjor, men forskjellen mellem de to aar er nu betydelig mindre end i de foregaaende maaneder. Mens der sedvanlig er nogen stigning i arbeidsledigheten fra august til september, synes der i det hele tat ikke at være indtraadt nogen saadan stigning iaar, idet ledighetsprocenten for henved 10 000 fagforeningsmedlemmer kun er steget fra 3.5 til 3.8 og overskuddet av ledige mænd ved 15 arbeidskontorer endog er gåaet litt ned (fra 954 til 914); ifjor steg ledighetsprocenten for 10 000 fagforeningsmedlemmer fra august til september fra 1.8 til 2.9, og overskuddet av ledige mænd ved de ansørte kontorer fra 574 til 773. — Fra arbeidskontorerne i Drammen og Skien meldes der forøvrig i september 1909 om begyndende arbeidsledighet, mens der i Bergen, hvor der isommer var megen ledighet i jern-, metal- og skibsbygningsindustrien med litt bedring i august, var fortsat bedring i september.

Ogsaa sammenlignet med 1906 og 1907 viser september 1909 noget større arbeidsledighet. Overskuddet av ledige mænd over ledige pladser ved arbeidskontorerne i de 4 største byer utgjorde nemlig i september 1909 825 mot 766 i september 1906 og 487 i september 1907, og ledighetsprocenten blandt medlemmerne av endel vigtigere fagforeninger ved utgangen av september 1909 4.3 pct. mot 1.4 pct. 3 aar tidligere og 2.0 pct. 2 aar tidligere. For fagforeningernes vedkommende skriver forværelsen sig hovedsagelig fra stigende ledighet blandt jern- og metalarbeiderne og bakerne, mens arbeidsledigheten i gjennemsnit for endel andre fag var omtrent uforandret.

Der klages fremdeles adskillige steder over mangel paa tjenestepiker. Antallet av arbeidssøkende kvinder er dog fra august til september 1909 steget fra 1 580 til 1 915 (antallet av ledige pladser fra 2 138 til 2 450). Flere steder er der ogsaa mangel paa mænd til jordbruksarbeide.

2. Opgaver fra fagforeninger.

Arbeidsledigheten blandt medlemmerne av endel vigtigere fagforeninger ved utgangen av august og september 1908 og 1909 sees av følgende tabel:

Fag.	31 august.				30 september.			
	Medlemstal.		Derav pct. ledige.		Medlemstal.		Derav pct. ledige.	
	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.
1. Jern- og metalarbeidere	5 287	5 151	1.7	4.6	5 290	5 043	2.8	4.6
2. Boktrykkere	1 309	1 363	2.4	1.7	1 297	1 373	2.9	2.4
3. Træarbeidere	786	886	2.8	4.3	799	854	5.1	5.3
4. Skotøiarbeidere	533	508	0.4	0.2	532	515	-	-
5. Malere	c. 550	450	-	-	c. 550	450	-	2.9
6. Træstof- og papirfabrikarb.	372	322	-	-	389	300	-	-
7. Bokbindere	360	360	0.6	1.4	360	360	1.7	0.3
8. Sag- og høvleriарbeidere	431	356	4.2	3.9	416	342	4.8	1.5
9. Hermetikarbeidere	289	305	1.0	2.0	c. 317	285	[3.8]	0.7
10. Bakere	c. 185	260	7.0	7.7	c. 200	260	14.0	15.4
Tilsammen	10 102	9 961	1.8	3.5	10 150	9 782	2.9	3.8

3. De offentlige arbeidskontorer¹⁾.

Steder.	September 1909.						Arbeidssøkende mænd flere end ledige pladser.			
	Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.			Septbr. 1909.	Septbr. 1908.	August 1909.	August 1908.
	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.				
1. Kristiania	1 277	755	597	1 232	1 504	1 016	522	418	478	283
2. Bergen	384	222	197	151	111	104	162	114	232	77
3. Trondhjem	58	25	19	-	2	-	33	18	32	÷ 4
4. Stavanger	340	232	168	201	251	136	108	142	99	102
Nr. 1—4 tils.	2 059	1 234	981	1 584	1 868	1 256	825	692	841	458
5. Fredrikstad	134	58	29	17	24	1	76	48	104	73
6. Hamar	12	12	2	26	55	15	-	÷ 11	7	7
7. Gjovik	28	28	3	23	101	7	-	÷ 25	÷ 19	÷ 27
8. Drammen	143	130	95	107	174	77	13	45	32	57
9. Horten	9	19	6	8	24	4	÷ 10	2	6 ²⁾ (÷ 38)	-
10. Skien	44	29	13	10	19	7	15 ³⁾	-	÷ 11 ³⁾	-
11. Arendal	59	44	34	63	74	33	15 ³⁾	-	12 ³⁾	-
12. Kristiansand S.	31	17	11	30	29	27	14	25	14	23
13. Kristiansund N.	7	-	-	11	9	3	7	8	5	9
14. Stenkjær	1	1	-	-	3	-	-	-	1	-
15. Bodø	-	-	-	-	-	-	-	-	÷ 20	-
16. Trysil	1	-	-	-	4	-	1	÷ 6	÷ 6	÷ 6
17. Elverum	8	20	4	36	66	20	÷ 12	÷ 5	÷ 11	÷ 12
Nr. 1—17 tils.	2 536	1 592	1 178	1 915	2 450	1 450	944	-	955	-
Nr. 1—17 i august 1909	2 428	1 473	1 036	1 580	2 138	1 166	-	-	955	-
Nr. 1—9, 12—17	2 433	1 519	1 131	1 842	2 357	1 410	914	773	954	²⁾ 574

Av de ovenanførte 2 536 arbeidssøkende mænd i september 1909 var 240 sæsonarbeidere, 546 ulært arbeidere og 1 750 andre (derav 185 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeidere ansattes ca. 136, av de ulært arbeidere ca. 318, av de øvrige ca. 724 (derav 98 sjøfolk i Stavanger). Av de besatte pladser var 110 ved sæsonarbeide, 601 ved ulært arbeide og 467 ved andet arbeide.

Av de 1 277 arbeidssøkende mænd i Kristiania var 277 ulært arbeidere (hvorav 176 ansattes), 259 landtransportarbeidere (121 ansatte) og 200 metal-, maskin- og skibsbygningsindustriarbeidere (71 ansatte). Av de 755 ledige pladser for mænd var 313 ved ulært arbeide, 155 ved landtransport, 110 ved jordbruks- og skogdrift, 47 ved bygningsindustri og 43 ved metal-, maskin- og skibsbygningsindustri. — I Bergen var der blandt 384 arbeidssøkende mænd 101 metal-, maskin- og skibsbygningsindustriarbeidere (hvorav kun 21 ansattes, de fleste utenfor faget, idet der i dette kun var anmeldt 9 ledige pladser), 64 vandringsarbeidere (38 ansattes) og 49 ulært (38 ansattes); der var 102 ledige pladser ved ulært arbeide, hvorav 94 besattes. — I Trondhjem var av 58 arbeidssøkende mænd 16 metal- og maskinarbeidere (ingen ansatt) og 20 ulært (8 ansattes). — I Stavanger kan foruten de ovennævnte sjøfolk merkes 36 ulært arbeidere og 35 uten livs-

¹⁾ Jfr. note 1 og 2 til tabellen for januar 1909. ²⁾ Jfr. «Arbeidsmarkedet» 1908, side 55 med note 2. ³⁾ Arbeidskontor var endnu ikke oprettet.

stilling (henholdsvis 23 og 8 ansatte); av de ledige pladser var henimot halvparten (106) ved ulært arbeide, hvorav 89 besattes. — I Fredrikstad kan blandt de arbeidssøkende mænd merkes 26 metal-, maskin- og skibsbygningsarbeidere (4 ansatte), 15 sagarbeidere (7 ansatte); i Hamar 10 jordbruks- og skogsarbeidere (kun 1 ansat, uagtet der var 10 ledige pladser); i Gjøvik 13 ulært arbeidere (1 ansat), av de ledige pladser var 11 ved jordbruk og skogdrift; i Drammen 30 jordbruks- og skogsarbeidere (19 ansatte) og 53 ulært (37 ansatte), av de ledige pladser var 68 ved ulært arbeide; i Skien 25 ulært arbeidere (4 ansatte); i Arendal 15 ulært (10 besatte pladser ved ulært arbeide); i Kristiansand 16 ulært (5 besatte pladser).

Av 1915 arbeidssøkende kvinder ansattes 1450. Der var 2450 ledige pladser for kvinder, hovedsagelig som vask- og rengøringsarbeidersker og tjenestepiker. Av 1504 ledige pladser i Kristiania var saaledes 849 som vask- og rengøringsarbeidersker og 467 som tjenestepiker, i Stavanger av 251 henholdsvis 68 og 147, i Drammen av 174 henholdsvis 11 og 144, i Gjøvik var av 101 ledige pladser 70 for tjenestepiker.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for september 1909:

Kristiania: Det beregnede overskud av mandlig arbeidskraft ialt i byen var i september 1111 personer, i august 1017 og i september ifjor 864. — Tilgangen av fremmed arbeidskraft er gått ned fra 18 pct. i august til 17 pct. i september; september ifjor var den 11 pct. — Der har i maanedens løp været utilstrækkelig tilgang av kvægrøtere, blikslagere, bygningssnekere og skomakere, men overflod av smedgutter og opslagere, mekanikere, platearbeidere og klinkere, formere, metalarbeidere, fyrbøtere og maskinister, typografer, kontor-, lager- og butikfolk, sjøfolk og ulært arbeidere. — Paa det kvindelige arbeidsmarked hersker fremdeles mangel paa alle slags tjenestepiker til hoteller, restauranter, pensionater og private hus.

Bergen: Sammenlignet med forholdene de nærmest foregaaende maaneder er i september indtraadt nogen bedring i maskin- og skibsbygningsindustrien. I de øvrige erhvervsgrene er forholdene normale. — Av de mandlige arbeidssøkende var 18 pct. hjemmehørende utenbys.

Trondhjem: Tilstanden paa arbeidsmarkedet her antages at være i det væsentlige uforandret fra forrige maaned,

Stavanger: Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat mangel paa tjenestedrenge til landet, skomakere, læregutter og erindsgutter, men overflod av maskinarbeidere, fyrbøtere, tømmermænd, hermetikarbeidere, sjøfolk, dagarbeidere og yngre gutter, som søger hyre til sjøs. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gått ned til 27.4 pct. i september mot 31.2 pct. i august. September 1908 var den 40.5 pct. — Kvindeavdelingen har hat mangel paa tjenestepiker til by og land.

Fredrikstad: Kontoret har denne maaned hat overflod av jord- og fjeldarbeidere, mekanikere, fyrbøtere, høvleri- og sagarbeidere, kjørere, sjøfolk, anlægsarbeidere og ulært arbeidere, hvormot der har været mangel paa malere og tømmermænd. — Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er steget fra 59 pct. i august til 62 pct. i september.

Hamar: Forholdet som vanlig denne aarstid. Særlig mangel paa al slags kvindelig tjenerhjælp.

Gjøvik: Fremdeles for litet tilbud av kvindelig arbeidskraft til huslig arbeide og mandlig arbeidskraft til jordbruket.

Drammen: Tilgangen av fremmed arbeidskraft viser sig noget stigende denne maaned, likesom der ogsaa viser sig begyndelse til arbeidsledighet for indenbysboende.

Horten: Tilgangen av kvindelige arbeidere kan fremdeles ikke paa langt nær dække behovet. Ogsaa fra naboyerne er øket efterspørsel paa dette omraade. — Den før nævnte blokade i bygnings- og bakerfaget er endnu ikke ophævet.

Skien: Der har i maanedens løp været mindre efterspørsel end vanlig efter mænd, likesom der er begyndt at vise endel arbejdsløshet, hovedsagelig blandt utenbyshoende.

Arendal: Av Norsk centralforening for boktrykkere er i maanedens løp anmeldt 7, der alle forlot stedet igjen; ingen meldte sig personlig.

Kristiansand S.: Kontoret har ogsaa denne maaned hat mangel paa mandlig og kvindelig arbeidskraft til lands- og jordarbeide. Det kommer for en del av, at alle smaabrukene omkring byen skal til med arbeidet paa én gang. Overflod av malere, visergutter og ulærte arbeidere.

Kristiansund N.: Som det vil sees, har kontoret i den forløpne maaned været mere søkt af kvinder, hvorfor formidlinger for disses vedkommende stadig er i stigning. — Siden forrige maanedsberetning er intet nyt at berette fra det stedlige arbeidsmarked.

Stenkjaer: Tilstanden paa arbeidsmarkedet er som ved forrige maanedsskifte. — Her er for liten tilgang av kvindelig arbeidskraft — særlig budeier — til landet.

Bodø: Ingen arbeidsledighet har forekommet i september. — Sildfiskeriet i distrikterne heromkring har været bedre og mere lønnende end paa mange aar. Bedriften har krevet mange folk til særdeles god betaling.

Trysil: 1 ledig utenbygds tømmerarbeider har meldt sig ved kontoret. — Tilstanden paa arbeidsmarkedet antages at være god for øieblikket. — Efterspørsel efter kvindelig budeier.

Elverum: Der antages ikke at være nogen arbeidsledige mænd ved maanedsskiftet. — Der har ogsaa i denne maaned været megen efterspørsel efter bra kvindelig tjenerhjælp samt budeier.

I Hamar, Gjøvik, Bodø, Trysil og Elverum antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av september 1909, i Skien ca. 25 og i Kristiansand 14 saadanne. (For Kristiania, Fredrikstad, Drammen og Horten se nedenfor.)

**Samlet antal arbeidsledige mænd
i Kristiania, Fredrikstad, Drammen og Horten ved utgangen av maanederne
mars—september 1909.**

(Efter arbeidskontorernes beregning eller skjøn¹⁾.)

	31 mars 1909.	30 april 1909.	31 mai 1909.	30 juni 1909.	31 juli 1909.	31 august 1909	30 septbr. 1909.
Kristiania	1 572	1 370	964	832	511	1 017	1 111
Fredrikstad	100	50	15	15	20	15	20
Drammen	60	30	10	-	-	10	c. 20
Horten	30	c. 20	20	c. 10	c. 10	c. 10	c. 10
Tils. for disse byer	1 762	1 470	1 009	857	541	1 052	1 161

¹⁾ Jfr. beretningen for juli, side 54, noten.

O k t o b e r 1 9 0 9 .**1. Almindelig oversigt.**

Ogsaa i oktober synes der i det hele at være noget større arbeidsledighet iaar end ifjor, men forskjellen er likesom i september ikke meget betydelig. Overskuddet av ledige mænd ved 15 offentlige arbeidskontorer tiltok ifjor fra 773 i september til 1 082 i oktober (jfr. næste side, note 2 og 5), iaar fra 914 i september til 1 240 i oktober, og ledighetsprocenten for noget over 9 000 fagforeningsmedlemmer, der ifjor steg fra 3.3 ved utgangen av september til 4.3 ved utgangen av oktober, steg iaar i samme tid kun fra 4.3 til 4.6. Efter den ovenfor side 49—50 anvendte beregningsmaate skulde ledighetsprocenten i oktober 1909 være mindre end i oktober 1908, idet murerne, blandt hvem ledigheten var betydelig mindre, der er tillagt større vekt.

Sammenlignet med tilsvarende maaned 1906 og 1907 viser der sig i oktober 1909 for jern- og metalarbeidere en betydelig større arbeidsledighet (henholdsvis 1.0, 0.8 og 4.4 pct), men i gjennemsnit for nogen andre fag (boktrykkere, tømrere o. l., malere, bakere) ikke nogen stor forskel (5.4, 4.8 og 5.7 pct.).

2. Opgaver fra fagforeninger.

Arbeidsledigheten blandt medlemmerne av endel vigtigere fagforeninger ved utgangen av september og oktober 1908 og 1909 sees av følgende tabel:

Fag.	30 september.				31 oktober.			
	Medlemstal.		Derav pet. ledige		Medlemstal.		Derav pet. ledige	
	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.
1. Jern- og metalarbeidere	5 290	5 043	2.8	4.6	5 268	5 047	3.4	4.4
2. Boktrykkere	1 297	1 373	2.9	2.4	1 322	1 378	0.5	1.5
3. Træarbeidere	799	854	5.1	5.3	789	846	5.2	6.1
4. Skotoiarbeidere	532	515	-	-	511	510	0.6	-
5. Malere	c. 550	450	-	2 9	c. 500	c. 400	6.6	12.5
6. Sag- og hovleriabeidere	416	342	4.8	1.5	405	314	3.0	3.2
7. Bakere	c. 200	260	14.0	15.4	200	260	16.5	12.7
8. Træstof- og papirfabrikarb.	130	145	-	-	137	140	-	1.4
9. Murere	299	331	13.4	9.1	306	359	32.7	11.1
Tilsammen	9 513	9 313	3.3	4.3	9 438	9 254	4.3	4.6

**3. Samlet antal arbeidsledige mænd
i Kristiania, Fredrikstad, Drammen og Horten ved utgangen av maanederne
april—oktober 1909.**

(Efter arbeidskontorerenes beregning eller skjøn.)

	30 april	31 mai	30 juni	31 juli	31 august	30 septbr.	31 oktbr.
	1909.	1909.	1909.	1909.	1909.	1909.	1909.
Kristiania	¹⁾ 1 370	¹⁾ 964	832	511	1 017	1 111	1 466
Fredrikstad	50	15	15	20	15	20	25
Drammen	30	10	-	-	10	c. 20	30
Horten	c. 20	20	c. 10	c. 10	c. 10	c. 10	c. 20
Tils. for disse byer	1 470	1 009	857	541	1 052	1 161	1 541

¹⁾ Jfr. beretningen for juli, side 54, noten.

4. De offentlige arbeidskontorer.¹⁾

Steder.	Okttober 1909:						Arbeidssøkende mænd flere end ledige pladser.			
	Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.			Oktbr. 1909.	Oktbr. 1908.	Septbr. 1909.	Septbr. 1908.
	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.				
1. Kristiania	1 573	884	743	1 378	1 464	1 148	689	609	522	418
2. Bergen	413	227	209	160	109	104	186	129	162	114
3. Trondhjem	49	23	16	1	3	-	26 ²⁾ (121)	33	18	18
4. Stavanger	424	210	183	214	204	142	214	176	108	142
Nr. 1—4 tils.	2 459	1 344	1 151	1 753	1 780	1 394	1 115 ⁴⁾ 1 035		825	692
5. Fredrikstad	158	65	32	11	37	3	93	101	76	48
6. Hamar	11	21	2	13	25	5	÷ 10	÷ 1	-	÷ 11
7. Gjovik	19	30	3	20	101	7	÷ 11	÷ 12	-	÷ 25
8. Drammen	201	176	138	86	150	70	25	÷ 3	13	45
9. Horten	19	15	7	5	13	3	4	10	÷ 10	2
10. Skien	51	29	20	3	13	2	22 ³⁾ -		15 ³⁾ -	
11. Arendal	32	28	16	57	56	22	4 ³⁾ -		15 ³⁾ -	
12. Kristiansand S.	34	12	12	36	25	24	22	37	14	25
13. Kristiansund N.	11	-	-	5	3	1	11	12	7	8
14. Stenkjær	-	-	-	1	7	-	-	-	-	-
15. Bodø	-	1	1	-	-	-	÷ 1	÷ 1	-	-
16. Trysil	1	-	-	-	4	-	1	÷ 5	1	÷ 6
17. Elverum	9	18	4	23	46	10	÷ 9	÷ 1	÷ 12	÷ 5
Nr. 1—17 tils.	3 005	1 739	1 386	2 013	2 260	1 541	1 266		944	—
Nr. 1—17 septbr. 1909	2 536	1 592	1 178	1 915	2 450	1 450	—	—	944	—
Nr. 1—9, 12—17	2 922	1 682	1 350	1 953	2 191	1 517	1 240 ⁵⁾ 1 172		914	773

Av de ovenanførte 3 005 arbeidssøkende mænd i oktober 1909 var 363 sæsonarbeidere, 710 ulærte arbeidere og 1 932 andre (derav 215 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeidere ansattes 192, av de ulærte 382, av de øvrige 812 (derav 97 sjøfolk i Stavanger). Av de besatte pladser var 110 ved sæsonarbeide, 732 ved ulært arbeide og 544 ved andet arbeide.

Av de 1 573 arbeidssøkende mænd i Kristiania var 412 ulærte arbeidere (hvorav 216 ansattes), 276 landtransportarbeidere (145 ansattes), 220 metal-, maskin- og skibsbygningsindustriarbeidere (89 ansatte) og 125 alm. bygningsarbeidere (68 ansatte). Av de 884 ledige pladser for mænd var 438 ved ulært arbeide, 153 ved landtransport, 138 ved jordbruk og skogdrift, 50 ved bygningsindustri og 38 ved metal-, maskin- og skibsbygningsindustri. — I Bergen var der blandt 413 arbeidssøkende mænd 103 metal-, maskin- og skibsbygningsindustriarbeidere (37 ansatte; i faget besattes dog kun 15 pladser), 53 landtransportarbeidere (22 ansatte) og 57 ulærte arbeidere (38 ansatte; der var 57 ledige pladser ved ulært arbeide, som alle besattes). — I Trondhjem var av 49 arbeidssøkende mænd 8 metal- og maskinarbeidere (ingen ansatte) og 19 ulærte (8 ansatte). — I Stavanger kan foruten de ovennævnte sjøfolk

¹⁾ Jfr. note 1 og 2 til tabellen for januar 1909. ²⁾ Naar man fraregner ca. 90 til Telemarken avreiste (utenbys hjemmehørende) grube- og anleggsarbeidere, blir overskuddet kun ca. 31. ³⁾ Arbeidskontor var endnu ikke oprettet. ⁴⁾ Fraregnet de i note 2 omhandlede: 945. ⁵⁾ Likesaa: 1 082.

merkes 54 ulærte arbeidere (31 ansatte); av de ledige pladser var henimot halvparten (99) ved ulært arbeide, hvorav 94 besattes. — I Fredrikstad kan blandt de arbeidssøkende mænd merkes 31 metal-, maskin- og skibsbygningsarbeidere, 18 sagarbeidere og 37 ulærte (henholdsvis 5, 2 og 9 ansatte); i Hamar 8 jordbruks- og skogsarbeidere (kun 2 ansatte, uagtet der var 15 ledige pladser); i Gjøvik i samme erhvervsgren 4 arbeidssøkende mænd, 12 ledige og 1 besat plass; i Drammen 73 jordbruks- og skogsarbeidere (42 ansatte) og 51 ulærte arbeidere (40 ansatte), av de ledige pladser var 94 ved ulært arbeide; i Skien 28 ulærte (13 ansatte); i Arendal 16 ulærte arbeidere (12 ansatte); i Kristiansand 19 ulærte arbeidere (10 ansatte).

Av 2013 arbeidssøkende kvinner ansattes 1 541. Der var 2 260 ledige pladser for kvinder, fremdeles hovedsagelig som vask- og rengøringsarbeider-sker samt tjenestepiker.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for oktober 1909:

Kristiania: Paa det mandlige arbeidsmarked var forholdet mellem tilbud og efterspørsel 178 arbeidssøkende paa 100 ledige pladser mot 169 i september og 185 i oktober ifjor. Det beregnede overskud av arbeidskraft ialt i byen var 1 466 personer, i september 1 111 og i oktober ifjor 1 296. Tilgangen av fremmed arbeidskraft er den samme som i september, nemlig 17 pct. Oktober ifjor var den 19 pct. Der har i maanedens løp været utilstrækkelig tilgang av kvægrøgtere, instrumentmakere, gjørtlere, møbelsnekere og skomakere, men overflod av smedgutter og opslagere, filere og jerndreiere, platearbeidere og klinkere, fyrbøtere og maskinister, malere, malerarbeidere, murere, sættere, kontor-, lager- og butikfolk, kjørere, sjøfolk, fjeldarbeidere og ulærte arbeidere. — Paa det kvinnelige arbeidsmarked var forholdet mellem tilbud og efterspørsel 94 arbeidssøkende paa 100 ledige pladser mot 82 i september og 93 i oktober ifjor. Før og omkring flyttedag var der mangel paa alle slags tjenestepiker, mens det efter flyttetid har været lettere at tilfredsstille behovet.

Bergen: Kontoret har i denne maaned hat overflod av smeder, platearbeidere, skibstømmermænd, skibsklinkere og maskinfolk, hustømmermænd, bygningssnekere, malere og malerarbeidere samt stuarter og dæksfolk. — Efterspørslen for de fleste fags vedkommende har omrent kunnet tilfredsstilles. — Av de mandlige arbeidssøkende var 15.5 pct. hjemmehørende utenbys.

Trondhjem: Tilstanden paa det mandlige arbeidsmarked var i oktober gunstigere end i foregaaende maaned og betydelig bedre end i oktober f. a. I bygningsindustrien merkedes endnu ikke ved maanedens utløp nogen indskrænkning i arbeidsdriften, og i jern- og metalindustrien og i skibsbygningsindustrien var arbeidsledigheten i avtagende. — Tilgangen av fremmed arbeidskraft var ogsaa denne maaned ca. 50 pct.

Stavanger: Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gått op til 30 pct. i oktober mot 27.4 pct. i september. Oktober 1908 var den 38.3 pct. — Den mandlige avdeling har hat mangel paa tjenestedrenge til landet, jordarbeidere og erindsgutter, men overflod av maskinarbeidere, klinkere, jernskibsbyggere, fyrbøtere, tømmermænd, hermetikarbeidere, kjørere, sjøfolk, dagarbeidere og yngre gutter, som søger hyre tilsjøs. — Kvindeavdelingen har hat mangel paa tjenestepiker til by og land, men overflod av syersker.

Fredrikstad: Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft var 61 pct. mot i september 62 pct. — Kontoret har denne maaned hat mangel

paa kjelsmeder, elektrikere, blikslagere, skomakere, salmakere samt kvindelig arbeidskraft til landet, hvorimot der har været overflod av stenhuggere, platearbeidere og mekanikere, fyrbøtere, maskinister, tomteårbeidere, anlaegsarbeidere, sagarbeidere og ulærte arbeidere.

Hamar: Det er nu efter den almindelige flyttetid noksaa stille. Ingen nævneværdig efterspørsel fra nogen kant.

Gjøvik: Der er mangel paa kvinder til huslig arbeide.

Drammen: Kontoret har denne maaned hat mangel paa mandlig arbeidskraft til landet, men overflod av kjørere og dagarbeidere i byen. — Det er fremdeles mangel paa kvindelig arbeidshjælp til landet

Horten: Der er nu nogen overskud av mandlig arbeidskraft — væsentlig omfattende unge ugiftte personer, som har været tilsjøs. — Kvindelig tjenerhjælp er utilstrækkelig. — Blokaden i bygnings- og bakerfaget vedvarer.

Skien: Der har i denne maaned været mere ledige, væsentlig ulærte arbeidere. — Paa kvindelig arbeidskraft er der fremdeles mangel.

Arendal: Af typografernes arbeidsledighetskasse er anmeldt 5, der alle forlot stedet, uten at ha faat arbeide her.

Kristiansand S.: Kontoret har denne maaned hat mangel paa læregut til trykkeri og gaardsgut til landet, men overflod av fyrbøtere, opslagere, malere, tømmermænd, visergutter og ulærte arbeidere.

Kristiansund N.: I den forløpne maaned har kontoret hat meget liten søkning, saa man maa forutsætte, at tilstanden paa arbeidsmarkedet er normal.

Stenkjær: Nogen arbeidsledighet forefindes ikke for tiden. — Her er tiltagende spørsmål efter tjenerhjælp til landet — særlig budeier —, uten at kontoret vet nogen utvei for at dække behovet.

Bodø: Da der fremdeles paagaar et betydelig sildefiske i distrikterne heromkring, antages nogen arbeidsledighet endda ikke at være indtraatt.

Trysil: Her er ikke den livlige arbeidsrørelse som vanlig paa denne tid i de nærmest foregaaende aar. Storstreiken i Sverige har nemlig gjort, at tømmersalg til Klara-vasdraget omtrent ikke har fundet sted endnu. Ut-sigterne for salg senere paa vinteren er ogsaa usikre. Da arbeidstrafikken om vinteren her i dette skogdistrikt for den væsentligste del knytter sig til skogsdriften, har nævnte omstændighet selvagt virket forstyrrende paa de vante arbeidsforhold. Nogen væsentlig arbeidsløshet i almindelig forstand antages her dog ikke at være. Skogsarbeiderne har i adskillig utstrækning søkt sig arbeide i de tilgrænsende bygder, en del har arbeide ved et offentlig veianlæg i bygden, og andre har faat sig anden beskjæftigelse. Selvfølgelig er fortjenesten for mange vedkommende mindre. — Omhandlede forhold har ikke gitt sig utslag i øket søkning ved arbeidskontoret. — Tilgangen paa kvindelige budeier er som vanlig utilstrækkelig.

Elverum: Der antages ikke at være nogen arbeidsledige mænd ved maanedsskiftet. — Det har ogsaa i denne maaned været fortsat efterspørsel efter kvindelig tjenerhjælp samt budeier.

I Hamar og Elverum antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av oktober 1909, i Gjøvik ikke over 5, i Skien ca. 25, i Arendal ca. 20 og i Kristiansand 27 saadanne. (For Kristiania, Fredrikstad, Drammen og Horten se side 63.)

November 1909.

1. Almindelig oversigt.

For første gang i 1909 er der — efter de foreliggende opgaver at dømme — en bestemt bedring sammenlignet med den tilsvarende maaned det foregaaende aar, idet ledighetsprocenten for ca. 9 000 fagforeningsmedlemmer er gaat ned fra 4.6 ved utgangen av november 1908 til 4.1 ved utgangen av november 1909, og overskuddet av ledige mænd ved 15 offentlige arbeidskontorer avtok fra 1 799 i november 1908 til 1 735 i november 1909. Det kan ogsaa merkes, at antallet av arbeidere hos medlemmer av de mekaniske verksteders landsforening i løpet av november 1909 steg fra 10 493 til 10 682, mens arbeidsstyrken i de 8 foregaaende maaneder stadig var gaat ned.

Sammenlignet med november 1906 og 1907 viser dog november 1909 i det hele noget større arbeidsledighet; det kan imidlertid merkes, at den gjennemsnitlige ledighetsprosent for endel foreninger av boktrykkere, tømrere m v., malere, bakere og møbelsnekere var mindre ved utgangen av november 1909 end i noget av de 3 foregaaende aar (i 1906: 8.7, i 1907: 7.2, i 1908: 7.3, i 1909: 5.8), mens den for jern- og metalarbeidere var henholdsvis 1.0, 0.8, 3.6 og 3.5.

2. Opgaver fra fagforeninger.

Arbeidsledigheten blandt medlemmerne av endel vigtigere fagforeninger ved utgangen av oktober og november 1908 og 1909 sees av følgende tabel:

Fag.	31 oktober.				30 november.			
	Medlemstal.		Derav pet. ledige.		Medlemstal.		Derav pet. ledige.	
	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.
Jern- og metalarbeidere	5 268	5 047	3.4	4.4	5 336	5 067	3.6	3.5
Boktrykkere	1 322	1 378	0.5	1.5	1 325	1 394	0.5	1.0
Traærbeidere	535	633	6.0	6.8	537	585	11.7	8.7
Skotoiarbeidere	511	510	0.6	-	509	539	0.2	0.2
Malere	c. 500	400	6.6	12.5	c. 425	400	24.5	19.3
Sag- og hovleriårbeidere	405	314	3.0	3.2	394	308	5.1	2.9
Møbelsnekere	292	285	0.7	0.7	295	290	1.0	0.3
Bakere	200	260	16.5	12.7	210	260	12.4	10.8
Tilsammen	9 033	8 827	3.3	4.3	9 031	8 843	4.6	4.1

3. Samlet antal arbeidsledige mænd

i Kristiania, Fredrikstad, Drammen og Horten¹⁾.

	31 mai	30 juni	31 juli	31 august	30 septbr.	31 oktbr.	30 novbr.
	1909.	1909.	1909.	1909.	1909.	1909.	1909.
Kristiania	964	832	511	1 017	1 111	1 466	1 970
Fredrikstad	15	15	20	15	20	25	50
Drammen	10	-	-	10	c. 20	30	40
Horten	20	c. 10	c. 10	c. 10	c. 10	c. 20	c. 20
Tils. for disse byer	1 009	857	541	1 052	1 161	1 541	2 080

¹⁾ Efter arbeidskontorernes beregning eller skjon. (For Kristiania i mai se beretningen for juli, sidste side, noten.)

4. De offentlige arbeidskontorer.¹⁾

Steder.	November 1909:						Arbeidssøkende mænd flere end ledige pladser.			
	Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.			Novbr. 1909.	Novbr. 1908.	Oktbr. 1909.	Oktbr. 1908.
	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids- søk.	Ledige pladser.	Besatte pladser.				
1. Kristiania	1 555	629	542	1 019	924	723	926	981	689	609
2. Bergen	354	152	128	140	86	80	202	228	186	129
3. Trondhjem . . .	73	29	22	3	-	-	44	66	26 ²⁾ (121)	
4. Stavanger	555	172	168	229	181	127	383	285	214	176
Nr. 1—4 tils.	2 537	982	860	1 391	1 191	930	1 555	1 560	1 115 ²⁾ 1 035	
5. Fredrikstad . . .	189	60	42	14	9	2	129	134	93	101
6. Hamar	9	14	4	10	16	4	÷ 5	2	÷ 10	÷ 1
7. Gjøvik	7	12	-	12	72	8	÷ 5	2	÷ 11	÷ 12
8. Drammen	156	124	99	58	86	43	32	60	25	÷ 3
9. Horten	14	7	4	7	8	2	7	3	4	10
10. Skien	106	25	21	5	12	5	81 ³⁾ -	-	22 ³⁾ -	
11. Arendal	27	11	8	23	43	5	16 ³⁾ -	-	4 ³⁾ -	
12. Kristiansand S.	53	23	22	26	12	12	30	43	22	37
13. Kristiansund N	8	2	-	5	3	-	6	3	11	12
14. Stenkjær	4) ⁴⁾	2	-	-	4	-	÷ 2	÷ 1	-	-
15. Bodø	-	-	-	-	-	-	-	-	÷ 1	÷ 1
16. Trysil	-	10	-	-	4	-	÷ 10	÷ 1	1	÷ 5
17. Elverum	7	9	1	10	21	3	÷ 2	÷ 6	÷ 9	÷ 1
Nr. 1—17 tils.	3 113	1 281	1 061	1 561	1 481	1 014	1 832	-	1 266	—
Nr. 1—17 oktober 1909	3 005	1 739	1 386	2 013	2 260	1 541	—	—	1 266	—
Nr. 1—9, 12—17	2 980	1 245	1 032	1 533	1 426	1 004	1 735	1 799	1 240 ²⁾ 1 172	

Av de ovenførte 3 113 arbeidssøkende mænd i november 1909 var 503 sæsonarbeidere, 781 ulært arbeidere og 1 829 andre (derav 240 sjøfolk i Stavanger). Av sæsonarbeiderne ansattes 173, av de ulært arbeidere 331, av de øvrige 557 (derav 88 sjøfolk i Stavanger). Av de besatte pladser var 127 ved sæsonarbeide, 505 ved ulært arbeide og 429 ved andet arbeide.

Av 1 555 arbeidssøkende mænd i Kristiania var 395 ulært arbeidere (hvorav 171 ansattes), 290 landtransportarbeidere (107 ansatte), 210 metal-, maskin- og skibsbygningsarbeidere (54 ansatte), 140 almindelige bygningsarbeidere (63 ansatte) og 104 fjeldarbeidere (46 ansatte). Av de 629 ledige pladser for mænd var 238 ved ulært arbeide, 139 ved landtransport, 84 ved jordbruk og skogdrift, 41 ved alm. bygningsindustri, 38 ved metal- og maskinindustri og 22 ved fjeldarbeide. — I Bergen var der blandt 354 arbeidssøkende mænd 88 metal-, maskin- og skibsbygningsindustriarbeidere (25 ansatte; i disse fag besattes dog kun 7 pladser), 39 almindelige bygningsarbeidere (20 ansatte; 24 besatte pladser), 54 vandtransportarbeidere (23 ansatte) og 33 ulært arbeidere (14 ansatte; der var 36 ledige pladser ved ulært arbeide, hvorav 32 besattes).

I Trondhjem var av 73 arbeidssøkende mænd 13 bygningsindustriarbeidere (3 ansatte), 7 metal- og maskinarbeidere (ingen ansatte) og 21 ulært

¹⁾ Jfr. note 1 og 2 til tabellen for januar 1909. ²⁾ Jfr. noter til tabellen for oktober 1909. ³⁾ Arbeidskontor var endnu ikke oprettet. ⁴⁾ Jfr. dog side 70.

arbeidere (6 ansatte). — I Stavanger kan foruten de ovennævnte sjøfolk merkes: 109 ulærte arbeidere (38 ansatte), 55 bygningsindustriarbeidere (4 ansatte) og 44 hermetikarbeidere (11 ansatte). Antallet av ledige plasser i disse erhverv var henholdsvis 82, 6 og 5, hvilke alle besattes. — I Fredrikstad kan blandt de 189 arbeidssøkende mænd merkes 27 metal-, maskin- og skibsbygningsindustriarbeidere (6 ansatte) og 32 sagarbeidere (11 ansatte). I Drammen 22 jordbruks- og skogsarbeidere (11 ansatte) og 50 ulærte arbeidere (39 ansatte; av de ledige plasser var 89 ved ulært arbeide). I Skien 64 anlægs- og ulærte arbeidere (15 ansatte) og i Kristiansand S. 27 ulærte arbeidere (19 ansatte).

Av 1561 arbeidssøkende kvinner ansattes 1014. Der var 1481 ledige plasser for kvinder, hovedsagelig som vask- og rengjøringsarbeidersker og tjenestepiker.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for november 1909:

Kristiania: Paa det mandlige arbeidsmarked var det beregnede overskud av arbeidskraft ialt i byen i november iaaer 1970 personer, i oktober iaaer 1466 og i november ifjor 2087. Tilgangen av fremmed arbeidskraft er gått ned fra 17 pct i oktober til 15 pct i november. November ifjor var den 14 pct. Der har i maanedens løp været utilstrekkelig tilgang av vognsmeder, modelsnekere, instrumentmakere, bygningssnekere, skomakere, men overflod av smedgutter og opslagere, mekanikere, platearbeidere og klinkere, formere, fyrbøtere og maskinister, arbeidere i bygningsfagene, kontor-, lager- og butikfolk, kjørere, sjøfolk, fjeldarbeidere og ulærte arbeidere. — Paa det kvindelige arbeidsmarked var forholdet mellem tilbud og etterspørsel 110 arbeidssøkende paa 100 ledige plasser mot 94 i oktober og 103 i novemher ifjor. Der har i denne maaned været noget vanskeligere at tilfredsstille behovet av de forskjellige slags tjenestepiker.

Bergen: Kontoret har i maanedens løp hat overflod av smeder, opslagere, platearbeidere, skibstømmermænd, skibsklinkere, maskinister og fyrbøtere, stueter og kokker, dæksfolk, kjørere og ulærte arbeidere. — Ettersporslen har for alle fags vedkommende helt kunnet tilfredsstilles. — Av de mandlige arbeidssøkende var 15.9 pct. hjemmehørende utenby.

Trondhjem: I løpet av november indtraadte adskillig forværring i arbeidsforholdene her sammenlignet med foregaaende maaned. Reduktion av arbeidssyrken foregikk i ikke liten maalestok, dels paa grund av aarstiden og dels paa grund av større arbeiders snarlige fuldførelse. Den eneste undtagelse herfra danner de mekaniske verksteder, som endog forøgede arbeidssyren. Ved maanedens utløp var derfor antallet av arbeidsledige jern- og metalarbeidere ubetydelig og mindre, end det tidligere har været i løpet av det sidste aar. — Tilgangen av fremmed arbeidskraft gikk ned fra ca. 50 pct i oktober til ca. 30 pct i november.

Stavanger: I november maaned har arbeidsmarkedet for mænd været meget daarlig, hvorfor kommunen i midten av maanedens igangsatte nedsarbeide, hvortil er anvisst 139 mand. Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gått ned til 21.9 pct. mot 30 pct i oktober. November 1908 var den 19.8 pct. Den mandlige avdeling har i maanedens løp hat overflod av maskinarbeidere, stopere, smeder, maskinister, fyrbøtere, tømmermænd, hermetikarbeidere, sjøfolk, dagarbeidere, fabrikarbeidere og yngre gutter, som søker hyre til sjøs. — Kvindeavdelingen har hat mangel paa tjenestepiker, men overflod av rengjøringskvinder.

Fredrikstad: Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft var 60 pct. i november mot 61 i oktober. — Kontoret har denne maaned hat overflod av gaardsgutter til landet, stenhuggere, fjeldarbeidere, mekanikere, fyrbøtere og maskinister, sagmestre, malere, graastensmurere, kjørere, sjøfolk, sagarbeidere og ukjerte arbeidere.

Hamar: Endnu ingen arbeidsledighet her. — Nogen forespørsel efter kvindelig arbeidshjælp.

Gjøvik: Efterspørslen efter kvindelig arbeidskraft er betydelig avtagt. Budeier og tjenestepiker, der kan melke, tiltraenges.

Drammen: Ved den mandlige avdeling er der ingen mangel paa arbeidskraft, især melder der sig mange ledige av tilreisende og utenbyboende. — Ved den kvindelige avdeling er der fremdeles mangel paa tjenestepiker.

Horten: Her merkes nu nogen arbeidsledighet blandt mænd. Denne maaned er der omtrent dobbelt saa mange anmeldte tilbud som ledige pladser. — For kvinderne er der omtrent balance mellem tilbud og efterspørsel. — Blokaden vedvarer uforandret.

Skien: Kontoret har i denne maaned hat overflod av fyrbøtere, bygningssnekkerne, graastensmurere, sjømaend, betonstopere, anlægsarbeidere og ukjerte arbeidere.

Arendal: Endnu merkes ikke nogen større arbeidsløshet, idet de fleste sagbruk endnu er i drift, liksom ogsaa alle ovrigt anlegg endnu gaar, om end enkelte har minket arbeiderantallet; et større skoleanlegg, der netop er paabegyndt, har hjulpet godt, da der er placert mange løsarbeidere og flere senere antages at kunne faa arbeide der.

Kristiansand S: Kontoret har denne maaned hat overflod av baade mandlig og kvindelig arbeidskraft.

Kristiansund N: Efter forlydende skal her for tiden gaa endel (12—20) stenarbeidere og tommermaend ledige; dog har ingen af dem meldt sig til kontoret.

Stenkjaer: En del tilreisende ledige arbeidere har søkt kontoret efter skogsarbeide eller grubearbeide, uten at saadant har kunnet anvises.

Bodø: Nogen nævneværdig arbeidsledighet kan man vel ikke gaa ut fra er tilstede, da der ikke har været rettet nogen forespørsel til kontoret om arbeide.

Trysil: Arbeidsforholdene antages at være omtrent som ved sidste maanedsskifte. Her klages over daarlig fortjeneste. — En driftsbestyrer har meldt 10 ledige tommerhuggerpladser; men de arbeidere, som har meldt sig til pladsene, har trukket sig tilbake. Kontoret anser ikke denne omstændighed for at være noget paalidelig uttryk for tilstanden paa arbeidsmarkedet. Her er utvilsomt meget vanskeligere for arbeiderne denne vinter end de nærmest foregaaende aar.

Elverum: Der antages ved den mandlige avdeling ikke at være nogen arbeidsledighet blandt bygdens arbeidere. — Derimot har tilreisende anlægsarbeidere, der enten har hat eller søkt arbeide ved jernbane- eller kraftanleggget her uten at faa saadant, forespurgt paa arbeidskontoret efter arbeide. — Ved den kvindelige avdeling er der mangel paa budeier.

I Hamar og Elverum antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen av november 1909, i Trondhjem 150, i Gjøvik omkring 5, i Skien ca. 90 og i Arendal ca. 25 saadanne. (For Kristiania, Fredrikstad, Drammen og Horten se side 67.)

December 1909.

1. Almindelig oversigt.

Likesom i november viser der sig i december 1909 i det hele tat bedring sammenlignet med den tilsvarende maaned det foregaende aar, idet ledighetsprocenten for ca. 11 000 fagforeningsmedlemmer er gaat ned fra 9.6 ved utgangen av december 1908 til 7.0 ved utgangen av december 1909, og overskuddet av ledige mænd ved 15 offentlige arbeidskontorer avtok fra 1 513 i december 1908 til 1 354 i december 1909. I Kristiania, Bergen og Stavanger viser dog arbeidskontorernes tal ingen væsentlig bedring¹⁾ og i Trondhjem endog forvaerring, mens i Fredrikstad, Drammen og Arendal efter arbeidskontorernes beregning det samlede antal arbeidsledige mænd skulde være gaat ned fra over 300 ved utgangen av 1908 til kun ca. 85 ved utgangen av 1909.

Sammenlignet med december maaned i de to gunstigste av de senere aar — 1906 og 1907 — synes der i december 1909 gjennemsnittlig at ha været litt større, men i flere fag noget mindre ledighet.

Fra november til december viser fagforeningsopgaverne som sedvanlig stigende arbeidsledighet, dog i mindre grad i 1909 end i de foregaende aar. Sokningen til arbeidskontorerne av ledige mænd avtok derimot fra november til december, men dette er stadig tilfældet paa grund av julen med dens helligdage og utdelinger til traengende.

Arbeidssstyrken hos medlemmer av de mekaniske verksteders landsforening steg i løpet av december 1909 fra 10 682 til 10 784.

2. Opgaver fra fagforeninger

(endel vigtigere foreninger):

Fag.	30 november.				31 december.			
	Medlemstal.		Derav pct. ledige.		Medlemstal.		Derav pct. ledige.	
	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.
Jern- og metalarbeidere.....	5 336	5 067	3.6	3.5	5 293	5 322	5.5	3.8
Boktrykkere	1 325	1 394	0.5	1.0	1 327	1 405	2.7	1.9
Traestof- og papirfabrikarb.....	1 251	c. 1 036	-	0.1	1 244	c. 1 028	(?) 0.9	0.1
Trearbeidere	537	585	11.7	8.7	536	583	26.9	13.2
Skotoiarbeidere	509	539	0.2	0.2	525	544	2.9	5.9
Sag- og hovleriarbeidere	498	402	13.7	10.7	482	408	24.1	17.6
Malere	c. 425	400	24.5	19.3	c. 425	400	29.9	37.3
Murere	324	359	44.8	c. 39.0	347	350	65.1	42.9
Bakere	210	260	12.4	10.8	211	260	14.2	15.0
Hermetikarbeidere	353	228	12.5	4.8	361	229	15.8	7.4
Mobelsnekkekere	397	400	1.5	1.3	409	395	5.4	1.5
Tilsammen	11 165	10 670	5.9	5.2	11 160	10 924	9.6	7.0

¹⁾ Fagforeningsopgaverne viser dog ogsaa i disse 3 byer adskillig bedring.

2. De offentlige arbeidskontorer.¹⁾

Steder.	December 1909:						Arbeidssøkende mænd flere end ledige pladser.			
	Ved den mandlige avdeling.			Ved den kvindelige avdeling.			Deebr. 1909.	Decbr. 1908.	Novbr. 1909.	Novbr. 1908.
	Arbeids- sok.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids- sok.	Ledige pladser.	Besatte pladser.				
1. Kristiania	1 278	560	519	970	1 054	946	718	721	926	981
2. Bergen	602	392	379	129	95	88	210	224	202	228
3. Trondhjem	84	5	4	1	1	-	79	41	44	66
4. Stavanger	408	168	146	173	207	155	240	241	383	285
Nr. 1—4 tils.	2 372	1 125	1 048	1 273	1 357	1 189	1 247	1 227	1 555	1 560
5. Fredrikstad	97	39	29	4	6	2	58	177	129	134
6. Hamar	12	16	3	1	16	-	÷ 4	÷ 7	÷ 5	2
7. Gjovik	5	16	1	5	47	2	÷ 11	÷ 4	÷ 5	2
8. Drammen	162	130	122	26	62	22	32	56	32	60
9. Horten	14	6	4	7	11	5	8	2	7	3
10. Skien	117	26	22	6	6	3	91	²⁾ -	81	²⁾ -
11. Arendal	9	18	7	9	50	3	÷ 9	-	16	²⁾ -
12. Kristiansand S.	48	20	20	21	14	8	28	54	30	43
13. Kristiansund N.	5	2	2	2	5	2	3	6	6	3
14. Stenkjer	3	2	2	-	4	-	1	1	÷ 2	÷ 1
15. Bodø	[1]	1	1	-	-	-	-	-	-	-
16. Trysil	-	10	-	-	4	-	÷ 10	÷ 1	÷ 10	÷ 1
17. Elverum	9	7	1	4	19	1	2	2	÷ 2	÷ 6
Nr. 1—17 tils.	2 854	1 418	1 262	1 358	1 601	1 237	1 436	-	1 832	-
Nr. 1—17 novbr. 1909	3 113	1 281	1 061	1 561	1 481	1 014	-	-	1 832	-
Nr. 1—9, 12—17	2 728	1 374	1 233	1 343	1 545	1 231	1 354	1 513	1 735	1 799

Av de ovenanførte 2854 arbeidssøkende mænd i december 1909 var 515 sæsonarbeidere, 717 ulærte arbeidere og 1 622 andre. Av sæsonarbeiderne ansattes 217, av de ulærte arbeidere 356, av de øvrige 689. Av de besatte pladser var kun 50 ved sæsonarbeide, mens 905 var ved ulært arbeide og 307 ved andet arbeide.

Av 1 278 arbeidssøkende mænd i Kristiania var 340 ulærte arbeidere hvorav 153 ansattes, 212 landtransportarbeidere (94 ansatte), 169 metal-, maskin- og skibsbygningsindustriarbeidere (62 ansatte), 123 almindelige bygningsarbeidere (50 ansatte) og 97 fjeldarbeidere (41 ansatte, men ingen av dem i faget). Av de 560 ledige pladser for mænd var 358 ved ulært arbeide, 112 ved landtransport, 19 ved almindelig bygningsindustri, 18 ved metal-, maskin- og skibsbygningsindustri.

Bergen var der blandt 602 arbeidssøkende mænd 119 metal-, maskin- og skibsbygningsindustriarbeidere (60 ansatte; i disse fag besattes dog kun 6 pladser), 74 almindelige bygningsarbeidere (55 ansatte, 13 besatte pladser), 79 maskinister og fyrbøtere (55 ansatte, 13 besatte pladser), 69 matroser, stuarter, styrmænd m. v. (42 ansatte) og 119 ulærte arbeidere (81 ansatte; der var 292 ledige pladser ved ulært arbeide, hvorav 289 besattes).

¹⁾ Jfr. note 1 og 2 til tabellen for januar 1909. ²⁾ Arbeidskontor endnu ikke oprettet.

I Trondhjem var av 84 arbeidssøkende mænd 33 almindelige bygningsindustriarbeidere (ingen ansatte), 11 metal-, maskin- og skibsbygningsindustriarbeidere (1 ansat) og 11 ulært arbeidere (1 ansat).

I Stavanger var av 408 arbeidssøkende mænd 203, altsaa halvparten, sjøfolk — derav 100 matroser, letmatroser og jungmænd, og 53 fyrbøtere — 37 almindelige bygningsindustriarbeidere, 33 hermetikarbeidere og 54 ulært arbeidere. Ansættelse fik 74 sjøfolk, 5 almindelige bygningsarbeidere, 17 hermetikarbeidere og 25 ulært arbeidere, sjøfolkene og hermetikarbeiderne vistnok hovedsagelig ved ulært arbeide, idet der i disse fag kun var faa ledige pladser.

I Fredrikstad kan blandt de 97 arbeidssøkende mænd merkes 29 metal-, maskin- og skibsbygningsindustriarbeidere (9 ansatte) og 9 sagarbeidere (ingen ansatte).

I Hamar 7 jordbruks- og skogdriftsarbeidere (9 ledige pladser, hvorav kun 1 besat).

I Drammen 22 sjøfolk (21 ansatte, men ingen i faget), 26 vand-, vei- og jernbanebygningsarbeidere (23 ansatte utenfor faget), 17 almindelige bygningsarbeidere (6 ansatte), 50 dagarbeidere (42 ansatte); av de ledige og besatte pladser var de fleste ved ulært arbeide.

I Skien 70 ulært arbeidere (12 ansatte) og 17 almindelige bygningsarbeidere (4 ansatte).

I Kristiansand 22 ulært arbeidere (18 ansatte).

Av 1 358 arbeidssøkende kvinder ansattes 1 237; der var for kvinder 1 601 ledige pladser, hovedsagelig som vask- og rengjøringsarbeidersker og tildels som tjenestepiker.

For de enkelte steders vedkommende hitsættes følgende utdrag av arbeidskontorernes beretninger for december 1909:

Kristiania. Paa det mandlige arbeidsmarked var det beregnede overskud av arbeidskraft ialt i byen i december 1909 1 528 personer, i november 1909 1 970, og i december 1908 1 526. Tilgangen av fremmed arbeidskraft er gaat ned fra 15 pct. i november til 12 pct. i december. December ifjor var den 10 pct. Der har i maanedens løp været utilstrækkelig tilgang av modelsnekkere, men oversflod av smedgutter og opslagere, mekanikere, blikslagere, platearbeidere og klinkere, formere, fyrbøtere og maskinister, arbeidere i bygningsfagene, kontor-, butik og lagerfolk, kjørere, sjøfolk, fjeldarbeidere og ulært arbeidere. — Paa det kvindelige arbeidsmarked var forholdet mellem tilbud og efterspørsel 92 arbeidssøkende paa 100 ledige pladser mot 110 i november og 93 i december ifjor. Der har været mangel paa alle slags tjenestepiker.

Bergen. Kontoret har hat oversflod av smeder og opslagere, platearbeidere, skibstømmermænd, skibsklinkere, fyrbøtere, malere og malarbeidere, sjøfolk og ulært arbeidere. Det forholdsvis store antal besatte pladser av sidstnævnte art har været av mindre varighet. Av de mandlige arbeidssøkende var 18 pct. hjemmehørende utenbys.

Trondhjem. Ogsaa i december blev her mange mandlige arbeidere ledige paa grund av fortsat indskrænkning i arbeidsdriften, især i bygningsindustrien. En stor del av de utenbys arbeidere, som var blit ledige, reiste i maanedens løp fra byen. Tilgangen av fremmed arbeidskraft gik derfor ned fra ca. 30 pct. i november til ca. 18 pct. i december.

Stavanger. Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat ned til 20.3 pct. mot 21.9 i november. December 1908 var den 17.9 pct. Den

mandlige avdeling har i maanedens løp hat mangel paa tjenestedrenger til landet og erendsgutter, men overflod av smeder, platearbeidere, støperiarbeidere, skibstommermaend, fyrbøtere, tømmermaend, hermetikarbeidere, sjøfolk, dagarbeidere, fabrikarbeidere og yngre gutter. — Kvindeligaavdelingen har hat mangel paa tjenestepiker til by og land, men overflod av kontor- og butikdamer. — Til nødsarbeide er i december anvist 59 mand.

Fredrikstad. Tilgangen av fremmed mandlig arbeidskraft er gaat ned fra 60 pet. i november til 53 i december. Kontoret har denne maaned hat overflod av teglverksarbeidere, platearbeidere, smeder, skibs- og hustømmermænd, klinkere, stavskjærere, malere, sjømænd, sagarbeidere og ulærte arbeidere.

Hamar. December er gjerne den stilleste tid. Faa efterspørsler og endda færre tilbud. Der er tegn til at der blir adskillig mandlig arbeidskraft ledig her over distrikterne paa grund av mindre skogsarbeide.

Gjøvik. Kontoret har i den forløpne maaned været litet benyttet. Voldsomt snefald i sidste halvdel av maaneden har skaffet mange arbeidsledige sysselsættelse.

Drammen. Kontoret har denne maaned hat overflod av blikslagere, platearbeidere, tømmermaend, sjøfolk og jernbanearbeidere. — Ved den kvindelige avdeling har det været mangel paa tjenestepiker til byen og landet.

Horten. Der er overflod væsentlig paa sjøfolk og ukerte arbeidere.

Skien. Kontoret har denne maaned hat overflod av murere, graastensmurere, betonstøpere, anlægsarbeidere og dagarbeidere.

Arendal. Søkningen til kontoret i december maaned har været langt mindre, end man fra høsten av hadde tænkt det skulde bli, men der er heller ikke indtraadt nogen nævneværdig stans i arbeidet heromkring; kun en mindre indskräenkning i arbeidsstyrken paa et par steder.

Kristiansand S. Kontoret har ogsaa denne maaned hat overflod av baade mandlig og kvindelig arbeidskraft, naar undtages tjenestepiker, som der stadig er mangel paa.

Kristiansund N. I december maaned har kontoret hat liten søkning, hvad i væsentlig grad kan tilskrives det nu paagaende storsildfiske, som skaffer mange hænder arbeide.

Stenkjær. Forholdet ansees som vanlig paa denne aarstid. — Stadig efterspørsel efter tjenerhjælp til landet.

Bodø. Nogen nævneværdig arbeidsledighet kan man vel ikke gaa ut fra er tilstede, da der heller ikke denne maaned er rettet nogen forespørsel til kontoret om arbeide.

Trysil. I december er ingen nye tilfælde av tilbud eller efterspørsel meldt. Her er i maaneden bortsat endel tømmerdrifter for kommunens regning, om end ikke paa langt nær i samme maalestok som de nærmest foregaaende aar. Stillingen paa arbejdsmarkedet antages at være endel gunstigere end ved sidste maanedsskifte.

Elverum. Der vites nu endel skogsarbeidere ledige i distrikset, som dog ikke har meldt sig paa arbeidskontoret. Likesaa har der nu som i forrige maaned været forespørsel fra tilreisende anlægsarbeidere efter arbeide. Der antages saaledes ikke at være saa faa arbeidsledige mænd ved maanedsskiftet. — Ved den kvindelige avdeling har der været mangel paa tjenestepiker og budeier.

I Trysil antages der ingen arbeidsledige mænd at ha været ved utgangen af december 1909, i Hamar og Elverum endel, i Kristiania 1528, i Trondhjem 170, i Fredrikstad 30, i Gjøvik 5-10, i Drammen 40, i Horten ca. 20, i Skien ca. 90, i Arendal ca. 15 og i Kristiansand S. ca. 50 saadanne.

Procent arbeidsledige i omslaende foreninger ved utgangen av hver av maanederne juli—december 1907, 1908 og 1909.

Fag.	31 juli.			31 august.			30 september.			
	Byer.	1907.	1908.	1909.	1907.	1908.	1909.	1907.	1908.	1909.
1. Jern- og metalarb. (5 byer)		0.6	1.7	4.5	0.6	1.7	4.6	1.0	2.8	4.6
2. Boktrykkere (4 byer) ...		3.0	0.6	0.7	3.9	2.4	1.7	3.1	2.9	2.4
3. Tomrere m. v. (4 forengr.)		0.9	2.0	3.6	0.5	3.0	4.3	1.1	4.9	5.6
4. Møbelsnekker (2 byer) ..		1.2	1.5	0.8	0.3	1.2	2.4	-	0.8	1.3
5. Bokbindere (Kr.a)		3.4	-	1.9	5.8	0.6	1.4	1.5	1.7	0.3
6. Bakere (Kr.a)		-	7.6	6.0	-	7.0	7.7	10.1	14.0	15.4
7. Murere (Kr.a)		20.4	[21.9]	6.3	13.0	12.5	6.6	8.7	13.4	9.1
8. Malere (Kr.a)		-	-	-	-	-	-	8.5	-	2.9
Over- { sæsonarb. (nr. 3, 7, 8)		3.7	5.2	3.1	2.3	3.9	3.5	5.5	4.8	5.5
andre (nr. 1, 2, 4–6)		1.1	1.6	3.6	1.3	1.9	3.9	1.6	3.0	4.2
hodel { ialt (1–8)		1.5	2.2	3.5	1.5	2.2	3.9	2.2	3.3	4.4
Derav:										
Kr.a { sæsonarb. (nr. 3, 7, 8)		4.4	5.8	1.8	2.8	3.4	1.8	6.6	3.8	4.3
andre (nr. 1, 2, 4–6)		1.4	1.8	2.9	1.3	1.9	3.6	1.7	3.0	4.1
Bergen { sæsonarb. (nr. 3)		2.1	5.1	8.0	1.3	7.6	11.3	2.2	11.7	12.6
andre (nr. 1, 2, 4)		0.7	1.1	11.2	1.7	2.1	8.0	0.9	4.8	7.6
Trondhjem (nr. 1, 2)		1.2	0.7	1.9	2.0	1.8	2.7	1.8	1.8	2.2
Stav. ger { sæsonarb. (nr. 3)		-	-	2.9	-	0.9	1.5	1.2	-	2.2
andre (nr. 1, 2)		-	0.3	0.8	-	0.5	1.0	-	1.0	2.3

	31 oktober.			30 november.			31 december.		
	1907.	1908.	1909.	1907.	1908.	1909.	1907.	1908.	1909.
1. Jern- og metalarb. (5 byer)	0.8	3.4	4.4	0.8	3.6	3.5	1.6	5.5	3.8
2. Boktrykkere (4 byer) ...	1.9	0.5	1.5	0.8	0.5	1.0	2.8	2.7	1.9
3. Tomrere m. v. (4 forengr.)	2.1	5.7	7.6	6.1	13.3	10.4	12.9	24.9	12.8
4. Møbelsnekker (2 byer) ..	0.6	1.8	0.5	0.6	1.5	1.3	2.3	5.4	1.5
5. Bokbindere (Kr.a)	-	1.1	-	-	1.9	-	-	1.4	0.3
6. Bakere (Kr.a)	9.2	16.5	12.7	11.6	12.4	10.8	12.2	14.2	15.0
7. Murere (Kr.a)	10.8	32.7	11.1	23.8	44.8	39.0	71.6	65.1	42.9
8. Malere (Kr.a)	12.2	6.6	12.5	25.8	24.5	19.3	28.4	29.9	37.3
Over- { sæsonarb. (nr. 3, 7, 8)	7.9	11.7	9.7	17.4	24.0	19.8	30.8	36.2	26.7
andre (nr. 1, 2, 4–6)	1.2	3.0	3.7	1.0	3.1	3.0	2.0	5.1	3.5
hodel { ialt (1–8)	2.3	4.4	4.7	3.7	6.3	5.8	6.8	10.0	7.2
Derav:									
Kr.a { sæsonarb. (nr. 3, 7, 8)	9.2	12.5	8.5	20.5	26.4	20.9	36.0	39.3	31.2
andre (nr. 1, 2, 4–6)	1.3	2.5	3.7	1.0	2.8	3.0	2.0	4.3	3.6
Bergen { sæsonarb. (nr. 3)	4.2	11.3	14.0	4.9	15.2	15.8	11.9	32.2	15.0
andre (nr. 1, 2, 4)	0.6	7.6	6.3	1.0	5.4	5.4	2.5	10.4	4.7
Trondhjem (nr. 1, 2)	1.1	1.6	0.8	0.9	1.5	1.0	1.7	2.1	1.7
Stav. ger { sæsonarb. (nr. 3)	1.2	4.5	11.5	13.3	20.7	18.0	18.1	15.5	11.0
andre (nr. 1, 2)	0.3	1.5	2.5	0.3	2.3	2.1	0.3	3.2	1.2

Arbeidsledighet blandt medlemmerne av endel viktigere fagforeninger

Nr.	Arbeidssted.	Fag.	31 juli.				31 august.				30 september.			
			Medlemmer.		Derav ledige.		Medlemmer.		Derav ledige.		Medlemmer.		Derav ledige.	
			1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.
1	Jern- og metalarb.													
	Kristiania	3 554	3 490	69	124	3 522	3 456	58	139	3 511	3 369	88	140	
	Bergen	667	541	9	90	650	553	14	63	634	553	42	58	
	Fredrikstad	380	372	10	6	368	361	9	18	368	339	6	10	
	Trondhjem	431	483	3	10	435	481	9	16	456	481	8	13	
	Stavanger	311	301	-	3	312	300	1	3	321	301	4	9	
	Tilsammen	5 343	5 187	91	233	5 287	5 151	91	239	5 290	5 043	148	230	
2	Boktrykkere:													
	Kristiania	921	968	6	6	917	969	24	20	912	972	32	28	
	Bergen	195	193	-	3	199	195	6	2	199	194	3	5	
	Trondhjem	111	108	1	1	113	107	1	1	106	113	2	-	
	Stavanger	82	91	1	-	80	92	1	1	80	94	-	-	
	Tilsammen	1 309	1 360	8	10	1 309	1 363	32	23	1 297	1 373	37	33	
3	Tomrere, Kristiania ..	296	342	-	-	296	368	-	-	294	368	3	6	
	Bygn.tomr., Bergen..	130	180	3	-	130	162	5	7	129	154	8	13	
	Skibstom.m., Bergen..	123	121	10	24	120	121	14	25	118	115	21	21	
	Tomrere og bygnings-snekker, Stavanger	117	136	-	4	115	137	1	2	116	136	-	3	
	Tilsammen	666	779	13	28	661	788	20	34	657	773	32	43	
4	Mobelsnekker:													
	Kristiania	245	275	3	3	240	280	4	6	250	290	3	4	
	Bergen	95	100	2	-	100	100	-	3	110	100	-	1	
	Tilsammen	340	375	5	3	340	380	4	9	360	390	3	5	
5	Bokbindere, Kristiania ..	340	360	-	7	360	360	2	5	360	360	6	1	
6	Bakere, Kristiania...	c. 185	250	14	15	c. 185	260	13	20	c. 200	260	28	40	
7	Murere, Kristiania ..	319	315	[c. 70]	c. 20	319	301	40	c. 20	299	331	40	c. 30	
8	Malere, Kristiania ..	600	450	-	-	c. 550	450	-	-	c. 550	450	-	13	
Sammendrag:														
Sæsonarb. (3, 7, 8):														
	Kristiania (3, 7, 8) ..	1 215	1 107	[c. 70]	c. 20	1 165	1 119	40	c. 20	1 143	1 149	43	c. 49	
	Bergen (3)	253	301	13	24	250	283	19	32	247	269	29	34	
	Stavanger (3)	117	136	-	4	115	137	1	2	116	136	-	3	
	Tilsammen	1 585	1 544	83	48	1 530	1 539	60	54	1 506	1 554	72	86	
Andre (1, 2, 4—6):														
	Kristiania (1, 2, 4—6)	5 245	5 343	92	155	5 224	5 325	101	190	5 233	5 251	157	213	
	Bergen (1, 2, 4) ...	957	834	11	93	949	848	20	68	943	847	45	64	
	Trondhjem (1, 2) ..	542	591	4	11	548	588	10	16	562	594	10	13	
	Stavanger (1, 2) ...	393	392	1	3	392	392	2	4	401	395	4	9	
	Fredrikstad (1)	380	372	10	6	368	361	9	18	368	339	6	10	
	Tilsammen	7 517	7 532	118	268	7 481	7 514	142	296	7 507	7 426	222	309	
	Hovedsum	9 102	9 076	201	316	9 011	9 053	202	350	9 013	8 980	294	395	

ved utgangen av maanederne juli—december 1908 og 1909.

31 oktober.				30 november.				31 december.				Nr.	
Medlemmer.		Derav ledige.		Medlemmer.		Derav ledige.		Medlemmer.		Derav ledige.			
1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.	1908.	1909.		
3 529	3 389	90	143	3 564	3 421	107	116	3 506	3 561	163	131	1	
606	547	62	52	641	553	47	42	629	605	76	34		
360	338	13	11	354	330	21	8	446	322	35	20		
463	479	8	5	474	485	8	6	451	531	10	11		
310	294	6	9	303	278	9	7	261	303	8	4		
5 268	5 047	179	220	5 336	5 067	192	179	5 293	5 322	292	200		
932	976	4	18	931	988	5	13	932	995	21	21	2	
192	188	1	1	196	190	1	-	198	192	10	5		
111	115	1	-	111	116	1	-	111	119	2	-		
87	99	-	1	87	100	-	1	86	99	3	1		
1 322	1 378	6	20	1 325	1 394	7	14	1 327	1 405	36	27		
288	368	4	6	294	332	26	11	297	337	67	40		
129	150	5	20	125	142	21	14	124	138	29	19		
118	115	23	17	118	111	16	26	115	108	48	18	3	
111	131	5	15	111	133	23	24	110	127	17	14		
646	764	37	58	648	718	86	75	646	710	161	91		
292	285	2	2	295	290	3	1	307	295	11	3	4	
100	100	5	-	102	110	3	4	102	100	11	3		
392	385	7	2	397	400	6	5	409	395	22	6		
360	348	4	-	370	348	7	-	370	348	5	1	5	
200	260	33	33	210	260	26	28	211	260	30	39	6	
306	359	100	c. 40	324	359	145	c. 140	347	350	226	c. 150	7	
c. 500	400	33	50	c. 425	400	104	77	c. 425	400	127	140	8	
1 094	1 127	137	c. 96	1 043	1 091	275	c. 228	1 069	1 087	420	c. 339		
247	265	28	37	243	253	37	40	239	246	77	37		
111	131	5	15	111	133	23	24	110	127	17	14		
1 452	1 523	170	148	1 397	1 477	335	292	1 418	1 460	514	390		
5 313	5 258	133	196	5 370	5 307	148	158	5 326	5 459	230	195		
898	835	68	53	939	853	51	46	929	897	97	42		
574	594	9	5	585	601	9	6	562	650	12	11		
397	393	6	10	390	378	9	8	347	402	11	5		
360	338	13	11	354	330	21	8	446	322	35	20		
7 542	7 418	229	275	7 638	7 469	238	226	7 610	7 730	385	273		
8 994	8 941	399	423	9 035	8 946	573	518	9 028	9 190	899	663		

2 a. Sammendrag av opgaver fra fagforeninger av

Nr.	Fag.	Antal medlemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide:					Kristiania.	
			Antal ledige personer:		Antal ledige arbeidssdage				
			a) ved maanedens utgang		b) i løpet av maaneden	falt.	tils.	pr. medl.	Medl.
			alt.	pet.					
	x	2	3	4	5	6	7	8	9
	<i>Hovedgrupper.</i>								
1	Grubedrift (grubearb.)	113	23	20.4	24	c 600	5.3	-	-
2	Jord- og steinind. (cementarb.)	117	-	-	-	-	-	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsbygningsindustri ¹⁾	8 597	360	4.2	755	11 330	1.3	3 854	136
4	Kemisk industri ²⁾	230	-	-	-	-	-	-	-
5	Forarb. av spindestoffe ³⁾	160	-	-	-	-	-	-	-
6	Papirindustri	1 615	18	1.1	86	659	0.4	360	7
7	Forarb. av trævarer ⁴⁾	3 489	150	4.3	283	3 000	0.9	1 200	5
8	Tilv. av nær- og nydelsesm.	549	23	4.2	35	406	0.7	250	15
9	Bekleidningsindustri (skotoi)	1 160	4	0.3	13	164	0.1	459	-
10	Bygningsindustri ¹⁾	765	c. 20	2.6	c. 30	c. 600	0.8	765	c. 20
11	Polygrafisk ind. (boktrykkere)	1 742	16	0.9	39	471	0.3	968	6
12	Hovedsum for juli	18 537	614	3.3	1 265	17 230	0.93	7 856	189
	<i>Herav vigtigere fag:</i>								
13	Jern- og metalarbeidere	7 555	332	4.4	700	10 537	1.4	3 490	124
14	Formere	1 042	28	2.7	55	793	0.8	364	12
15	Træstof- og papirfabrikarb.	1 123	9	0.8	73	448	0.4	-	-
16	Bokbindere	492	9	1.8	13	211	0.4	360	7
17	Traærbeidere ⁴⁾	2 082	49	2.4	98	989	0.5	618	-
18	Møbelsnekkerie	685	7	1.0	24	299	0.4	333	3
19	Sag-, hovleri- og tomtearb.	722	94	13.0	161	1 712	2.4	249	2
20	Bakere	250	15	6.0	27	254	1.0	250	15
21	Hermetikarbeidere	299	8	2.7	8	152	0.5	-	-
22	Murere	315	c. 20	6.3	c. 30	c. 600	1.9	315	c. 20
23	Malere	450	-	-	-	-	-	450	-
	<i>Foregaaende maaneder⁵⁾.</i>								
	(Hovedsum.)								
24	Juni 1909	18 276	721	3.9	1 225	18 426	1.01	7 871	225
25	Mai «	18 375	778	4.2	1 475	19 500	1.06	7 756	298
26	April «	18 604	964	5.2	1 811	27 113	1.46	7 878	469
27	Mars «	18 660	1 169	6.3	1 935	35 678	1.91	7 966	591
28	Februar «	18 363	1 393	7.6	2 028	35 039	1.91	7 955	654
29	Januar «	18 248	1 515	8.3	2 699	41 131	2.25	7 921	684
30	December 1908	17 870	1 528	8.6	2 198	33 394	1.87	7 829	721
31	November «	18 266	986	5.4	1 734	24 076	1.32	7 832	463
32	Oktober «	18 434	698	3.8	1 240	16 940	0.92	7 831	299
33	September «	18 510	448	2.4	1 018	13 306	0.72	7 881	226
34	August «	18 703	279	1.5	784	8 975	0.48	7 909	150
35	Juli «	18 576	281	1.5	720	7 002	0.38	8 009	173

¹⁾ Traærbeidere ved skibsbygningsindustri og (alm.) bygningsindustri er henført til gruppe 7. ²⁾ 149 fyrtik- og bokkere m. v. ³⁾ Eksklusive hermetikarbeidere, se «Arbeidsmarkedet» 1ste og 2det hefte 1909, side 30–31, note 5.

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i juli 1909.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:

Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad ⁶⁾ .		Drammen ⁶⁾ .		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.	
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.		
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	113	23	1	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	117	-	2	
688	98	539	11	375	8	396	6	227	2	72	8	1 340	17	1 106	74	3	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	230	-	4	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	160	-	5	
51	-	26	1	38	1	-	-	-	-	-	-	-	190	-	950	9	6
508	24	134	2	248	9	273	40	245	2	24	-	444	15	413	53	7	
-	-	-	-	-	299	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	
112	-	61	-	193	4	14	-	29	-	-	-	267	-	25	-	9	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	
193	3	108	1	91	-	31	-	76	-	-	-	267	6	8	-	11	
1 552	125	868	15	1 244	30	714	46	577	4	96	8	2 508	38	3 122	159	12	
541	90	483	10	301	3	372	6	168	1	64	8	1 204	17	932	73	13	
147	8	56	c. 1	74	5	24	-	59	1	8	-	136	-	174	1	14	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	173	-	950	9	15	
51	-	26	1	38	1	-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	16	
408	24	108	-	211	8	33	-	158	-	17	-	304	14	225	3	17	
100	-	26	2	37	1	15	-	27	-	7	-	140	1	-	-	18	
-	-	-	-	-	-	225	40	60	2	-	-	-	-	188	50	19	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	
-	-	-	-	-	299	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	
1 532	141	955	13	1 011	12	782	43	570	4	79	-	2 336	14	3 140	269	24	
1 548	78	1 092	11	869	8	739	96	598	12	237	32	2 424	18	3 112	225	25	
1 543	59	1 089	15	1 003	17	750	108	589	21	215	20	2 384	49	3 153	206	26	
1 790	68	990	30	1 008	35	763	100	598	18	164	26	2 620	92	2 761	209	27	
1 800	136	954	29	907	24	730	120	525	31	215	44	2 400	117	2 877	238	28	
1 774	137	924	38	977	54	766	142	483	35	222	43	2 421	128	2 760	254	29	
1 735	225	875	43	970	57	614	492	73	200	46	2 431	90	2 724	209	30		
1 809	128	988	34	1 009	59	579	567	11	208	28	2 535	108	2 739	113	31		
1 744	124	964	22	1 012	23	581	562	20	240	18	2 449	50	3 051	123	32		
1 898	107	979	13	1 031	7	559	546	22	217	10	2 416	15	2 983	40	33		
1 905	50	968	13	1 004	3	601	536	14	222	8	2 472	20	3 086	11	34		
1 728	29	1 008	7	1 000	4	623	539	15	260	4	2 391	21	3 018	17	35		

⁸¹ dynamitfabrikarbeidere. ⁸² Spinderi- og vaeveriarbeidere (mandlige). ⁸³ Tomrere, bygningsmekkkere, skibssmekkkere.

⁶⁾ Tildels med omegn. ⁷⁾ Eksklusive sag- og hovleriarbeidere.

2 b. Sammendrag av opgaver fra fagforeninger av

Nr.	Maaned. Fag.	Antal med- lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide:					Kristiania.		
			Antal ledige personer:		Antal ledige arbeidsdage					
			a) ved maaneden- utgang		b) i lopet av maan- neden	ialt.	tils.	pr. medl.	Medl.	
			ialt.	pet.	ialt.				Derav ledige.	
	A u g u s t :		2	3	4	5	6	7	8	9
	<i>Hovedgrupper.</i>									
1	Grubedrift (grubearb.)	110	22	20.0	24	c. 600	5.5	-	-	-
2	Jord- og stenind. (cementarb.)	123	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsbryg- ningsindustri	8 572	364	4 2	759	10 443	1.2	3 820	160	
4	Kemisk industri	1) 230	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Forarb. av spindestoffe	160	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Papirindustri	1 580	14	0.9	83	606	0.4	360	5	
7	Forarb. av trævarer	3 514	121	3.4	232	2 751	0.8	1 264	9	
8	Tilv. av nær- og nydelsesm.	565	26	4.6	50	[c. 884]	1.6	260	20	
9	Beklædningsindustri (skotoi)	1 069	5	0.5	29	308	0.3	473	-	
10	Bygningsindustri	751	c. 20	2.7	c. 31	c. 600	0.8	751	c. 20	
11	Polygrafisk ind. (boktrykkere)	1 684	29	1.7	53	477	0.3	969	20	
12	Hovedsum for august	18 358	601	3.3	1 261	16 669	0.91	7 897	234	
	<i>Herav vigtigere fag:</i>									
13	Jern- og metalarbeidere	7 533	328	4.4	694	9 522	1.3	3 456	139	
14	Formere	1 039	36	3.5	65	921	0.9	364	21	
15	Traestof- og papirfabrikarb...	1 090	6	0.6	71	400	0.4	-	-	
16	Bokbindere	490	8	1.6	12	206	0.4	360	5	
17	Træarbeidere	2 111	73	3.5	135	1 713	0.8	662	-	
18	Mobelsnekere	667	10	1.5	26	266	0.4	343	6	
19	Sag-, hovleri- og tomtearb...	736	38	5.2	71	772	1.0	259	3	
20	Bakere	260	20	7.7	44	[c. 800]	3.1	260	20	
21	Hermetikarbeidere	305	6	2.0	6	84	0.3	-	-	
22	Murere	301	c. 20	6.6	c. 31	c. 600	2.0	301	c. 20	
23	Malere	450	-	-	-	-	-	450	-	
	S e p t e m b e r :									
	<i>Hovedgrupper.</i>									
1	Grubedrift (grubearb.)	109	24	22.0	26	650	6.0	-	-	-
2	Jord- og stenind. (cementarb.)	127	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsbryg- ningsindustri	8 429	363	4.3	689	9 279	1.1	3 733	152	
4	Kemisk industri	3) 230	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Forarb. av spindestoffe	160	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Papirindustri	1 526	7	0.5	81	543	0.4	360	1	
7	Forarb. av traevarer	3 502	106	3.0	265	3 280	0.9	1 265	14	
8	Tilv. av nær- og nydelsesm.	545	42	7.7	42	1 012	1.9	260	40	
9	Beklædningsindustri (skotoi)	1 192	2	0.2	47	495	0.4	468	-	
10	Bygningsindustri	781	43	5.5	80	1 048	1.3	781	43	
11	Polygrafisk ind. (boktrykkere)	1 655	36	2.2	74	981	0.6	972	28	
12	Hovedsum for september	18 256	623	3.4	1 304	17 288	0.95	7 839	278	
	<i>Herav vigtigere fag:</i>									
13	Jern- og metalarbeidere	7 401	336	4.5	649	8 492	1.1	3 369	140	
14	Formere	1 028	27	2.6	40	787	0.8	364	12	
15	Traestof- og papirfabrikarb...	1 035	5	0.5	70	340	0.3	-	-	
16	Bokbindere	491	2	0.4	11	203	0.4	360	1	

1) Derav 150 fyrtikarbeidere og 80 dynamitsfabrikarbeidere. 2) Tildels med omegn. 3) Derav 151 fyrtikarbeidere

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i august—december 1909.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:

Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad ^{2).}		Drammen ^{2).}		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	110	22	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	123	-	2
695	68	537	17	375	9	385	18	227	3	71	13	1 402	21	1 060	55	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	230	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	160	-	5
51	-	26	1	37	2	-	-	-	-	-	-	188	-	918	6	6
482	45	128	1	252	6	277	11	248	5	72	c. 2	383	c. 22	408	20	7
-	-	-	-	305	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
117	-	58	-	167	1	13	-	28	3	39	-	144	-	30	1	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
195	2	107	-	92	1	32	-	77	-	-	-	204	6	8	-	11
1 540	115	856	19	1 228	25	707	29	580	11	182	15	2 321	49	3 047	104	12
553	63	481	16	300	3	361	18	167	1	64	13	1 263	21	888	54	13
142	5	56	1	75	6	24	-	60	2	7	-	139	-	172	1	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	172	-	918	6	15
51	-	26	1	37	2	-	-	-	-	-	-	16	-	-	-	16
382	42	106	-	214	6	32	1	161	-	65	c. 2	269	c. 22	220	-	17
100	3	22	1	38	-	15	-	28	-	7	-	114	-	-	-	18
-	-	-	-	-	-	230	10	59	5	-	-	-	-	188	20	19
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
-	-	-	-	-	-	305	6	-	-	-	-	-	-	-	-	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	109	24	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	127	-	2
693	62	537	15	376	14	364	10	229	5	69	8	1 344	16	1 084	81	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	230	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	160	-	5
52	-	26	-	37	1	-	-	-	-	-	-	171	-	880	5	6
465	35	125	1	251	5	310	19	260	1	51	3	392	10	383	18	7
-	-	-	-	285	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
125	-	62	-	167	-	14	-	25	-	36	-	267	1	28	1	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
194	5	113	-	94	-	32	-	76	1	-	-	167	2	7	-	11
1 529	102	863	16	1 210	22	720	29	590	7	156	11	2 341	29	3 008	129	12
553	58	481	13	301	9	339	10	170	3	62	8	1 208	15	918	80	13
140	4	56	2	75	c. 5	25	-	59	2	7	-	136	1	166	1	14
52	-	26	-	37	1	-	-	-	-	-	-	155	-	880	5	15
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	-	-	-	16

2 b (forts.). Sammendrag av oppgaver fra fagforeninger av

Nr.	Maaned. Fag.	Antal med- lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide:					Kristiania.	
			Antal ledige personer:		Antal ledige arbeidsdage				
			a) ved maaneden- utgang		b) i løpet av maaneden	i alt.	tils.	pr. medl.	
			i alt.	pet.					Medl.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	Derav ledige.
17	Træarbeidere	2 028	54	2.7	131	1 536	0.8	647	6
18	Mobelsnekere	722	10	1.4	31	405	0.6	373	4
19	Sag-, høvleri- og tomtearb...	752	42	5.6	103	1 339	1.8	245	4
20	Bakere	260	40	15.4	40	960	3.7	260	40
21	Hermetikarbeidere	285	2	0.7	2	52	0.2	-	-
22	Murere	331	c. 30	9.1	45	c. 800	2.4	331	c. 30
23	Malere	450	13	2.9	35	248	0.6	450	13

O k t o b e r :

Hovedgrupper.

1	Grubedrift (grubearb.)	103	29	28.2	33	c. 800	7.8	-	-
2	Jord- og stenind. (cementarb.)	136	-	-	-	-	-	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsygningsindustri	8 138	363	4.5	655	8 723	1.1	3 757	156
4	Kemisk industri	1) 228	-	-	-	-	-	-	-
5	Forarb. av spindestoffe	150	-	-	-	-	-	-	-
6	Papirindustri	1 971	8	0.4	74	466	0.2	348	-
7	Forarb. av trævarer	2 996	112	3.7	257	3 273	1.1	1 239	13
8	Tilv. av nær- og nydelsesm.	506	37	7.3	46	833	1.6	260	33
9	Beklædningsindustri (skotoi)	1 099	1	0.1	9	103	0.1	469	-
10	Bygningsindustri	759	c. 90	11.9	146	c. 2 014	2.7	759	c. 90
11	Polygr. industri (boktrykkere)	1 756	27	1.5	70	873	0.5	976	18
12	Hovedsum for oktober	17 842	667	3.7	1 290	17 085	0.96	7 808	310

Herav viktigere fag:

13	Jern- og metalarbeidere	7 114	327	4.6	606	7 838	1.1	3 389	143
14	Formere	1 024	36	3.5	49	885	0.9	368	13
15	Træstof- og papirfabrikarb...	1 492	7	0.5	c. 71	428	0.3	-	-
16	Bokbindere	479	1	0.2	3	38	0.1	348	-
17	Træarbeidere	1 876	84	4.5	179	2 092	1.1	650	7
18	Mobelsnekere	712	5	0.7	12	169	0.2	370	2
19	Sag-, høvleri- og tomtearb...	408	23	5.6	66	1 012	2.5	219	4
20	Bakere	260	33	12.7	42	772	3.0	260	33
21	Hermetikarbeidere	246	4	1.6	4	61	0.2	-	-
22	Murere	359	c. 40	11.1	61	c. 970	2.7	359	c. 40
23	Malere	400	50	12.5	85	1 044	2.6	400	50

N o v e m b e r :

Hovedgrupper.

1	Grubedrift (grubearb.)	111	31	27.9	34	c. 840	7.6	-	-
2	Jord- og stenind. (cementarb.)	128	-	-	-	-	-	-	-
3	Metal-, maskin- og skibsygningsindustri	8 303	297	3.6	608	8 003	1.0	3 785	122
4	Kemisk industri	2) 227	-	-	-	-	-	-	-
5	Forarb. av spindestoffe	150	-	-	-	-	-	-	-
6	Papirindustri	1 903	20	1.1	85	567	0.3	348	-
7	Forarb. av trævarer	3 133	165	5.3	295	3 431	1.1	1 201	20

1) 148 fyrtik- og 80 dynamitfabrikarbeidere. 2) 148 fyrtik- og 79 dynamitfabrikarbeidere. 3) Tildels med

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i august—december 1909.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:

Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad 3).		Drammen 3).		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
365	34	105	-	214	5	35	-	171	-	51	3	245	6	195	-	17
100	1	20	1	37	-	15	-	30	-	-	-	147	c. 4	-	-	18
-	-	-	-	-	-	260	19	59	1	-	-	-	-	188	18	19
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
-	-	-	-	285	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	103	29	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	136	-	2
688	56	535	7	368	18	359	11	227	4	67	6	1 071	29	1 066	76	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	228	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150	-	5
51	-	27	-	37	1	-	-	-	-	-	-	171	-	1 337	7	6
463	41	87	-	247	17	49	-	158	-	49	9	397	13	307	19	7
-	-	-	-	246	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
124	-	59	-	162	-	13	-	23	1	-	-	218	-	31	-	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
188	1	115	-	99	1	33	-	72	1	-	-	266	6	7	-	11
1 514	98	823	7	1 159	41	454	11	480	6	116	15	2 123	48	3 365	131	12
547	52	479	5	294	9	338	11	169	4	60	6	936	27	902	70	13
141	4	56	c. 2	74	9	21	-	58	-	7	-	135	2	164	c. 6	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	155	-	1 337	7	15
51	-	27	-	37	1	-	-	-	-	-	-	16	-	-	-	16
363	41	67	-	210	15	35	-	71	-	49	9	254	12	177	-	17
100	-	20	-	37	2	14	-	28	-	-	-	143	1	-	-	18
-	-	-	-	-	-	-	-	59	-	-	-	-	-	130	19	19
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20
-	-	-	-	246	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	111	31	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	128	-	2
692	45	540	6	352	16	354	8	218	1	67	4	1 219	28	1 076	67	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	227	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150	-	5
51	-	27	-	37	-	-	-	-	-	-	-	161	-	1 279	20	6
457	54	109	-	248	27	52	-	265	9	27	-	405	12	369	43	7

omogn,

2 b (forts.). Sammendrag av oppgaver fra fagforeninger av

Nr.	Maaned. Fag.	Antal med- lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide:					Kristiania.			
			Antal ledige personer:		Antal ledige arbeidsdage						
			a) ved maanedens utgang		b) i løpet av ma- neden		Antal ledige arbeidsdage				
			ialt.	pr.	ialt.	tils.	pr. medl.	Medl.	Derav ledige.		
x	2	3	4	5	6	7	8	9			
8	Tilv. av nær.- og nydelsesm.	488	39	8.0	46	940	1.9	260	28		
9	Beklædningsindustri (skotoi)	1 224	5	0.4	16	183	0.1	484	1		
10	Bygningsindustri	759	c. 217	28.6	261	c. 3 507	4.6	759	c. 217		
11	Polygr. industri (boktrykkere)	1 720	24	1.4	49	594	0.3	988	13		
12	Hovedsum for november	18 146	798	4.4	1 394	18 065	1.00	7 825	401		
	<i>Herav viktigere fag:</i>										
13	Jern- og metalarbeidere . . .	7 284	274	3.8	574	7 401	1.0	3 421	116		
14	Formere	1 019	23	2.3	34	602	0.6	364	6		
15	Traestof- og papirfabrikarb. .	1 424	20	1.4	84	547	0.4	-	-		
16	Bokbindere	479	-	-	1	c. 20	-	348	-		
17	Traearbeidere	1 993	114	5.7	213	2 560	1.3	613	17		
18	Møbelsnekkerere	738	8	1.1	18	222	0.3	378	1		
19	Sag-, høvleri- og tomtearb. .	402	43	10.7	64	649	1.6	210	2		
20	Bakere	260	28	10.8	35	724	2.8	260	28		
21	Hermetikarbeidere	228	11	4.8	11	216	0.9	-	-		
22	Murere	359	c. 140	39.0	143	c. 1 600	4.5	359	c. 140		
23	Malere	400	77	19.3	118	1 907	4.8	400	77		
	 D e c e m b e r :										
	<i>Hovedgrupper:</i>										
1	Grubedrift (grubearb.) . . .	114	42	36.8	45	c. 1 012	8.9	-	-		
2	Jord- og steinind. (cementarb.)	122	-	-	-	-	-	-	-		
3	Metal-, maskin- og skibshyg- ningsindustri	8 186	355	4.3	499	7 552	0.9	3 931	142		
4	Kemisk industri	1) 224	-	-	-	-	-	-	-		
5	Forarb. av spindestoffe . . .	150	-	-	-	-	-	-	-		
6	Papirindustri	1 877	20	1.1	100	947	0.5	348	1		
7	Forarb. av trævarer	3 220	257	8.0	390	5 134	1.6	1 213	53		
8	Tilv. av nær.- og nydelsesm.	489	56	11.5	56	1 016	2.1	260	39		
9	Beklædningsindustri (skotoi)	1 173	44	3.8	59	499	0.4	488	4		
10	Bygningsindustri	750	299	39.9	351	6 361	8.5	750	299		
11	Polygrafisk ind. (boktrykkere)	1 734	35	2.0	50	527	0.3	995	21		
12	Hovedsum for december	18 039	1 108	6.1	1 550	23 048	1.28	7 985	559		
	<i>Herav viktigere fag:</i>										
13	Jern- og metalarbeidere . . .	7 173	336	4.7	468	7 080	1.0	3 561	131		
14	Formere	1 013	19	1.9	31	472	0.5	370	11		
15	Traestof- og papirfabrikarb. .	1 399	18	1.3	82	666	0.5	-	-		
16	Bokbindere	478	2	0.4	18	281	0.6	348	1		
17	Traearbeidere	2 078	176	8.5	297	4 029	1.9	612	47		
18	Mobelsnekkerere	734	9	1.2	15	c. 196	0.3	383	3		
19	Sag-, høvleri- og tomtearb. .	408	72	17.6	78	909	2.2	218	3		
20	Bakere	260	39	15.0	39	686	2.6	260	39		
21	Hermetikarbeidere	229	17	7.4	17	330	1.4	-	-		
22	Murere	350	c. 150	42.9	189	c. 2 760	7.9	350	c. 150		
23	Malere	400	149	37.3	162	3 601	9.0	400	149		

1) 146 fyrtik- og 78 dynamitfabrikarbeidere. 2) Tildels med omegn.

arbeidere vedkommende arbeidsledighet i august—december 1909.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:

2 c. Sammendrag av foranstaende opgaver (2 a)

Nr.	Maaned. Fag.	Antal med- lemmer.	Arbeidsledighet av mangel paa arbeide:					Kristiania,	
			Antal ledige personer:		Antal ledige arbeidsdage				
			a) ved maaneden- utgang		b) i lopet av maa- neden		Antal ledige arbeidsdage	Medl.	Derav ledige.
			i alt.	pr. medl.	i alt.	tils.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	A. Sæsonfag.								
1.	Murerne :								
1	Juli 1909	315	c. 20	6.3	c. 30	c. 600	1.9	315	c. 20
2	August «	301	c. 20	6.6	c. 31	c. 600	2.0	301	c. 20
3	September «	331	c. 30	9.1	45	c. 800	2.4	331	c. 30
4	Oktober «	359	c. 40	11.1	61	c. 970	2.7	359	c. 40
5	November «	359	c. 140	39.0	143	c. 1 600	4.5	359	c. 140
6	December «	350	c. 150	42.9	189	c. 2 760	7.9	350	c. 150
2.	Malere :								
7	Juli 1909	450	-	-	-	-	-	450	-
8	August «	450	-	-	-	-	-	450	-
9	September «	450	13	2.9	35	248	0.6	450	13
10	Oktober «	400	50	12.5	85	1 044	2.6	400	50
11	November «	400	77	19.3	118	1 907	4.8	400	77
12	December «	400	149	37.3	162	3 601	9.0	400	149
3.	Tømrere m. v. (träarb.- forbundet):								
13	Juli 1909	2 082	49	2.4	98	989	0.5	618	-
14	August «	2 111	73	3.5	135	1 713	0.8	662	-
15	September «	2 028	54	2.7	131	1 536	0.8	647	6
16	Oktober «	1 876	84	4.5	179	2 092	1.1	650	7
17	November «	1 993	114	5.7	213	2 560	1.3	613	17
18	December «	2 078	176	8.5	297	4 029	1.9	612	47
4.	Sag- og hovleri arbeidere :								
19	Juli 1909	722	94	13.0	161	1 712	2.4	249	2
20	August «	736	38	5.2	71	772	1.0	259	3
21	September «	752	42	5.6	103	1 339	1.8	245	4
22	Oktober «	408	23	5.6	66	1 012	2.5	219	4
23	November «	402	43	10.7	64	649	1.6	210	2
24	December «	408	72	17.6	78	909	2.2	218	3
	Tilsammen sæsonfag (1-4):								
25	Juli 1909	3 569	163	4.6	289	3 301	0.9	1 632	22
26	August «	3 598	131	3.6	237	3 085	0.9	1 672	23
27	September «	3 561	139	3.9	314	3 923	1.1	1 673	53
28	Oktober «	3 043	197	6.5	391	5 118	1.7	1 628	101
29	November «	3 154	374	11.9	538	6 716	2.1	1 582	236
30	December «	3 236	547	16.9	726	11 299	3.5	1 580	349
	B. Øvrige fag (væsentlig ikke-sæsonfag).								
31	Juli 1909	14 968	451	3.0	976	13 929	0.9	6 224	167
32	August «	14 760	470	3.2	1 024	13 584	0.9	6 225	211
33	September «	14 695	484	3.3	990	13 365	0.9	6 166	225
34	Oktober «	14 799	470	3.2	899	11 967	0.8	6 180	209
35	November «	14 992	424	2.8	856	11 349	0.8	6 243	165
36	December «	14 803	561	3.8	824	11 749	0.8	6 405	210

1) Tildels med omegn.

og 2 b), særlig for sæsonfag og øvrige fag.

Medlemsantal og arbeidsledighet ved maanedens utgang i:

Bergen.		Trondhjem.		Stavanger.		Fredrikstad t).		Drammen t).		Aalesund.		Andre byer.		Bygder.		Nr.
Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	Medl.	Derav ledige.	
10	II	12	I3	14	I5	16	I7	18	I9	20	I21	22	I23	24	I25	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
408	24	108	-	211	8	33	-	158	-	17	-	304	14	225	3	13
382	42	106	-	214	6	32	1	161	-	65	c. 2	269	c. 22	220	-	14
365	34	105	-	214	5	35	-	171	-	51	3	245	6	195	-	15
363	41	67	-	210	15	35	-	71	-	49	9	254	12	177	-	16
347	50	88	-	212	24	33	-	174	5	20	-	267	12	239	6	17
344	46	207	6	206	16	36	-	174	16	20	-	282	36	197	9	18
-	-	-	-	-	-	225	40	60	2	-	-	-	-	188	50	19
-	-	-	-	-	-	230	10	59	5	-	-	-	-	188	20	20
-	-	-	-	-	-	260	19	59	1	-	-	-	-	188	18	21
-	-	-	-	-	-	-	-	59	-	-	-	-	-	130	19	22
-	-	-	-	-	-	-	-	62	4	-	-	-	-	130	37	23
-	-	-	-	-	-	-	-	62	5	-	-	-	-	128	64	24
408	24	108	-	211	8	258	40	218	2	17	-	304	14	413	53	25
382	42	106	-	214	6	262	11	220	5	65	2	269	22	408	20	26
365	34	105	-	214	5	295	19	230	1	51	3	245	6	383	18	27
363	41	67	-	210	15	35	-	130	-	49	9	254	12	307	19	28
347	50	88	-	212	24	33	-	236	9	20	-	267	12	369	43	29
344	46	207	6	206	16	36	-	236	21	20	-	282	36	325	73	30
1 144	101	760	15	1 033	22	456	6	359	2	79	8	2 204	24	2 709	106	31
1 158	73	750	19	1 014	19	445	18	360	6	117	13	2 052	27	2 639	84	32
1 164	68	758	16	996	17	425	10	360	6	105	8	2 096	23	2 625	111	33
1 151	57	756	7	949	26	419	11	350	6	67	6	1 869	36	3 058	112	34
1 171	49	769	6	918	31	385	8	342	4	114	4	2 040	39	3 010	118	35
1 212	46	818	38	933	32	409	20	180	1	134	10	1 828	40	2 884	164	36

3. Opgaver fra arbeidsgivere.

Likesom for tidligere maaneder har man for maanederne juli 1909—januar 1910 mottatt opgaver fra et større antal arbeidsgivere ved direkte henvendelse, ialt fra 287. Disse sysselsatte, som det vil sees av omstaaende tabel, ved utgangen av juli 1909 35 635 arbeidere, hvilket antal i løpet av de følgende 5 maaneder etterhaanden sank til 34 337. Ved utgangen av januar 1910 var antallet steget til 35 000. I forhold til arbeidsstyrken ved utgangen av juli 1909 viser der sig altsaa ved utgangen av december 1909 en formindskelse av 3.6 pct., men ved utgangen av januar kun av 1.8 pct.

For sæsonfagenes vedkommende — hvortil her er regnet sagbruk og høvlerier¹⁾, hermetikfabrikker, teglverk, torvstrøfabrik og bygningsindustri — viser der sig i løpet av høsten en nedgang i arbeidsstyrken omtrent i samme forhold som de to foregaende aar. Beregnet pr. 1 000 sæsonarbeidere pr. 31 december 1908²⁾ utgjorde nemlig antallet av beskjæftigede arbeidere i de ovennævnte fag:

Ved utgangen av:	1907.	1908.	1909.
Juli	1 335	1 189	1 303
August	1 355	1 220	1 279
September	1 345	1 119	1 231
Oktober	1 248	1 103	1 165
November.....	1 208	1 060	1 112
December	1 114	1 000	1 004

Ved aarets utgang var altsaa arbeidsstyrken ved de heromhandlede virksomheter saagodtsom nøyagtig den samme i 1909 som i 1908, men noget mindre end i 1907.

For januar 1910 er forholdstallet 1 014 mot 922 i januar 1909, 1 020 i januar 1908 og 978 i januar 1907. Der skulde altsaa være beskjæftiget flere sæsonarbeidere ved utgangen av januar 1910 end ved samme tid i 1909 og 1907, om end noget færre end i 1908.

Hvad særskilt sagbruk og høvlerier angaaer, sees arbeidsstyrken at ha holdt sig omtrent uforandret fra juli til oktober 1909 for saa at gaa noget ned i løpet av november og december, men etter at stige litt i januar 1910. — Ved 4 hermetikfabrikker sank den samlede arbeidsstyrke stadig fra juli 1909 til januar 1910, ialt fra 866 til 491; hos et femte firma, fra hvilket man ikke har opgaver for senere maaneder end oktober 1909, steg arbeidsstyrken fra juli til september fra 945 til 1 029, men i oktober gik den ned til 875. — Ved 4 teglverk sank arbeidsstyrken fra juli 1909 til

¹⁾ Jfr. «Arbeidsmarkedet»s nærværende afgang, 1ste og 2det hefte, side 43, note 1.

²⁾ Jfr. samme hefte side 44. Den der indtagne tabel for maanederne januar 1907—juli 1909 er her supplert med de 6 følgende maaneder, idet det absolute tal for juli 1909 — 4 127 (se omstaaende tabel) — er reduceret til det i nævnte tabel anførte forholdstal 1 303 og tallene for de følgende maaneder sat i forhold dertil. De i nærværende hefte medtagne virksomheter er for størstedelen de samme som de i det anførte hefte medtagne.

*Antal arbeidere beskjæftiget ved 287 virksomheter ved utgangen av maanederne
juli 1909 – januar 1910.*

Nr.	Erhvervsgren.	Antal virksom- heter.	Juli 1909.	August 1909.	Septbr. 1909.	Oktober 1909.	Novbr. 1909.	Decbr. 1909.	Januar 1910.
1	Meieri	1	13	12	12	13	13	13	14
2	Bergverk ¹⁾	9	3 961	3 715	3 748	3 635	3 297	3 151	2 952
3	Teglverk	4	186	178	135	68	62	57	40
4	Torvstrofrafabrik	1	9	7	9	4	7	12	4
5	Kalkverk	1	10	12	12	12	14	13	13
6	Stenindustri	3	407	418	432	430	427	446	396
7	Metal-, maskin- og skibs- bygningsindustri	63	10 559	10 550	10 566	10 488	10 721	10 838	11 503
8	Kemisk industri	8	1 312	1 315	1 327	1 331	1 375	1 385	1 435
9	Tekstilindustri	28	²⁾ 4 933	²⁾ 4 969	²⁾ 4 960	²⁾ 5 072	5 209	5 208	5 293
10	Træstof- og papirfabr.	26	6 256	6 367	6 289	6 343	³⁾ 6 162	6 113	6 220
11	Diverse papirindustri	7	493	495	489	498	508	507	502
12	Lær- og gummiindustri	4	188	185	185	182	180	178	169
13	Sagbruk og høvlerier	20	2 863	2 847	2 888	2 864	2 757	2 479	2 560
14	Traeindustri forovrig	12	218	222	213	212	213	208	220
15	Møller	4	318	315	325	329	322	314	311
16	Bakerier	8	77	77	78	78	78	78	78
17	Bryggerier	24	1 264	1 247	1 219	1 218	1 195	1 195	1 190
18	Gjær- og spritfabrikker	4	57	58	57	57	58	59	58
19	Hermetikfabrikker	4	863	830	704	627	565	544	491
20	Nærings- og nydelses- midler forovrig	14	661	667	668	668	661	637	620
21	Skotoiindustri	2	184	185	184	181	175	173	173
22	Beklædningsindustri for- ovrig	4	66	64	66	75	75	74	74
23	Bygmestre	2	43	43	43	41	40	10	10
24	Malere	5	88	75	79	63	69	54	78
25	Skorstensfeiere	4	4	4	4	6	7	7	7
26	Boktrykkere	17	452	457	458	470	489	484	487
27	Handel	7	79	87	87	89	86	84	79
28	Blandet industri ⁴⁾	1	68	68	38	16	16	16	23
29	Hovedsum	287	35 635	35 469	35 275	35 070	34 781	34 337	35 000
	Herav:								
30	Væsentlig sæsonfag: (nr. 3, 4, 13, 19, 23, 24, 25, 28)	41	4 127	4 052	3 900	3 689	3 523	3 179	3 213
31	Andre virksomheter	246	31 508	31 417	31 375	31 381	31 258	31 158	31 787

¹⁾ Herunder medregnet en anlegsvirksomhet (grubeselskap), der i juli 1909 sysselsatte 506 flere arbeidere enn i desember s. a. og 631 flere enn i januar 1910. Ved samme anlegg er som arbeidsstyrke ved maanedens utgang anført middeltallet mellom styrken pr. 15de og 30te. ²⁾ Streik ved en enkelt virksomhet; ellers vilde arbeiderantallet antagelig været ca. 100 à 170 større. ³⁾ Ved en fabrik reduceres arbeidsstyrken paa grund av fabrikkens nedbrænding fra 81 til 22. ⁴⁾ Bryggeri, sagbruk, mollebruk og teglverk.

januar 1910 fra 186 til 40; hos 11 arbeidsgivere i bygningsfagene holdt den sig fra juli til september omtrent uforandret, men sank i løpet av 4de kvartal fra 126 til 71; i januar 1910 steg den til 95.

Ved de øvrige virksomheter gik det samlede arbeiderantal litt tilbake fra juli til december 1909, nemlig fra 31 508 til 31 158, men steg i januar 1910 til 31 787. Naar arbeiderantallet ved disse i december 1908 sættes til 1 000, utgjorde antallet i hver av maanederne juli—december 1907, 1908 og 1909¹⁾:

Ved utgangen av:	1907.	1908.	1909.
Juli	²⁾ (888)	1 019	972
August.....	1 000	1 018	969
September	1 021	1 030	968
Oktober	1 041	1 030	968
November	1 049	1 013	964
December.....	1 038	1 000	961

Der beskjæftigedes altsaa noget færre arbeidere ved de heromhandlede virksomheter i 2det halvaar 1909 end i samme tidsrum de to foregaende aar, men arbeidsstyrken holdt sig fra juli til december temmelig konstant. — I januar 1910 steg forholdstallet til 981 (i januar 1907, 1908 og 1909 var det henholdsvis 1 006, 1 040 og 998).

Hvis man bortser fra bergverksdriften, var der forøvrig fra juli til december 1909 stigning i antallet av beskjæftigede arbeidere utenfor sæsonfagene, nemlig fra 27 547 i juli til 28 007 i december.

Hvad særskilt metal-, maskin- (og skibsbrygnings)industrien angaar, hvor der -- som omhandlet i nærværende aargangs 1ste hefte (side 2 fgg. og side 43) og i nærværende heftes første avsnit (side 49 fgg.) — i de fleste maaneder av 1909 var forholdsvis stor arbeidsledighet, viser arbeidsgivernes opgaver adskillig færre beskjæftigede arbeidere i maanederne januar—oktober 1909 end i de tilsvarende maaneder i 1908, mens forholdet noget bedredes i aarets to sidste maaneder, saa at den samlede arbeidsstyrke i nævnte industrien ved utgangen av 1909 efter de foreliggende opgaver var næsten like stor som ved utgangen av 1908. (Dette stemmer ogsaa med fagforeningernes opgaver, idet ledighetsprocenten blandt jern- og metalarbeiderne i november og december 1909 var omtrent den samme som i de tilsvarende maaneder av 1908, mens den tidligere i 1909 hadde været betydelig større end ved tilsvarende tid i 1908 (jfr. side 2, 27, 49—50, 75).

¹⁾ Beregnet paa tilsvarende maate som side 88, note 2, omhandlet for sæsonfag, idet det absolute tal for juli 1909 (31 508, se omstaende tabel) er reducert til 972 og tallene for de følgende maaneder i forhold dertil. ²⁾ Stor arbeidskonflikt i træstofindustrien. Ellers vilde forholdstallet antagelig ha været ca. 1 018.

Hvis man sætter antallet av beskæftigede metal-, maskin- og skibsbygningsarbeidere pr. 31 desember 1908 til 1 000, skulde efter de foreliggende opgaver antallet ved utgangen av hver maaned i 1908 og 1909 ha utgjort¹⁾:

Ved utgangen av:	1908.	1909.	Ved utgangen av:	1908.	1909.
Januar.....	1 102	1 039	Juli.....	1 030	964
Februar.....	1 098	1 043	August.....	1 045	963
Mars.....	1 105	1 031	September.....	1 051	965
April.....	1 103	1 033	Okttober.....	1 034	958
Mai.....	1 087	1 012	November.....	1 005	979
Juni.....	1 058	982	December.....	1 000	989

Ved utgangen av januar 1910 var forholdstallet 1 050 mot 1 039 i januar 1909 og 1 102 i januar 1908.

For de øvrige fag henvises til tabellen side 89.

Hvis man tar **samtlige erhvervsgrenener** — sæsonfag og ikke-sæsonfag — underrett, viser det sig, at der i 2det halvaar 1909 hos de heromhandlede arbeidsgivere beskjæftigedes noget færre arbeidere end i samme tidsrum de to foregaaende aar. Naar man supplerer den side 88, note 2, omhandlede tabel i «Arbeidsmarkedet»s nærværende aargang side 44 med forholdstal for august—december 1909, idet det i tabellen side 89 anførte absolute tal for juli 1909 — 35 635 — reduceres til det i tabellen side 44 anførte forholdstal for samme maaned — 1 006 — og tallene for de følgende maaneder i forhold dertil, faar man for juli—december 1907, 1908 og 1909 følgende forholdstal:

Antal arbeidere pr. 1 000 arbeidere ved utgangen av desember 1908:

Ved utgangen av:	1907.	1908.	1909.
Juli	²⁾ (938)	1 038	1 006
August.....	1 040	1 040	1 001
September.....	1 058	1 039	996
Okttober.....	1 064	1 037	990
November.....	1 067	1 018	982
December.....	1 046	1 000	969

Pr. 31 januar 1910 var forholdstallet 988 mot henholdsvis 1 003, 1 037 og 991 ved samme tidspunkt 1907, 1908 og 1909.

Efter det anførte skulde antallet av arbeidere, der beskjæftigedes hos 250 à 300 arbeidsgivere, i løpet av aaret 1909 være gåaet tilbake med 3.1 pct. (i forholdet 1 000: 969). Man kan dog ikke herav dra den slutning, at rikets

¹⁾ Beregnet paa grundlag av tabel A i «Arbeidsmarkedet» 1908, side 88—89, og tabellerne side 42 og 89 i nærværende aargang ²⁾ Hvis der ikke hadde været konflikt i træstofindustrien, vilde forholdstallet antagelig været ca. 1 054.

samlede antal industriarbeidere¹⁾ er avtatt i samme forhold, idet der ogsaa maa tages i betragtning, at der i aarets løp er sat igang adskillige nye anlæg, om end paa den anden side endel bedrifter er nedlagt. Av nye varige bedrifter blev der i aaret 1909 indregistrert i *Riks forsikringsanstalten* 1 053 med tilsammen ca. 6 300 arbeidere²⁾, hvortil kommer 73 gjenoptagne varige bedrifter med tilsammen antagelig ca. 300 arbeidere, mens paa den anden side 351 saadanne bedrifter med antagelig ca. 1 700 arbeidere stanset sin virksomhet³⁾.

I aaret 1908 tiltok antallet av fabrikarbeidere m. v. i riket ifolge fabrikinspektørernes beretninger fra 99 145 til 102 852⁴⁾, altsaa med 3 707. Antallet av arbeidere ved de i *Riks forsikringsanstalten* anmeldte nye varige bedrifter utgjorde i 1908 ca. 8 300⁵⁾, mens antallet av beskjæftigede arbeidere ved 256 virksomheter avtok fra 32 554 til 31 112⁵⁾, altsaa med 4.4 pct. eller med ca. 4 400 pr. 100 000. Naar disse 4 400 fratrækkes de nævnte 8 300 arbeidere ved nye virksomheter, vil differensen (3 900) omtrent svare til den nysnævnte stigning i antallet av fabrikarbeidere m. v. efter inspektørernes opgaver (3 707).

En lignende beregning for 1909, hvorved ogsaa tages hensyn til nedlagte og gjenoptagne bedrifter⁶⁾, viser paa den ene side efter de ovenfor omhandlede anmeldelser til *Riks forsikringsanstalten* en fremgang paa ca. 4 900 arbeidere, hvorfra paa den anden side skulde trækkes den beregnede tilbakegang ved de ældre virksomheter, der efter det ovenfor anførte skulde utgjøre 3.1 pct. eller 3 100 pr. 100 000. Efter dette skulde altsaa det samlede arbeiderantal ved rikets fabrikanlæg i løpet av 1909 være gåaet frem med ca. 1 800, et tal, der vistnok er meget usikkert, men dog synes at vise, at arbeiderantallet ogsaa i 1909 antagelig er gåaet noget frem.

4. **Arbeidsløn (og tildels arbeidstid) i endel vigtigere fag.**

(Efter statistik optat av fag forbund.)

A. Jern- og metalarbeiderfaget.

Norsk jern- og metalarbeiderforbund har tre gange meddelt statistik over arbeidslønnen i faget. Første gang utsendtes skemaer til besvarelse i november 1901; der indløp 3 409 besvarelser omfattende 126 bedrifter i 16 byer eller arbeidssteder; resultaterne er indtatt i forbundsberetningen for 1900–1901.

Den anden undersøkelse blev foretatt i september og december 1905; denne omfattet 5 852 arbeidere og utkom i 1906 som en særskilt publikation.

I oktober 1907 utsendtes lønningskemaerne for tredje gang; der indløp da 7 340 besvarelser⁷⁾ omfattende 363 verksteder i 48 byer eller arbeidssteder. Resultaterne foreligger trykt i «*Statistiske oplysninger angaaende løns- og*

¹⁾ Opgaverne gjelder hovedsagelig industriarbeidere (inkl. endel haandverksarbeidere).

²⁾ Medregnet endel bedrifter utenfor industrien. ³⁾ Se nærmere «*Meddelelser fra Det Statistiske Centralbyraa*» 1909, side 176–177 og 230–231. I ovenstaaende tal for den omtrentlige arbeidsstyrke er medregnet approksimativt beregnede tal for bedrifter med uopgitt arbeiderantal. Til kortvarige bedrifter er i ovenstaaende opgaver intet hensyn tagt. (Av saadanne indregistreres i 1909 2 050, hvorav 1 030 indlastnings- og oplosningsarbeider, i 1908 931 eksklusive nævnte slags arbeider.) ⁴⁾ Se «*Statistisk Aarbok*» 1909, side 44. ⁵⁾ «*Arbeidsmarkedet*» 1908, side 91. ⁶⁾ Opgaver over saadanne foreligger ikke for tidligere aar.

⁷⁾ Derav 6 074 fra medlemmer (82 pct. av forbundets medlemstal, der pr. 1 november 1907 utgjorde 7 433. Det samlede antal jern- og metalarbeidere i Norge beregnes i tabel I til 11 271).

arbeidsforhold i jern- og metalindustrien i Norge», utarbeidet av M. Ormestad og E. Pettersen (Kristiania 1908), hvor der ogsaa findes sammenligninger med 1901 og 1905.

Resultaterne av en ny undersøkelse, der er foretatt vaaren 1910, utkommer antagelig i løpet av høsten 1910.

Ved de i oktober 1907 utsendte skemaer, der for det meste utfyldtes inden aarets utgang, blev der indhentet oplysning om vedkommende arbeiders alder, fag, hvorlænge han hadde arbeidet i faget m. v., samt om timelønnens og ukelønnens størrelse. Statistikken omhandler kun timeløn, idet akkordfortjenesten ikke er medtatt. Da akkordarbeidere har garantert mindstebetaling pr. time, repræsenterer opgaverne for akkordarbeidets vedkommende hvad der mindst tjenes pr. time.

Hovedresultatet av undersøkelserne i 1901, 1905 og 1907 er (ifølge nynævnte publikation, side 81), at

i 1901..	3 391 arbeidere ¹⁾	gj.snitl. tjente	29.6 øre pr. time eller kr. 829 pr. aar
- 1905..	5 799	— ¹⁾	— 30.1 « — « — 843 — « —
- 1907..	7 307	— ¹⁾	— 33.5 « — « — 938 — « —

Aarslønnen er beregnet ved, at der er gåaet ut fra en ordinær arbeidstid av 2 800 timer pr. aar. Overarbeide — der spiller endel rolle — er ikke medregnet og heller ikke efter det nys anførte akkordfortjeneste utover garantert timeløn, hvad der ogsaa i endel fag spiller adskillig rolle.

Arbeiderne er i den heromhandlede statistik inddelt i 3 hovedgrupper: 1) fagarbeidere (hvortil kun regnes de, som er mindst 21 aar gamle og har mindst 5 aars arbeide i faget eller er mindst 23 aar gamle med 4 aars arbeidstid), 2) hjælppearbeidere (over 21 aar, men som ikke kan regnes til fagarbeidere, dels fordi de hjælper andre, dels fordi de ikke har arbeidet længe nok i faget) og 3) gutter (under 21 aar). I statistikken for 1901 og 1905 er i det væsentlige benyttet samme grupperingsmaate, dog saaledes at aldersgrænsen opad for gutter er sat til 20 aar, hvilket i nogen (men ikke i større) grad forrykker sammenligningen med 1907 (til fordel for sidstnævnte aar).

For hver av disse 3 grupper utgjorde antallet av mandlige arbeidere, for hvilke opgaver haves, disses gjennemsnitlige timeløn og aarsløn:

Efter undersøkelserne i:	Ant. mandl. arb., for hvilke opg. haves:			Timeløn, i øre, for:			Aarsløn, i kroner, for:		
	fagarb.	hjælpearb.	gutter.	fagarb.	hjælpearb.	gutter.	fagarb.	hjælpearb.	gutter.
1901	2 143	747	501	34.4	25.7	14.4	963	730	403
1905	3 439	1 316	1 044	36.2	26.3	14.8	1 014	736	414
1907	3 918	1 879	1 510	40.9	30.4	18.6	1 145	851	521

Den betydelige stigning fra 1905 til 1907 tilskrives væsentlig de store lønsbevægelser i sidstnævnte aar og de derved oprettede overenskomster med arbeidsgiverne.

Siden 1907 oplyses arbeidslønnen i jern- og metalarbeiderfaget at være steget noget.

Hvad specialfagene angaaer, er den gjennemsnitlige timeløn i det hele tat ikke meget forskjellig. For fagarbeidernes vedkommende ut-

¹⁾ Kvindelige arbeidere ikke medregnet.

gjorde den saaledes efter opgaverne fra 1907 for 868 filere, maskinmontører og verktøiarbeidere 41.2 øre, for 462 jerndreiere 41.8 øre, for 572 smeder 40.1 øre o. s. v. Høiest av de spesifiserte fag (med beregnet gjennemsnitsfortjeneste for hele landet) staar maskinister og lokomotivførere (antal 48) med 46.5 øre, lavest ovnsbeslagere (antal 50) med 34.7 øre. For hjælpearbeidere sees den gjennemsnitlige timeløn i de fleste specialfag at være mellom 28.1 og 30.4 øre; et par grupper har dog ca. 34 øre og fyrbøtere indtar en særlig stilling med 39.4 øre.

I Kristiania var den gjennemsnitlige timeløn for 1780 fagarbeidere (etter opgaverne fra 1907) 41.9 øre, i Fredrikstad (for 158) 40.1 øre, i Sarpsborg (for 115) 40.7 øre, i Drammen (for 143) 39.8 øre, i Stavanger (for 153) 38.3 øre, i Bergen (for 249) 40.1 øre, i Trondhjem (for 231) 39.3 øre, altsaa ingen syndelig forskjell mellom disse steder. For de mindre steders vedkommende forekommer dog adskillige avvigelser, f. eks. i Notodden 47.6 øre (27 arb.), men i Lysaker 33.3 øre (38 arb.), i Strømmen 36.4 øre (47 arb.), hvorhos kan merkes, at Kristiansand og Kristiansund staar forholdsvis lavt, med henholdsvis 35.5 øre (for 51 arb.) og 34.3 øre (32 arb.), mens Aalesund har 44.6 øre (45 arb.).

For de enkelte arbeideres vedkommende er derimot timelønnen ofte meget forskjellig fra de heromhandlede gjennemsnitstal. Dette fremgaar av en tabel (IV), der for 2884 fagarbeidere og 1609 hjælppearbeidere viser de enkelte arbeideres timeløn. For fagarbeiderenes vedkommende varierer denne fra 23 til 70 øre, for hjælppearbeiderne fra 14 til 45 øre.

De nævnte fagarbeidere og hjælppearbeidere fordelte sig paa følgende maate efter timelønnens størrelse:

Timelon.	Fag-arbeidere.	Hjælpe-arbeidere.
14—20 ore.....	-	36
21—25 «	7	101
26—29 «	24	579
30 «	61	223
31—35 «	486	530
36—39 «	600	97
40 «	221	11
41—45 «	948	32
46—50 «	441	-
51—60 «	88	-
61—70 «	8	-
Tilsammen	2 884	1 609

For gutter og lærlinger findes en specialtabel for 942 saadanne ved de større verksteder, hvor timelønnen, der varierer sterkt — fra 4 til 40 øre — er kombinert med alder og antal aar i faget. For 15—16-aarige var timelønnen gjennemsnitlig 13.6 øre, for 16—17-aarige 15.8 øre, for 17—18-aarige 17.7 øre, for 19-aarige 21.7, for 20-aarige 23.8 og for 21-aarige 24.2 øre.

Fra de i faget arbeidende kvinder, der antages at utgjøre nogen hundrede, er der for 1907 kun indkommet 33 skemaer; den gjennemsnitlige timeløn var etter disse 18.1 øre mot 17.6 øre i 1905 (opgaver fra 53 kvinder) og likeledes 17.6 øre i 1901 (18 kvinder).

Av de 33 kvinder i 1907 var 21 over og 12 under 21 aar; den gjennemsnitlige timeløn var henholdsvis 18.3 og 17.2 øre.

Den ukentlige arbeidstid findes (i tabel I) anført for de fleste verksteder efter en undersøkelse fra høsten 1906 med kjendte forandringer indtil nyttaar 1908 (i tillægsoplysninger tildels senere). I Kristiania var den ved mekaniske verksteder i almindelighet 57 timer, tildels mindre (53—56 timer), ved blikkenslagerverksteder 60 timer (i 1908 forkortet til 57), likesaa ved de fleste vogn- og beslagsmedjer (ogsaa i 1908 forkortet til 57 timer), i Fredrikstad ogsaa 57 timer ved mekaniske verksteder og 60 ved blikkenslagerverksteder (1908 forkortet til 57), i Stavanger 56 — 1908 forkortet til 54 — timer ved de sidstnævnte, 55—57 timer ved mekaniske verksteder, i Bergen og Trondhjem 57 timer baade ved mekaniske og blikkenslagerverksteder (ved jernbanens mekaniske verksted i Trondhjem 53 timer).

B. Boktrykkerfaget.

Ogsaa boktrykkerne har — foruten offentliggjørelse av opgaver fra enkelte byer — tre gange meddelt lønningsstatistik, nemlig for 1902, 1905 og 1908. Undersøkelsen i 1905 omfatter dog kun Kristiania. Resultaterne av den sidste undersøkelse er intat i Norsk centralforening for boktrykkernes aarsberetning for 1908, side 48—55, hvor der ogsaa til sammenligning anføres endel opgaver fra de to tidligere undersøkelser; jfr. ogsaa «Meddelelsesblad utgit av Arbeidernes fagl. landsorganisation i Norge», 1910, nr. 2.

Statistikken for 1908 blev tilveiebragt paa den maate, at ethvert utlært medlem blev tilstillet et kort, indeholdende rubriker for ukerne i 1ste kvartal 1908 og anvisning paa at utfylde disse: en rubrik for ukefortjeneste, en for fortjeneste paa overtid og en rubrik, hvor tapt arbeidstid paa grund av sygdom, ledighet etc. skulde opgives. Derved tilsigtedes at faa paalidelige opgaver baade over den gjennemsnitlige fortjeneste i en speciel uke (fuld arbeidsuke) og den effektive gjennemsnitsfortjeneste pr. uke i et kvartal, og likeledes over i hvilken utstrækning overarbeidet praktiseres i faget.

Av 1176 utlærte medlemmer var der noget over halvparten, nemlig 644, for hvilke man fik opgaver, for det meste gjennem de nævnte kort, men for endel byer gjennem opgaver fra avdelingsstyrene; de sidstnævnte opgaver gjelder dog kun gjennemsnitsfortjenesten pr. fuld arbeidsuke.

Hovedresultatet av undersøkelsen i 1908 med hensyn til den gjennemsnitlige arbeidsfortjeneste i en fuld arbeidsuke — bortset fra overtidsarbeide — var:

Specialfag.	Antal medlemmer.	Antal medlemmer, for hvilke opgaver indløp.	Disse gj. snitl. lon pr. hel arbeidsuke.
Verksættere		153	26.25
Avissættere	870	266	24.87
Styksættere		59	29.87
Maskinsættere	48	34	36.95
Trykkere	146	73	29.46
Stereotyporer	20	17	28.68
Tilsammen	1 084	602	26.92
Faktorer	92	42	28.85

For faktorernes vedkommende oplyses den anførte gjennemsnitsløn at være adskillig lavere end den gjennemsnitlige for alle faktorer, idet for de største byers vedkommende kun faa av disse har indsendt skemaer, og gjennemsnitslønnen kr. 28.85 altsaa nærmest svarer til forholdene i mindre byer.

Gjennemsnitslønnen pr. fuld arbeidsuke utgjorde i 1902 (fregnet maskinsættere, men til gjengjeld de fleste steder medregnet faktorer) og 1908 (medregnet maskinsættere, men ikke faktorer):

	1902. Kr.	1908. Kr.		1902. Kr.	1908. Kr.
i Kristiania	26.00	30.70	i Kristiansund N.....	18.00	20.08
- Bergen	24.00	27.32	- Aalesund	18.06	24.36
- Trondhjem	23.00	25.92	- Fredrikshald.....	20.00	20.33
- Drammen	20.37	24.97	- Moss	24.67	24.00
- Kristiansand S.....	19.00	21.45	- Tonsberg	21.00	24.00

I almindelighet 2–4 kroners stigning, men enkelte steder stilstand, hvorved dog det anførte om tallenes mangel paa fuld ensartethet maa haves for øie.

For Kristianias vedkommende viser opgaverne fra 1905 til 1908 for sættere en stigning fra kr. 27.00 til kr. 29.19, for maskinsættere fra kr. 39.00 til kr. 41.73, for trykkere fra kr. 29.00 til kr. 31.50, men for stereotypører litt nedgang, fra kr. 32.00 til kr. 31.76, og for faktorer en nedgang fra kr. 41.00 til kr. 35.15¹⁾ — alt gjennemsnitsløn pr. hel arbeidsuke²⁾.

Foruten over gjennemsnitslønnen pr. hel arbeidsuke — altsaa den normale ukefortjeneste, naar der hverken er sygdom, arbeidsledighet eller andet i veien, men heller intet overarbeide — haves som før nævnt opgaver over den i 1ste kvartal 1908 virkelig optjente løn og den optjente overtidsfortjeneste, dog ikke for alle steder. Denne arbeidsfortjeneste er ogsaa beregnet gjennemsnitlig pr. uke og meddelt for en række byer særskilt for specialfag og gjennemsnitlig for alle arbeidere (ekskl. faktorer); likesaa er den sammenstillet med den forannævnte normale ukefortjeneste.

Den virkelig optjente løn uten overtid er de fleste steder kun ubetydelig mindre end den normale ukefortjeneste og flere steder endog nøyagtig lik denne. Medregnet overtidsarbeide er den virkelig optjente ukefortjeneste ofte større end den normale.

Eksempelvis hitsættes den gjennemsnitlige virkelige ukefortjeneste og den normale fortjeneste (for en fuld arbeidsuke) for utlærte boktrykkeriarbeidere i endel byer (faktorer ikke medregnet):

¹⁾ Opgaven for 1908 omfatter kun 4 faktorer. ²⁾ For de 5 største byer er ogsaa (for 1908) anført høieste og laveste gjennemsnitlige ukeløn i de forskjellige specialfag (antagelig den normale ukeløn for den høiest avlønnede og for den lavest avlønnede arbeider i vedkommende fag).

Byer.		Normal uke- fortjeneste (pr. hel arbeidsuke). Kr.	Gj.snittlig. ukefortjeneste :	
			uten overtid. Kr.	medregnet overtid. Kr.
Kristiania	(224 arbeidere).....	30.70	29.95	31.08
Bergen	{ 95 — }.....	27.32	26.60	27.66
Trondhjem	{ 64 — }.....	25.92	25.75	26.65
Drammen	{ 30 — }.....	24.97	24.90	25.86
Kristiansand S.	{ 11 — }.....	21.45	21.18	24.07
Kristiansund N.	{ 12 — }.....	20.08	19.29	19.46
Aalesund	{ 8 — }.....	24.36	24.36	24.76
Tromsø	{ 7 — }.....	17.82	17.82	19.24

Arbeidslønnen i boktrykkerfaget er for tiden (september 1910) ifølge underhands oplysning omrent den samme som i 1908.

C. Træarbeiderfaget.

Norsk træarbeiderforbund — der væsentlig omfatter træarbeidere i bygnings- og skibsbygningsfagene — har i 1909 utgit et interessant hefte «Statistik over løns- og arbeidsforhold for 1ste og 3dje kvartal 1908», utarbeidet ved D. Jensen. For at faa gjennemsnitsforholdet for hele aaret ansaa man det tilstrækkelig at indsamle opgaver i 1ste og 3dje kvartal, de som regel daarligste og bedste arbeidsperioder. For 1ste kvartal indkom opgaver fra ca. 450, for 3dje kvartal fra ca. 500 medlemmer, tilsammen altsaa ca. 950 besvarelser, mens man hadde ønsket 4 à 5 000 (idet træarbeiderforbundets medlemstal i 1908 var ca. 2 200 og der skulde være 2 besvarelser fra hvert medlem).

Efter det almindelige arbeidsduelighetsforhold er arbeiderne — efter alderen — inddelt i 4 grupper: a) Lærlinger under 18 aar; denne gruppe er dog ikke medtagt i statistikken, da der kun foreligger et par besvarelser. b) Ikke fuldt duelige, fra 18 til og med 22 aar; 23 opgaver, iberegnet nogen faa lærlinger. c) Fuldt duelige, 23—55 aar. d) Ældre end 55 aar (efter hvilken alder arbeidsevnen forudsættes at være reduceret).

Der meddeles i tabellerne opgaver over den regulære timeløn og den regulære arbeidstid pr. uke; den derefter beregnede regulære ukeløn er (for aldersgrupperne c og d underrett) sammenstillet med den virkelig optjente ukeløn (iberegnet overtidsarbeide og akkordfortjeneste), særskilt for de forskellige specialfag og de forskellige steder.

Gjennemsnitlig var den regulære ukeløn for arbeidere fra 23 aars alderen og ældre kr. 24.78¹⁾ og den virkelig optjente kr. 21.08. Denne gjennemsnitsløn er beregnet paa grundlag av 900 opgaver, dels fra 1ste, dels fra 3dje kvartal i aaret, og skulde altsaa efter det ovenfor omtrent svare til den gjennemsnitlige løn pr. uke i aaret 1908. Hvis man regner 50 arbeidsuker i aaret, skulde altsaa den gjennemsnitlige aarsfortjeneste efter de heromhandlede opgaver ha utgjort omrent 1 050 kroner.

Av de 900 opgaver var 198 fra Trondhjem (gjennemsnitlig optjent ukefortjeneste kr. 21.26), 168 fra Bergen (likesaa kr. 20.82), 160 fra Kri-

¹⁾ Timeløn-satserne var for de fleste 40 à 50 øre (av 900 hadde 46 fra 17 til og med 30 øre, 244: 31—39 øre, 141: 40 øre, 451: 41—50 øre (derav 153: 45 og 166: 50 øre) og 18: 51—66 øre).

stiania (kr. 21.93), 46 fra Drammen (kr. 23.78), 45 fra Stavanger (kr. 22.83), 43 fra Narvik (kr. 20.98), 40 fra Fredrikshald (kr. 21.35) og et mindre antal fra endel andre steder foruten 11 direkte medlemmer.

Hvad specialfag angaaer, var der af de samme 900 opgaver 354 fra hustømrere (gjennemsnitlig optjent ukefortjeneste kr. 20.68), 137 fra alminderlige snekkere (likesaa kr. 21.82), 129 fra versted snekkere (kr. 21.68), 128 fra skibstømrere (kr. 20.69), 66 fra bødkere (kr. 21.42), o. s. v.

Den optjente ukefortjeneste stilte sig altsaa temmelig lik baade for de forskjellige steder og for de forskjellige specialfag.

Den regulære ukefortjeneste viser derimot tildels større forskjelligheter; mens denne saaledes for skibstømrere er kr. 21.88 — kun kr. 1.19 større end den virkelig optjente — er den regulære ukefortjeneste for hustømrere kr. 26.14 eller kr. 5.46 større end den optjente. Hustømrerne mangler nemlig meget i gjennemsnitlig at arbeide det regulære antal timer pr. uke, mens skibstømrerne nærmer sig dette timetal, for en væsentlig del paa grund av et betydelig antal overtimer.

Den virkelig anvendte arbeidstid var adskillig mindre i 1ste kvartal end i 3dje, gjennemsnitlig (for arbeidere over 23 aar) henholdsvis 48.46 og 52.15 timer. Den gjennemsnittlige optjente ukeløn var i 1ste kvartal kr. 19.96 og i 3dje kvartal kr. 22.10. — Regulær arbeidstid henholdsvis 58.2 og 57.6 timer.

Over tapt arbeidstid meddeles oplysninger for samtlige forbundsmedlemmer i hver maaned i 1908. Medlemstallet var gjennemsnitlig 2209; disse tapte i aarets løp i alt 72 681 dage, derav 35 418 av mangel paa arbeide, 21 778 ved konflikt, 10 968 ved sygdom og 4 517 av andre aarsaker.

De hittil anførte lønninger gjelder aldersgrupperne over 23 aar underrett. For gruppen 23—55 aar var den regulære timeløn gjennemsnitlig 43 øre, for de ældre 41 øre, mens den for gruppen 18—22 aar var 27 øre.

Til husleie anvendte pr. maaned enslige personer gjennemsnitlig kr. 8.77, familieforsørgere kr. 14.92, til kost henholdsvis kr. 35.60 og kr. 61.88. For familieforsørgernes vedkommende gik der til husleie 16.8 pct. og til kost 70 pct. av deres optjente løn.

D. Skotøiarbeiderfaget.

Norsk skotøiarbeiderforbund har i 1909 utgit «Statistiske oplysninger angaaende løns- og arbeidsforhold i skotøindustrien i Norge», paa grundlag av personskemaer, der skulde indeholde opgaver over fortjeneste, anvendt arbeidstid og tapt arbeidstid (ved mangel paa arbeide, sygdom, konflikt etc.) i hver uke i aaret 1908 (et skema for hvert kvartal). Det hadde været meningen at faa saadanne opgaver fra alle dagens utøvere — organiserte og uorganiserte — paa de steder, hvor forbundet har avdelinger. Man fik imidlertid kun opgaver for et forholdsvis litet antal arbeidere — 107 à 163 haandarbeidere (noget forskjellig antal i de forskjellige kvartaler) og 257 fabrikarbeidere¹⁾, men statistikken frembyr adskillig av interesse og antages ifølge forordet at være et noksaa tro speilbillede av forholdene.

For haandarbeidernes vedkommende er den gjennemsnitlige ukeløn beregnet til kr. 17.85 for stykarbeidere og kr. 19.84 for ukearbeidere²⁾;

¹⁾ I Ormesstadss artikkel «Industri- og organisationsstatistik» i arbeidernes fagl. landsorganisations «Meddelelsesblad» 1909, side 100 fgg. regnes i skotøindustrien i alt 3 300 haandarbeidere og 1 140 fabrikarbeidere, hvorav henholdsvis 591 og 570 medlemmer av skotøiarbeiderforbundet. ²⁾ Betales pr. uke, men med fradrag av helligdage og skoft. (Av haandarb. var de fleste stykarb., men av fabrikarb. noget flere ukearb.)

den gjennemsnittlige arbeidstid pr. uke var for begge disse slags arbeidere $59\frac{3}{4}$ time (antagelig medregnet overtid). Den samlede års løn, regnet etter 50 uker, beregnes i Kristiania til 983 kr. for stykarbeidere, 1034 kr. for ukearbeidere, i Bergen henholdsvis til 913 og 1018 kr. Gjennemsnitsalderen var i Kristiania 36, i Bergen 32 år.

Av de 257 skofabrikarbeidere var 215 mænd over 18 år, 16 gutter under 18 år og 26 kvinder. Den gjennemsnittlige ukefortjeneste for hver av disse 3 grupper var henholdsvis kr. 21.42, kr. 9.44 og kr. 11.39, og den gjennemsnittlige arbeidstid pr. uke for alle 3 grupper mellem 54 og 55 timer.

5. Arbeidsmarkedet i utlandet i 1908 og 1909.

Sverige.

(Efter «*Meddelanden från K. Kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik*».)

1908. Efter usedvanlig gunstige forhold i længere tid til og med størstedelen av aaret 1907¹⁾) var der næsten overalt og i alle arbeidsgrener i 1ste kvartal 1908 en sterk nedgang paa arbeidsmarkedet, indskrænkning i produktionen, forkortet arbeidstid, avskedigelse av folk, og stor tilstrømning av arbeids-søkende. Hele aaret igjennem var tilstanden betydelig forværret sammenlignet med 1907, og henimot aarets utgang var der paa de fleste steder stor arbeidsløshet. Tilvirkningen av nærings- og nytelsesmidler holdt sig imidlertid nogenlunde upaavirket av de ugunstige forhold, skjønt ogsaa der sporedes nogen arbeidsløshet i bakeri- og sukkerindustrien, særlig i første halvpart av aaret. I tekstilindustrien gjorde depressionen sig mere gjeldende, navnlig i Göteborg og Helsingborg; noget bedre i Stockholm. I 3dje kvartal indtraadte nogen forværring, men tilstanden bedredes ikke saa litet i sidste kvartal, saa arbeidstiden, der i det foregaaende kvartal var blit betydelig indskrænket, delvis atter blev normal. I trævareindustrien var forholdene ugunstige, bl. a. som følge af konflikter i bygningsindustrien. I metal-, maskin- og skibsbygningsindustrien indtraadte i 1ste kvartal en betydelig forværring, som vedvarte resten av aaret. Ogsaa i bygningsindustrien var der litet arbeide at faa, og i sidste kvartal indtraadte endog næsten fuldstændig stagnation, og som følge derav arbeidsløshet i stor utstrækning.

1909. I 1ste kvartal blev tilstanden paa arbeidsmarkedet yderligere forværret, men bedredes ikke saa litet i 2det kvartal og efter storstreikens slut likesaa i 3dje og 4de kvartal. Ved utgangen av aaret kan tilstanden betegnes som middels god.

Tilvirkningen av nærings- og nytelsesmidler var i 1ste kvartal noget mere berørt av den almadelige depression end i det foregaaende aar, men tilstanden bedredes senere i betydelig grad. Den i tekstilindustrien indtraadte bedring ved utgangen av 1908 holdt sig aaret ut. Trævare-industrien, som var mindre god i hele det foregaaende aar og i 1ste kvartal av 1909, bedredes ikke saa litet i de sidste kvartaler. I metal-, maskin- og skibsbygningsindustrien var fremdeles tilstanden mindre god, men bedredes delvis i 2det og 3dje kvartal; henimot aarets slutning indtraadte atter nogen forværring. I bygningsindustrien var arbeidstilstanden fremdeles yderst daarlig over hele landet i 1ste kvartal; byggvirksomheten laa paa en hel del steder fuldstændig nede. Av samtlige ved arbeidsledighetsstillingen i januar 1909 tællede arbeidsledige regner man

¹⁾ Jfr. «Arbeidsmarkedet» 1909, 1 og 2 hefte, side 46, og 1908, tillægshefte, side 50.

ca. 40–60 pet. som henhørende til bygningsfagene; i Norrland dog noget mindre. Saa indtraadte i 2det kvartal nogen bedring, skjønt virksomheten, sammenlignet med den vanlige paa den tid av aaret, var temmelig slap. I 3dje kvartal, efter storstreikens slut, blev det livligere igjen, og bedringen holdt sig utover høsten. Men henimot aarets slutning indtraadte atter den stagnation, som hadde været raadende i denne industri i løpet av de to sidste aar, med enkelte kortere avbrytelser.

Gjennem de kommunale myndigheter foretokes ogsaa iaar (1910), nemlig den 31 januar, en tælling av arbeidsledige (ifor den 12 januar, jfr. «Arbeidsmarkedet» 1909, side 46), omfattende 86 byer med tilsammen 1 300 000 indbyggere samt 202 landkommuner med omkring 950 000 indbyggere, hvilket tilsammenlagt utgjør 41 pct. av rikets befolkning. Ifor var antallet av tællesteder 236, iaar 288. Det foreløbige resultat av denne tælling sammenlignet med fjoraarets var:

	Anmeldte arbeidsløse:		
	Mænd.	Kvinder.	Ialt.
1910 i 86 byer	8 799	309	9 108
1909 - 87 —	13 370	429	13 799
1910 i 202 landkommuner	5 267	97	5 364
1909 - 149 —	6 773	165	6 938
Tilsammen 1910	14 066	406	14 472
1909	20 143	594	20 737

Angaaende disse resultater fremholder Kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik, at det er et omtvistet spørsmål, hvorvidt disse tællinger kan gi et paalidelig billede av arbeidsledigheten virkelige omfang. Det er derfor vanskelig at avgjøre, hvorvidt man paa grundlag av ovenstaaende tal kan dra den slutning, at arbeidsledigheten iaar er mindre end ifor. At dette er tilfældet i øvre Norrland, i Göteborg og i de skaanske byer, hvor der ifor var en betydelig arbeidsløshet, turde dog med sikkerhet kunne siges. Derimot er det mere uvisst, hvordan saken stiller sig i de øvrige dele av riket. Den eneste grund til at anta en bedring paa arbeidsmarkedet ogsaa der er det faktum, at tiltrods for økningen av tællesteder, og -- hvad der er vigtigere — skjønt flertallet av landets større industristeder og arbeidscentra i uforandret antal blev berørt av aarets tællinger, saa var dog antallet av anmeldte arbeidsløse over 6 000 mindre end ifor.

Danmark.

Ifølge «Statistisk Aarbog» for 1909 var arbeidsledigheten blandt fagforeningsmedlemmer i 1908, bortset fra aarets to første maaneder, adskillig større end i 1907, som det vil sees av følgende tabel over arbeidsløse fagforeningsmedlemmer¹⁾:

¹⁾ Antal arbeidsløse medlemmer: efter en tabel i nævnte aarbok, side 130. Procenterne er beregnet efter denne tabel sammenholdt med opgaver, side 136, over det gjennemsnitlige antal fagforeningsmedlemmer i 1907 og 1908 (henholdsvis 109 914 og 117 350).

Foreningernes samlede utbetalte understøttelse til arbeidsløse og reisende i aarets løp utgjorde i 1907 kr. 282 228 og i 1908 727 830 kr.

Maaneder.	Antal arbeidslose medlemmer i alt:		I procent av det gjennomsnittlige antal fagfor.medl. i aaret	
	1907.	1908.	1907.	1908.
Januar	15 203	13 547	13.8	11.5
Februar	14 264	13 913	13.0	11.9
Mars	5 896	11 218	5.4	9.6
April	3 600	7 451	3.3	6.3
Mai	2 708	6 229	2.5	5.3
Juni	3 738	5 770	3.4	4.9
Juli	3 874	5 951	3.5	5.1
August	4 491	6 453	4.1	5.5
September	3 114	7 602	2.8	6.5
Oktober	3 558	9 854	3.2	8.4
November	5 370	13 166	4.9	11.2
December	8 179	18 016	7.4	15.4
Gjennomsnittlig	6 166	9 931	5.6	8.5

Finland.

(Efter «Arbetsstatistisk Tidskrift», utgit av industristyrelsen, Helsingfors.)

1908.

Av distriktsinspektørernes beretninger¹⁾ fremgaar, at konjunkturerne og forholdene i industrien i væsentlige henseender var mindre gunstige i 1908 end i de nærmest foregaaende to aar. Den økonomiske krise, som høsten 1907 utbrøt i Amerika, virket ogsaa skadelig i Finland og fremkaldte en pengeknaphet, som vedvarte længer der end i de vestligere dele av Europa. Dette var fornemmelig en følge av, at den finske industri for størstedelen arbeider med laant kapital. Men hertil kom ogsaa, at industrien trykkedes ved de usikre politiske forhold. Et lyspunkt var imidlertid, at høstutbyttet (ialfald i vestre distrikt) blev godt, skjønt det i førstningen saa daarlig ut paa grund av det kolde og ugunstige veir helt til juli maaned. Dels av denne grund, dels paa grund av gode priser paa landbruks- og skogdriftsprodukter, var landbruksbefolkingens økonomiske kaar forholdsvis gode. Men for landets viktigste eksportindustri, sagbruksdriften, var 1908 et daarlig aar. Usikkerheten paa verdensmarkedet vanskeliggjorde avsætningen og bevirket nedgang i produkternes pris; arbeidsstyrken formindskedes og lønningerne redusertes. Ogsaa i træmasse- og papirindustrien var

¹⁾ Se nævnte tidsskrift for 1909, nr. 6.

konjunkturerne mindre gunstige, dog var virksomheten ved de fleste av fabrikkerne i vestre distrikt bedre end i 1907. I tekstilindustrien gjorde i vestre distrikt den almindelige depression sig gjældende ved sterk nedgang i efterspørselen efter tekstilvarer; priserne faldt dog ikke synderlig, og arbeidslønningene holdt sig uforandret. I begge distrikter (vestre og nordre) indskrænkedes produktionen ved forkortelse av arbeidstiden m. m. I metalindustrien i vestre distrikt hadde de mekaniske verksteder, som tilvirker jordbruksmaskiner, bygningsmateriel, verktøi o. lign., en forholdsvis god avsætning, mens forholdene ved verksteder for større konstruktioner og maskiner var ugunstige. I begge distrikter hemmedes virksomheten i metalindustrien i betydelig grad ved arbeidskonflikt. — I det nordre distrikt hindredes de fabrikker, som drives med vandkraft, meget derved, at vaaren, sommeren og høsten var usedvanlig tørre, saa der blev stor vandmangel i elver og sjøer; man fik ikke fløte ned sit tømmer, og sagbrukene maatte i stor utstrækning indskrænke driften.

En tabel vedkommende Finlands industri og haandverk 1908 (tidsskriftet 1910, nr. 1) viser en nedgang i arbeiderantallet fra 135 415 i 1907 til 127 075 i 1908 (i 1899 var det 101 978, i 1902 95 248, i 1906 113 518).

1909.

Av opgaver fra de finske fagforeninger¹⁾ fremgaar, at arbeidsledigheten av mangel paa arbeide blandt metalarbeiderne i 1909 var betydelig i begyndelsen af aaret, avtar saa i løpet av sommeren (lavest i juli og august), men øker igjen sterkt utpaa høsten og vinteren. Av hvert hundrede dage med anledning til arbeide gik der for metalarbeiderne tapt paa grund af:

	mangel paa arbeide.	sygdom.	streik eller lockout.
i januar	6.5 dage	1.4 dage	17.9 dage
- juli	2.3 —	1.2 —	0.4 —
- december	9.5 —	1.8 —	-

Ogsaa blandt sagarbeiderne var der stor arbeidsledighet. Antallet av arbeidere, som var arbeidsløse i lang tid av maaneden, var dog forholdsvis mindre end i flere andre fag, mens antallet av dem, som var ledige høist 6 dage, i hver maaned var særlig stort. Herav skulde fremgaa, at ledigheten blandt sagarbeiderne er noget, som stadig vender tilbake, uten dog at være særdeles længe hver gang. Størst var ledigheten i april og december, da der av det samlede antal mulige arbeidsdage gik tapt henholdsvis 34.8 og 25.5 pct. av mangel paa arbeide, mindst i juli (3.7 pct.). — Blandt (andre) træarbeidere, hvortil fornemmelig hører tømmermænd og snekkere, var der ogsaa stor arbeidsledighet, i januar gik 21.1 pct., i sommermaanederne omkr. 4—5 pct. av arbeidsdagene tapt av mangel paa arbeide; ledigheten steg utover høsten, til den i december naadde 20.3 pct. — Blandt murerne var ledighetsprocenten usedvanlig høi hele aaret, især i vintermaanederne. Saaledes var den (beregnet som ovenfor omhandlet) i januar, februar og

¹⁾ Se tidsskriftet for 1910, nr. 2.

mars henholdsvis 58.0, 47.8 og 49.0, i november og december henholdsvis 35.0 og 46.3; i juni og juli, da den var lavest, henholdsvis 8.6 og 8.9. Det er forøvrig bare den langvarige arbeidsledighet, som viser nedgang i sommermaanederne, mens den kortvarige snarere synes at være større om sommeren end vinteren. — Likesom i murerfaget var arbeidsledigheten ogsaa meget stor blandt malerne, men viser her en større veksling med sæsonen. I januar, februar og mars utgjorde den heromhandlede ledighetsprocent henholdsvis 59.1, 51.2, 44.6, i juni og juli gik den ned til 1.0 og 1.9, men stiger saa raskt til 57.7 i oktober; i december var den endog 70.7.

I gjennemsnit for alle fag, for hvilke opgaver foreligger, gik der i januar 15.4 pct., i februar og mars noget mindre, i april 16 pct., i juli 6.3 pct., i december 15.8 pct. av de mulige arbeidsdage tapte av mangel paa arbeide.

Arbeidsformidlingen i Finland i aarene 1908 og 1909 ved de 6 arbeidskontorer (Helsingfors, Åbo, Tammerfors, Vasa, Viborg og Uleåborg) sees av følgende tabel:

	Den mandlige avdeling:			Den kvindelige avdeling:			Arbeidssøkende pr. 100 ledige pladser.	
	Arbeids- søkende.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Arbeids- søkende.	Ledige pladser.	Besatte pladser.	Mænd.	Kvinder.
1908	13 840	6 903	6 022	6 080	4 084	2 854	200	149
1909	16 155	6 191	5 572	7 064	4 457	3 174	261	158

Arbeidsmarkedet stillet sig i 1909 i det hele ugunstigere end foregaaende aar; av kvartalsoversigterne over arbeidsformidlingen sees, at der i første kvartal av 1909 var større arbeidsløshet end i noget tidligere aar av de kommunale arbeidsformidlingskontorers virksomhet¹⁾; i 2det og 3dje kvartal var forholdene i det hele tat lysere, men mot aarets slutning var der igjen betydelig arbeidsløshet.

Storbritannien og Irland.

(Efter *The Board of Trade Labour Gazette*.)

1908.

Den almindelige nedgang i arbeidsvirksomheten, som begyndte i anden halvpart af 1907, fortsatte i 1908, og skjønt der var litt bedring i november og december, var dog tilstanden værre ved utgangen av 1908 end ved utgangen av noget tidligere aar siden 1892. De langvarige arbeidtvistigheter i maskin- og skibsbygningsindustrien og i bomuldsindustrien øvet ogsaa indirekte en uheldig indflydelse paa mange andre fabrikker.

Beskjæftigelsen i kulgrubeindustrien var dog god gjennem størstedelen av aaret, skjønt den naadde ikke op til den høide som i 1907. I jerngrubeb-

¹⁾ De finske arbeidskontorer oprettedes 1903—1907, jfr. «Arbeidsmarkedet» 1907, side 76.

driften var likeledes tilstanden god. I rujernindustrien og ved jern- og staalverker var virksomheten middelmaadig hele aaret igjennem, dog med nogen bedring i de sidste tre maaneder. I maskin- og skibssbygningsindustrien var virksomheten meget daarlig, selv bortset fra den store forstyrrelse i disse industrigrene, der voldtes ved de store og langvarige arbeidskonflikter. Tonnagen av handelsskibe under bygning utgjorde ved utgangen av december 1908 764 520 ton (brutto), hvilket var 31 142 ton mere end i september samme aar, men 184 310 ton mindre end i december 1907. Tekstilindustrien gik betydelig ned sammenlignet med de gunstige vilkaar i de to foregaaende aar. I bygningsindustrien tiltok arbeidslosheten, og nogen tegn til bedring i de i flere aar herskende ugunstige forhold viste sig ikke.

1909.

I den første del av 1909 var der litt oppgang, sammenlignet med det foregaaende aar, og bedringen holdt ved hele aaret igjennem. Bomuldsindustrien var ugunstig paavirket av den høie pris paa raastoffet. Men naar undtages denne, viste der sig i alle vigtigere industrigrene en betydelig bedring i arbeidsvirksomheten ved utgangen av 1909 sammenlignet med utgangen av 1908. I kulgrubenindustrien var tilstanden ret god i 1909 og i sidste kvartal av aaret bedre end i den tilsvarende tid 1908. Det gjennemsnitlige antal arbeidsdage i uken var dog litt mindre end i 1908 (henholdsvis 5.14 og 5.23) og omkring en tredjedels dag mindre end i 1907, i hvilket aar det gjennemsnitlige antal arbeidsdage pr. uke var det høieste paa mange aar, nemlig 5.51. Virksomheten i jern- og staalindustrien bedredes og var ved utgangen av december betydelig bedre end aaret før. Det samme var tilfældet med raaejernindustrien. For maskin- (*engineering*) og skibssbygningsindustriens vedkommende var der i første halvpart av 1909 litt nedgang sammenlignet med den tilsvarende tid det foregaaende aar, men fra slutten av juli maaned og fremover var der en stadiig bedring, og arbeidsledighetsprocenten gik i skibssbygningsindustrien ned fra 24.7 ved utgangen av 1908 til 16.9 ved utgangen av 1909 og i maskinindustrien likesaa fra 14.0 til 9.8. Tonnagen av handelsskibe under bygning ved slutten av december 1909 utgjorde 913 374 bruttoton, hvilket var 148 854 ton mere end ved slutten av december 1908. I uld- og linindustrien var virksomheten ganske god og bedredes utover aaret, og i papirindustrien var likeledes tilstanden i det hele god og bedre end i 1908.

Blandt ca. 600 000—700 000 fagforeningsmedlemmer, for hvem der er meddelt opgaver over antallet av arbeidsledige, var ledighetsprocenten ved maanedens utgang:

	1907.	1908.	1909.			1907.	1908.	1909.
Januar	3.9	5.8	8.7	Juli		3.2	7.9	7.9
Februar	3.5	6.0	8.4	August		3.6	8.5	7.7
Mars	3.2	6.4	8.2	September		4.1	9.3	7.4
April	2.8	7.1	8.2	Oktober		4.2	9.5	7.1
Mai	3.0	7.4	7.9	November		4.5	8.7	6.5
Juni	3.1	7.9	7.9	December.....		5.6	9.1	6.6

Gjennemsnit for aaret: 1907: 3.7 pet., 1908: 7.8 pet., 1909: 7.7 pet. (1903: 4.7, 1904: 6.0, 1905: 5.0, 1906: 3.6).

Tyskland.

(Efter «Reichs-Arbeitsblatt».)

Arbeidsmarkedet i 1908 var betydelig ugunstigere end i det foregaaende aar. I kulgrubedriften var dette dog først i slutningen av aaret tilfældet i nogen væsentlig grad. I jernindustrien var derimot tilstanden betydelig ugunstigere; dog var det noget bedre i staal- og valseverkerne. I de forskjellige grener av tekstilindustrien var virksomheten utilfredsstillende, især i sidste halvpart av aaret, idet der i første halvaar endnu forelaa saa mange bestillinger, at virksomheten holdtes vedlike. I bygningsindustrien var forholdene ugunstige gjennem hele aaret; selv under den egentlige byggesæson blev arbeidet betydelig indskrænket. Det samme var tilfældet ogsaa i nogen andre sæsonindustrigrener, fremfor alt i beklædningsindustrien. Den ugunstige virkning paa arbeidsmarkedet kom navnlig tilsyn i storbyerne.

Efter de ugunstige forhold paa arbeidsmarkedet i aaret 1908 indtraadte der i 1909 en bedring, som vistnok ikke kom tilsyn med det samme og i alle industrigrener, men dog litt etter litt i flere av de viktigste. Dette fremgaar saavel av beretningerne fra sykekasserne som fra arbeidskontorerne. Antallet av anmeldte ledige pladser var — bortset fra maanederne januar og februar — gjennemgaende høiere end i de tilsvarende maaneder av 1908. Ogsaa de fra fag forbundene indsendte opgaver over arbeidsledigheten tyder paa det samme. Av organiserte arbeidere i en række betydelige forbund, der indsender regelmæssige opgaver over arbeidsledighet, var der i aaret 1909 ca. 1.3 millioner; herav utgjorde procenttallet av arbeidsledige for de enkelte maaneder i begge aar (henimot maanedens utgang)¹⁾:

	1908.	1909.		1908.	1909.
Januar.....	2.9	4.2	Juli	2.7	2.5
Februar.....	2.7	4.1	August.....	2.7	2.3
Mars	2.5	3.5	September	2.7	2.1
April	2.8	2.9	Oktober.....	2.9	2.0
Mai.....	2.8	2.8	November	3.2	2.1
Juni	2.9	2.8	December	4.4	2.7

Til denne opstilling er at bemerke, at kun for de tre sidste maaneder i begge aar er det de samme forbund, som ligger til grund for beregningen; de avvigelser, som maatte findes for de øvrige maaneder, er dog saa ubetydelige, at de ikke spiller nogen rolle for ovenstaende sammenligning.

I kulgubeindustrien var der ugunstige forhold indtil ut paa sommeren, men i løpet av høsten blev der betydelig bedring. Heller ikke i jernindustrien var forholdene gode i første halvaar. Fra juli maaned av steg imidlertid virksomheten i rujernproduktionen uavbrutt indtil utgangen av aaret, og den samlede aarsproduktion var større end i 1908, men naadde ikke 1907. I staal- og valseverkerne og i støperierne stillet forholdene sig

¹⁾ 1908 vekslede fra 21de til 28de, 1909 fra 20de til 27de (december: 1 januar 1910).

temmelig forskjellig paa de forskjellige steder. Hvad teknstilindustrien angaar, saa var den tilsyneladende mindst paavirket av 1909-aarets bedring. Tilstanden ved bomuldsspinderierne var utilfredsstillende hele aaret, og det samme var for det meste tilfældet ved bomuldsvæverierne. De sterke prisstigninger paa raastoffet virket lammende paa avsætningen. Derimot var uldindustrien i de sidste maaneder godt beskjæftiget. I bygningsindustrien var tilstanden i det hele bedre end i 1908. Virksomheten begyndte i mars litt efter litt at stige og naadde i august maaned sit høidepunkt. Det overordentlig milde veir utover høsten gjorde det mulig at holde længer paa med arbeidet i det frie, end man i regelen er vant til. For de forskjellige grener av beklædningsindustrien var aaret tilfredsstillende, og ikke sjeldent føltes mangel paa øvede arbeidere.

Frankrike.

(Efter *Bulletin de l'Office du Travail.*)

Den gjennemsnitlige ledighetsprocent blandt fagforeningsmedlemmer steg fra 7.6 i 1907 til 9.6 i 1908. Samtidig avtok Frankrikes eksportværdi av tilvirkede varer fra 2 936 til 2 519 millioner frances.

Tekstilindustrien var der i 1908 en betydelig nedgang i arbeidsvirksomheten, saa antallet av arbeidsledige steg og arbeidsdagen indskräckedes. Den gjennemsnitlige arbeidsledighetsprocent var i 1908: 10.6 mot 5.5 i 1907. Denne forværrelse hadde allerede begyndt i slutten av 1907, men blev mere utpræget i 1908. Bygningsindustrien var den gjennemsnitlige arbeidsledighetsprocent i 1908 noget større end i 1907 (henholdsvis 15.6 og 12.1), men noget mindre end i de 4 øvrige nærmest foregaaende aar. Blandt typografer o. l. var ledighetsprocenten i 1908 2.8 pct. (i 1907: 3.0 pct.) og betegneter en sukcessiv nedgang fra 1903, da den var 5.3 pct. I jern- og metalindustrien derimot var den gjennemsnitlige arbeidsledighetsprocent høiere end i de 3 nærmest foregaaende aar (1908: 5.5, 1907: 2.4, 1906: 1.8 og 1905: 3.1 pct.).

Efter *l'Office du Travail's* maanedsstatistik skulde den depressionsperiode, som begyndte ved utgangen av 3dje kvartal 1907, være stanset ved utgangen av 1ste kvartal 1909 og være efterfulgt av en gjenoplivelse af den økonomiske virksomhet. Dette kommer bl. a. til uttryk derved, at værdien af indførte raastoffer er steget fra 3 589 mill. fr.s i 1908 til 3 889 mill. fr.s i 1909, at utførselsværdien af tilvirkede varer likeaa er steget fra 2 519 til 2 684 mill. fr.s, og at den gjennemsnitlige ledighetsprocent blandt fagforeningsmedlemmer er gåaet ned fra 9.6 til 8.1.

De to franske industrigrener, som beskjæftiger det største antal arbeidere, er teknstilindustrien og metalindustrien. Det er ogsaa i disse, at fluktuationerne i den almindelige økonomiske virksomhet gjør sig sterkest merkbare. For teknstilindustriens vedkommende var der i 1909 sammenlignet med 1908 en betydelig bedring saavel med hensyn til uld og bomuld som til silke. Mot slutten af aaret steg imidlertid bomuldraastoffet, saa man maatte være forberedt paa arbeidsledighet i den nærmeste fremtid. Den gjennemsnitlige ledighetsprocent gik ned fra 10.6 i 1908 til 5.7 i 1909. Ogsaa i jern- og metalindustrien var der nogen bedring at spore (dog først i 2det kvartal av aaret), men arbeidsledigheten i 1909 var allikevel større end gjennemsnittet for perioden 1904–1908, om end litt mindre end i det sidste av disse aar (1904–1908 gjennemsnitlig 3.7, i 1908: 5.5, i 1909: 5.3).

I bygningsindustrien var ledighetsprocenten i 1904—1908 gjennemsnittlig 16.5, i 1908 15.6 og i 1909 17.0; den var i 1909 i januar—mars større, men i de fleste andre maaneder mindre end det foregaaende aar.

I polygrafisk industri er den gjennemsnitlige aarlige arbeidsledighet, der som før nævnt siden 1903 stadig er gaat ned, i 1909 yderligere gaat ned (til 2.2 pct.). Det er vanskelig at finde grunden til denne konstante nedgang i arbeidsledigheten, og det ser ut, som om den ikke paavirkes af de almindelige økonomiske omvekslinger. Men det maa bemerkes, at typografer og lithografer utgjør en mere ensartet faglig sammenslutning end de øvrige, og det er næsten de samme foreninger, som fra aar til aar utfylder de maanedlige arbeidsledighetsskemaer.

Blandt omkring eller noget over 200 000 fagforeningsmedlemmer var den gjennemsnitlige ledighetsprocent i 5-aarsperioden 1904—1908 samt i 1908 og 1909 for de enkelte maaneder:

Maaned.	1904— 1908.	1908.	1909.	Maaned.	1904— 1908.	1908.	1909.
Januar	11.0	10.9	13.5	Juli	7.7	8.0	6.6
Februar	10.5	10.6	13.9	August	8.8	8.2	6.4
Mars	9.8	10.5	9.5	September	7.6	7.2	6.8
April	8.9	9.6	6.4	Oktober	9.5	8.7	7.2
Mai	9.1	11.9	6.8	November	9.7	9.4	6.6
Juni	8.4	7.8	6.4	December	10.2	11.4	7.3

Nederlandene.

(Efter «Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek»).

1908. Likesom i aaret 1907 var der ogsaa i 1908 meget ugunstige arbeidsforhold i bygningsindustrien og de dermed sammenhængende industrigrener, naar undtages i nogen kommuner, hvor der var nok av arbeide. For enkelte grener av træindustrien var tilstanden betydelig daarligere end i 1907. I den store metalindustri var arbeidsvirksomheten gaat noget ned i 1907, men var dog i almindelighet gunstig, og dette holdt ved i 1ste halvpart av 1908; særlig hadde maskinfabrikkerne endnu meget at bestille. Men efter juli maaned indtraadte en betydelig forværring i metalindustrien, og tilstanden blev ugunstigere for hver maaned. Med hensyn til skibsbrygningsindustrien saa var aaret 1908 i det store og hele tilfredsstillende, paa vaarparten endog gunstig. Tekstilindustrien led fremdeles under en viss avslappelse i den største del av aaret; dog sporedes litt bedring i de sidste maaneder.

1909. For tømmermaend, murere og murarbeidere var tilstanden i 1909 langtfra at være gunstig. Den vanlige opgang utpaa vaarparten begyndte i mars, men indskränet sig til nogen faa maaneder. Efter mai maaned blev arbeidsledigheten og nedgangen mere merkbar, og endog i sommermaanederne var stillingen daarlig i disse fag. Men i de sidste maaneder av aaret var tilstanden litt gunstigere end i 1907 og 1908.

I malerfaget var det bare om vaaren, at der var overflødig arbeide. Efter mai maaned gik det ned igjen. De første maaneder av aaret, ligesom det halvaar, var meget ugunstige, med stor arbeidsledighet. I metalindustrien var tilstanden meget forskjellig og vekslende. Der kunde ikke merkes nogen almindelig overflødigheit, men heller ingen almindelig nedgang. Nogen større arbeidsledighet konstateredes ikke. I maskinfabrikkerne var arbeidsvirksomheten fra mai til november meget tilfredsstillende, med meget faa arbeidsledige. I de øvrige maaneder var tilstanden svært vekslende, snart meget arbeide, snart arbeidsledighet og nedgang. I skibsbrygning-industrien var aaret 1909 mindre gunstig end 1908. Fra mai maaned til november var der dog i almindelighet regelmæssig arbeide, men i den øvrige tid stor arbeidsledighet. Med hensyn til tekstilindustrien saa hersket der i de fleste distrikter næsten uavbrutt normale arbeidsforhold; i de øvrige var der dels travl virksomhet, dels nedgang, som fremkaldte arbeidsledighet i nogen byer.

Belgien.

(Efter *Revue du Travail*.)

Blandt ca. 40—50 000 belgiske fagforeningsmedlemmer utgjorde arbeidsledighetsprosenten :

Maaned.	1908.	1909.	Maaned.	1908.	1909.
i januar	¹⁾ 6.0	7.3	i juli	4.7	2.7
- februar.....	¹⁾ 4.8	6.4	- august	5.9	2.8
- mars	¹⁾ 3.5	3.8	- september	5.3	2.6
- april	¹⁾ 3.1	3.0	- oktober	5.7	2.4
- mai	3.9	2.4	- november	5.6	2.3
- juni.....	4.6	2.6	- december.....	5.7	2.7

¹⁾ Bortset fra diamantarbeiderne i Antwerpen, der gjennemgik en eksceptionel krise.

«Arbeidsmarkedet» s aarsoversigter

vil herefter i utvidet form bli utgit som særskilte hefter av den officielle statistik, der vil bli sendt samtlige, til hvilke «Arbeidsmarkedet» sendes.

Det samme gjelder

Statistikken over Arbeidsoverenskomster og Arbeidskonflikter,

der ogsaa vil bli mere omfattende end tidligere og for en væsentlig del bygget paa særskilte skemaer for de enkelte konflikter.

